

วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Journal of Humanities and Social Sciences Review (JHSSR)

Phetchaburi Rajabhat University

ISSN 2673-0987 (Print)

ISSN 2821-9759 (Online)

ปีที่ 24 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565 Vol.24 No.2 July-December 2022

วัตถุประสงค์	1. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		
ที่ปรึกษา	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		
บรรณาธิการ	ผศ.ดร.อัญญา พานิช	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ผศ.ประอรนุช โปร่งมณีกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	
	ดร.กมลทิพย์ รักเกียรติยศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	
กองบรรณาธิการ	ศ.ดร.สิริวรรณ ศรีพหล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
	รศ.ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
	รศ.นท.ดร.สุมิตร สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
	รศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร	
	รศ.ดร.เอกรินทร์ พึ่งประชา	มหาวิทยาลัยศิลปากร	
	รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	
	ผศ.ดร.พินิตนาฏ ชูฤกษ์	มหาวิทยาลัยรังสิต	
	ผศ.ดร.พจนีย์ มั่งคั่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์	
	ผศ.ดร.ธณูวรรณ กำคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	
	ผศ.ดร.ขวัญใจ กิจชาลารัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	
	รศ.ดร.พิมพ์ระวี ไรจน์รุ่งสัจย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	
ฝ่ายจัดการ สำนักงาน	นางสาวจิรปริยา จ้อยแจ้ง นางละออง เชื้ออนันต์สถิต นายนฤนาท ไม้แก้ว กองบรรณาธิการวารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 38 หมู่ 8 ตำบลนาุ้ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทรศัพท์/โทรสาร 0-3270-8615, 089-542-3113 e-mail: jhssr.pbru@hotmail.com		
เจ้าของงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี		
การส่งบทความ	ส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ https://so05.tci-thaijo.org/index.php/hspbruacthjournal		
กำหนดเผยแพร่	ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม – มิถุนายน และกรกฎาคม – ธันวาคม)		
เงื่อนไขการตีพิมพ์	ทุกบทความที่ตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน ในลักษณะ Double-blind peer review		

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ ISSN 2673-0987 (print) และ ISSN 2821-9759 (online) เป็นวารสารของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ได้แก่ เดือนมกราคม และเดือนกรกฎาคมของทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลงานวิชาการให้กับนักวิจัย นักศึกษา บุคลากร เพื่อการเผยแพร่ข้อมูล นวัตกรรมและองค์ความรู้เชิงวิชาการระหว่างนักวิจัย นักวิชาการกับผู้ใช้ประโยชน์ วารสารฉบับนี้ประกอบด้วยเนื้อหาที่ครอบคลุมความรู้ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ด้านภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาจีน การพัฒนาด้านการอ่าน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานของนักเรียน การยกระดับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันในชุมชน การจัดการศึกษาและการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ รวมถึงความงดงามของวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่อง “ลิลิตพญาเจ้าเมือง” โดยทุกบทความได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้บทความมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ในนามของกองบรรณาธิการวารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อผู้เขียนผลงาน คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาผลงาน รวมทั้งผู้ประสานงานที่ช่วยกันส่งเสริมคุณภาพวารสารและดำเนินการจนทำให้วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จ ในโอกาสนี้ขอเชิญชวนคณาจารย์ นักศึกษา นักวิชาการ นักวิจัยเสนอบทความเพื่อเข้ารับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ และหากมีข้อเสนอแนะใดๆ ที่จะทำให้วารสารมีการพัฒนาที่ดีขึ้น ทางกองบรรณาธิการยินดีน้อมรับด้วยความขอบคุณยิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์: DynEd	7
เสาวภา พงษ์พิพัฒน์ เจษฎารัตน์ กล่ำศรี	
การพัฒนาแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” เพื่อแก้ปัญหการแต่งประโยค ภาษาอังกฤษแบบไทย ๆ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	15
สรिता บัวเขียว	
เกมส่งเสริมการอ่านสำหรับห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา	31
สิรินาฏ วงศ์สว่างศิริ ประอรุณช หงษ์ทอง	
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา	45
ลักขิกา โกยสุโข ยุพิน ยืนยง	
การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อกออกแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในสถานการณ์ แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	63
ทรงฤทธิ์ ฉิมไหมด อุบลวรรณ สอนมมาลี	
แนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านดอนในตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี	75
ภาวิณี สุขบรรเทิง กนกกานต์ แก้วนุช	
การศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาสาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต	93
พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเร็ว ทองเปลว ณัฐ บุญธนาธิโรติ ชุติมา ภูทอง ปารดา รัตนภิญโญภาส	
การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน	107
ปัญญวัฒน์ หอมคง นิตยา สีนเฮอร์	
แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพชรบุรี	123
ขวัญฤทัย สีนธูรส นิตยา สีนเฮอร์	

สารบัญ

ภาพแทนพญางำเมือง ในวรรณกรรมยอพระเกียรติ เรื่อง “ลิลิตพญางำเมือง”	134
ก่อพงศ์ นามวัฒน์	
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและ	146
ผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน	
ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน	
สุวิมล สพฤกษ์ศรี	
สราญจิต อ้นพา	
บุญรอด ชาดิยานนท์	
เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ	
เอกชัย ภูมิระรื่น	
เสกสรร สุขเสนา	

Content

A Study of English Learning Achievement of 4th year Students, Phetchaburi Rajabhat University through E-learning: DynEd Saowapa Phongphiphat Jetsadarat Kloumsri	7
The Development of Mixed Digital - Skill Exercises Media on “Think in Thai - Write in English” to Solve the Problems of English Sentences Written in Grammatical Structure of Thai Language for the First-year English-majored Undergraduate Education Students at Phetchaburi Rajabhat University Sarita Buakhieo	15
Reading Promotion Games for Elementary School Libraries Sirinard Wongsawangsi Pra-oranut Hongthong	31
The Development of Local Curriculum "Organic Fertilizer Production by Using the Concepts of the Sufficiency Economy Philosophy with Experiential Learning" to Improve Work Ability for Mathayomsuksa 3 Student of Padengvittaya School Laksika Goysukkho Yupin Yuenyong	45
The supervision of student teachers in the field of Thai language to design learning Thai language In the COVID-19 pandemic Songrid Chimmode Ubolwan Suanmalee	63
Guidelines for creating tourism competitive advantage to enhance the tourism resource component Case study : Bandonnai Laemphakbia Banlaem Phetchaburi Phawinee Sukbanterng Kanokkarn Kaewnuch	75
A Study on Chinese Vocabulary Learning Strategies of Students Majoring in Chinese at Rangsit University Phisitthaphat Panyarew Thongpleaw Nuttha Bunthanatheerachot Chutima Phutong Parada Rattanapinyopast	93
The Application of New Government Management under the Thailand 4.0 Policy of the Sampran Royal Police Cadet Academy Punyawat Homkong Nittaya Sintao	107

Content

Guidelines for Developing Infrastructure Public Services of Phetchaburi Provincial Administrative Organization	123
Khwanruthai Sinturos	
Nittaya Sintao	
The Representations of Phaya Ngam Mueang in the Panegyric Literature “Lilit Phaya Ngam Mueang”	134
Korpong Namwat	
The Development of Activity Based Learning Management Model Integrated with Technology to Promote Students' Innovativeness and Creative Products	146
Chanasith Sithsungnoen	
Suwimon Saphuksri	
Saranjit Aonpa	
Boonrod Chatiyanon	
Akesit Chanintarapum	
Akkachai Poomrarueng	
Seksan Sooksena	

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์: DynEd
A Study of English Learning Achievement of 4th year Students,
Phetchaburi Rajabhat University through E-learning: DynEd

เสาวภา พงษ์พิพัฒน์¹ / เจษฎารัตน์ กล้าศรี²
Saowapa Phongphiphat¹ / Jetsadarat Kloumsri²

^{1,2}ศูนย์พัฒนาภาษาและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

^{1,2}Language Competency Center and International Affairs Office

President Office Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding author E-mail: Saowapa.pho@mail.pbru.ac.th

(Received: October 15, 2021; Revised: July 7, 2022; Accepted: October 29, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 471 คน ซึ่งได้มาจากการวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โปรแกรม DynEd และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีสำหรับกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรม DynEd

Abstract

The purpose of this research was to compare the English learning achievements of 4th-year students at Phetchaburi Rajabhat University through E-learning: DynEd. The samples were 471 of the 4th year students, semester 2 of the academic year 2020, Phetchaburi Rajabhat University, Muang District, Phetchaburi Province, which was derived from a purposive sampling. The DynEd program was used as a tool and statistically analyzed by mean, standard deviation, and t-test for independent samples. The research finding revealed that after studying through E-learning: DynEd, the English learning achievement of 4th-year students was higher than before studying at a statistical significance level of 0.01.

Keyword: English Learning Achievement, E-learning, DynEd Program

บทนำ

ปัจจุบันรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งการเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวเป็นการศึกษาเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทางอินเทอร์เน็ตหรือ อินทราเน็ต เน้นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ทั้งนี้ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอและมัลติมีเดียต่างๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่านเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) ในส่วนนี้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อ ประเมิน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้ เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ นับเป็นการเรียนสำหรับทุกคนซึ่งสามารถเรียนได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ (สุรสิทธิ์ วรรณไกรโรจน์, 2546)

องค์การนานาชาติ EF Education First (EF) ซึ่งเป็นองค์กรที่เชี่ยวชาญเรื่องการฝึกอบรมภาษา การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หลักสูตรการศึกษาเชิงวิชาการและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ได้จัดอันดับความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษ EF FPI (EF English Proficiency Index) รายงานประจำปี 2561 ซึ่งเป็นการวัดคะแนนการทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนทั่วไป โดยวัดผลจากทักษะการฟังและการอ่าน ได้ระบุว่าประเทศไทยถูกจัดอันดับความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในอันดับ 64 (เดิม 53) จาก 88 ประเทศทั่วโลกที่ไม่ได้ใช้อังกฤษเป็นภาษาหลัก ได้คะแนนเพียง 48.54 จาก 100 คะแนน โดยสวีเดนมีคะแนนสูงสุดในระดับเอเชีย ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 16 จาก 21 ประเทศ และหากเทียบกับประเทศในอาเซียน ประเทศไทยได้คะแนนในอันดับ 6 จาก 8 ประเทศอาเซียนที่ทำการสำรวจ เรียงตามลำดับ คือ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย ไทย เมียนมา จากการสำรวจของอีเอฟ เอ็ดดูเคชันเฟิร์ส (EF English Proficiency Index: EF-EPI) แสดงให้เห็นว่าประเทศและบุคคลที่ลงทุนในการศึกษาภาษาอังกฤษและตระหนักถึงความสำคัญของภาษาซึ่งเป็นตัวผลักดันด้านการแข่งขัน จะเป็นประเทศและบุคคลที่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ประชาชาติธุรกิจ, 2561) ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาเองก็ให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาผ่านระบบการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษให้แก่ นักศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา

ปัจจุบันทั่วโลกต้องประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก และนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อระบบการศึกษาทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย เพื่อการเตรียมความพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับนโยบายการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของรัฐบาล โดยการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์ม (Platform) เพื่อสนับสนุนด้านการเรียนการสอน ซึ่งสามารถสนับสนุนจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ E-learning ได้ ส่งผลให้สถาบันศึกษาจำเป็นต้องปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ โดยคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ COVID-19 จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อการสนับสนุนการเรียนการสอน ผ่านบทเรียนสำเร็จรูป รวมถึงแอปพลิเคชันต่างๆ ที่สามารถนำเสนอเนื้อหาทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่นๆ ได้ในรูปแบบสื่อมัลติมีเดียได้แก่ ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ อีเลิร์นนิ่ง เป็นต้น เพื่อการสนับสนุนการจัดการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มาลีวัล เลิศสาครศิริ จุริย์ นฤมลเลิศ และกิตติยา สมุทรประดิษฐ์, 2564)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาว่ากระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ

ผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ทั้งนี้ ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ รวมถึงการจัดการ เรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่มี เป้าหมายสร้างบัณฑิตที่เป็นเลิศ โดยมุ่งเน้นการยกระดับหลักสูตรให้มีความทันสมัยตามมาตรฐานการจัด การศึกษา เพื่อรองรับนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงของโลก และมีเป้าหมายด้านการยกระดับคุณภาพบัณฑิต มีอาชีพให้เป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิตพร้อมรองรับบริบทที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ DynEd เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ให้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตลอดจนการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ที่เป็นสากลและก้าวทันโลก เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายด้าน การจัดการศึกษาของภาครัฐที่ต้องการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ การพลิกโฉม ระบบการศึกษาไทย ด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา ตลอดจนการสร้างอาชีพและการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ผู้สำเร็จการศึกษามีอาชีพ และรายได้ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในเวทีโลกได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ใน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ได้ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยโปรแกรม DynEd จำนวน 471 คน ซึ่งมีจำนวนชั่วโมง การเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรม DynEd

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หลักสูตรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจากโปรแกรม DynEd ซึ่งได้รับการรับรองตามกรอบมาตรฐานการประเมินความสามารถทางภาษาจากประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (Common European Framework of Reference for Languages; CEFR) สามารถใช้วัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ประมวลผลด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence; AI) สามารถใช้งานผ่านคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ตพีซี (Tablet PC) โดยเนื้อหาในบทเรียนจะสอดคล้องกับระดับทักษะของผู้เรียนรายบุคคล ตามผลการสอบวัดระดับก่อนเรียน ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ A1 A2 B1 B2 และ C1 ดังนี้ (EF SET, 2021)

ภาษาอังกฤษระดับ A1 หมายถึง ภาษาอังกฤษระดับเริ่มต้น ผู้ที่มีทักษะในระดับนี้จะสามารถเข้าใจและใช้สำนวนที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงใช้ประโยคพื้นฐานเพื่อสื่อความต้องการที่เป็นรูปธรรมได้ สามารถแนะนำตัวเองและคนอื่นๆ ได้ พร้อมทั้งสามารถถาม-ตอบคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคล

ภาษาอังกฤษระดับ A2 หมายถึง ภาษาอังกฤษระดับพื้นฐาน ผู้ที่มีทักษะในระดับนี้จะสามารถเข้าใจประโยคและสำนวนที่ใช้บ่อยเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว เช่น ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว ข้อมูลครอบครัว การซื้อของ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น และการจ้างงานได้ สามารถสื่อสารในเรื่องง่าย

ภาษาอังกฤษระดับ B1 หมายถึง ภาษาอังกฤษระดับกลาง ผู้ที่มีทักษะในระดับนี้จะสามารถเข้าใจจุดประสงค์หลักในเรื่องที่คุ้นพบเจอบ่อยในที่ทำงาน โรงเรียน เวลาว่าง เป็นต้น สามารถรับมือกับสถานการณ์ส่วนใหญ่ที่อาจเกิดขึ้นในขณะเดินทางในสถานที่ต่าง ๆ ได้ สามารถสื่อสารโดยเชื่อมโยงหัวข้อที่คุ้นเคยหรือเกี่ยวข้องกับความรู้สึกส่วนบุคคลได้ สามารถอธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นและแผนการได้

ภาษาอังกฤษระดับ B2 หมายถึง ภาษาอังกฤษระดับกลางสูง ผู้ที่มีทักษะในระดับนี้จะสามารถเข้าใจแนวคิดหลักของข้อความที่ซับซ้อนทั้งในหัวข้อที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม รวมถึงพูดคุยทางเทคนิคในเรื่องที่มีความเชี่ยวชาญได้ สามารถโต้ตอบอย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติกับเจ้าของภาษาโดยไม่มีความเคร่งเครียดและอธิบายมุมมองเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียได้

ภาษาอังกฤษระดับ C1 หมายถึง ภาษาอังกฤษระดับสูง ผู้ที่มีทักษะในระดับนี้จะสามารถเข้าใจความต้องการที่หลากหลาย ข้อความที่ยาวขึ้น และตระหนักถึงความหมายโดยนัย สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติโดยไม่ต้องใช้เวลามากนัก สามารถใช้ภาษาได้อย่างยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพเพื่อวัตถุประสงค์ทางสังคม วิชาการ และด้านอาชีพ สามารถสร้างถ้อยคำที่ชัดเจน มีโครงสร้างที่ดี ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ซับซ้อนได้

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 กำหนดจำนวนชั่วโมงการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมง การสอบวัดระดับก่อนเรียน 1 ชั่วโมง และการสอบวัดระดับหลังเรียน 1 ชั่วโมง ระยะเวลารวม 52 ชั่วโมง โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระหว่างเดือนมกราคม จนถึงเดือนเมษายน 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โปรแกรม DynEd ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดระดับก่อนเรียน (Pre-test) เนื้อหาบทเรียนตามหลักสูตร และแบบทดสอบวัดระดับหลังเรียน (Post-test)

สมมุติฐานงานวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่เรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับงานวิจัยนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บคะแนนทดสอบวัดระดับก่อนเรียน (Pre-test) โดยผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดระดับก่อนที่จะเข้าเรียนบทเรียนสำเร็จรูป DynEd เพื่อจะได้ทราบระดับทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง และเข้าเรียนตามบทเรียนที่ตรงกับระดับความสามารถของนักศึกษารายบุคคล

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลคะแนนทดสอบวัดระดับหลังเรียน (Post-test) ภายหลังจากที่นักศึกษาได้เข้าบทเรียนสำเร็จรูป DynEd โดยมีชั่วโมงการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดระดับหลังการเรียนภาษาอังกฤษ และทำการเปรียบเทียบผลคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่เรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd โดยผู้วิจัยนำคะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) มาเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบหลังการเรียน (Post-test) โดยใช้สถิติการทดสอบที่ แบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent Sample t-test)

สรุปผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์: DynEd ก่อนและหลังเรียน จำนวน 471 คน

คะแนนสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	471	0.22	0.05	14.57**	0.000
หลังเรียน	471	0.39	0.16		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีผลคะแนนสอบก่อนเรียนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 0.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.05 และหลังจากเข้ารับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd นักศึกษามีผลคะแนนสอบหลังเรียนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 0.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.16

จากการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีโดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอภิปรายผลได้ ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีโดยการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ DynEd หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากบทเรียนสำเร็จรูป DynEd เป็นบทเรียนที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการวิเคราะห์ และมีเนื้อหาบทเรียนที่สอดคล้องกับระดับทักษะภาษาอังกฤษตามความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามพื้นฐานความรู้เดิมด้านภาษาอังกฤษที่มีอยู่แล้วจึงเริ่มพัฒนาขึ้นตามลำดับ และโปรแกรมออกแบบให้ผู้เรียนได้เข้าทบทวนบทเรียนซ้ำ และทำการทดสอบหลายครั้ง (Repetition) ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนกลายเป็นทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภทรา โหงม่าง (2545: 13) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิดของผู้เรียน และพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพร วัฒนากมลกุล และมนรัตน์ สมคะเนย (2564: 107) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยการใช้เกมส์ผ่านแอปพลิเคชัน พบว่า ทักษะเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยการใช้เกมส์ผ่านแอปพลิเคชัน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น แอปพลิเคชันสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดจำนวนครั้ง ผู้เรียนสามารถทดสอบความรู้ของตนเองได้ตามที่ต้องการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสานเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนการสอน

นอกจากนี้ บทเรียนสำเร็จรูป DynEd ยังเน้นการเรียนรู้ผ่านสื่อมัลติมีเดีย โดยใช้ภาพประกอบการบรรยาย และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การรับรู้ด้วยภาพ เสียงไปพร้อมกันกับการประมวลผลความคิด ส่งผลต่อระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกุสุมา เลาะเด (2560: 83) ที่ได้ทำการศึกษาการประเมินผลการใช้งานโปรแกรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง “SPEEXX”: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการใช้งานโปรแกรม “SPEEXX” นักศึกษาทุกคณะมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาทุกคณะมีคะแนนทดสอบด้านคำศัพท์สูงกว่าด้านการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโปรแกรม SPEEXX สามารถพัฒนาความสามารถด้านคำศัพท์ได้ดีกว่าด้านการสื่อสาร ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเนื้อหาในการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ในโปรแกรมมีการใช้รูปภาพประกอบเป็นหลัก จึงส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านคำศัพท์ของนักศึกษาได้

นอกจากนี้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากบทเรียนสำเร็จรูป DynEd ซึ่งสามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์ส่วนตัว ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตพีซี รวมถึงสามารถรองรับระบบปฏิบัติการที่ครอบคลุม ส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสะดวกของผู้เรียนและสามารถเข้าเรียนได้ตลอดเวลาตามความต้องการ ซึ่งบทเรียนจะมีการบันทึกข้อมูลประวัติและความก้าวหน้าในการเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนของตนเองได้ตลอดเวลา ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการติดตามบทเรียน และเกิดความสนใจ จนกลายเป็นแรงกระตุ้นต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญฤทัย ทองบุญฤทธิ์ (อ้างถึงใน อนุชา สะเล็ม, 2560: 11) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียน E-Learning รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา ให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชา

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนสอบเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย บทเรียน E-Learning แสดงให้เห็นว่าบทเรียน E-Learning มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการออกแบบ การจัดเรียงเนื้อหา การจัดทำแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ทบทวนได้ตลอดเวลา โดยบทเรียนจะมีการบันทึกประวัติ และติดตามผู้เรียน ผู้เรียนสามารถดูข้อมูลประวัติ และความก้าวหน้าการเรียนของตนเองได้ตลอดเวลา ทำให้ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น เกิดความสนใจ และแรงกระตุ้น ในการเรียนจึงเป็นผลทำให้การเรียนมีผลสัมฤทธิ์ สูงขึ้น นับได้ว่าการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ โดยนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือใน การเรียนการสอน มีข้อดีในด้านความยืดหยุ่นและความสะดวกสบาย ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนโดยไม่มีข้อจำกัด ของเวลาและสถานที่ ตามความสะดวกของผู้เรียน ซึ่งลดปัญหาเรื่องเวลา สถานที่ รวมไปถึงค่าใช้จ่าย และผู้เรียน สามารถเรียนได้ตามความต้องการและควบคุมการเรียนได้ ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างครอบคลุมและ สามารถพัฒนาสมรรถนะให้แก่ผู้เรียนได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ตัวผู้สอนก็ สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและพฤติกรรมของผู้เรียนได้ตลอดเวลา (ศิริพร พูลสุวรรณ, 2553: 14)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. เนื่องด้วยบทเรียนสำเร็จรูป DynEd พัฒนาโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ฉะนั้นจึงควรพิจารณาถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน อาทิ เจตคติของผู้เรียน รวมถึงปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น การยอมรับ เทคโนโลยี เพื่อที่จะได้รับทราบถึงพฤติกรรมของผู้เรียน และนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
2. เนื่องจากรูปแบบการเรียนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาต้องควบคุมการเรียนให้เป็นไป ตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ ฉะนั้นการวางแผนการเรียนให้แก่นักศึกษาและการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจ นับเป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนได้
3. สามารถประยุกต์ใช้โปรแกรม DynEd สำหรับการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เพื่อ การเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษได้ (Inal & Korkmaz, 2019)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. สามารถนำรูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรายวิชาอื่นๆ ได้แก่ ภาษาไทย สังคม และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. ควรศึกษาในลักษณะวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยนำการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษา เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2564-2565. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก <https://moe360.blog/2021/06/30/education-management-policy/>.

- กุสุมา เลาะเด. (2560). การประเมินผลการใช้งานโปรแกรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง “SPEEXX”: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(2): 30-43.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2561). EFการสำรวจการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ทั่วโลก เผยอันดับของไทยรั้งท้ายในเอเชีย. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2564, จาก <https://www.prachachat.net/education/news-250827>.
- พิมพ์พร วัฒนากมลกุล และมนรัตน์ สมคะเนย. (2564). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้เกมผ่านแอปพลิเคชัน. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุขจักรวรรดิ.
- ภัทรา โหม่ม่าง. (2543). ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนบูรพาประเทืองวิทย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2562). ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579). สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <https://plan.pbru.ac.th/detail.php?id=187&St=B>.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ จุริย นฤมิตเลิศ และกิตติยา สมุทรประดิษฐ์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนผ่านระบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ จากสถานการณ์โควิด-19. *วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ*, 7(1): 13-27.
- ศิริพร พูลสุวรรณ. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการใช้บทเรียนออนไลน์ประเภทบัตรคำ (Flashcard) เรื่องคำศัพท์เทคนิคภาษาอังกฤษ วิชาสารสนเทศวิทยาาสตร์และเทคโนโลยีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรสิทธิ์ วรรณไกรโรจน์. (2546). การเรียนรู้แบบออนไลน์แห่ง สวทช. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2564, จาก <http://www.thai2learn.com>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- อนุชา สะเล็ม. (2560). การประยุกต์ใช้ E-Learning ในกระบวนการเรียนการสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจมินบุรี กรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- EF SET. (2021). The CEFR and EF SET. Retrieved April 5, 2021, from <https://www.efset.org/cefr>.
- Inal, M. and Korkmaz, O. (2019). The effect of web based blended learning on students' academic achievement and attitudes towards English course. *Education and Information Technologies*, 24: 2603-2619.

การพัฒนาแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English”
เพื่อแก้ปัญหาการแต่งประโยคภาษาอังกฤษแบบไทย ๆ สำหรับนักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
The Development of Mixed Digital - Skill Exercises Media on
“Think in Thai - Write in English” to Solve the Problems of English
Sentences Written in Grammatical Structure of Thai Language for
the First-year English-majored Undergraduate Education Students
at Phetchaburi Rajabhat University

สรिता บัวเขียว/Sarita Buakhieo

รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Assoc. Prof. Dr., Lecturer of English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding author E-mail: buasarita@yahoo.com

(Received: January 23, 2022; Revised: February 23, 2022; Accepted: October 1, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” ก่อนและหลังใช้ 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักภาษาสำหรับครูภาษาอังกฤษ (English Structure for English Teacher) และสอบไม่ผ่านแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ (pre-test) โดยได้คะแนนต่ำกว่า ร้อยละ 50 จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” 2) แผนการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test แบบ Pair-Samples t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” ก่อนและหลังใช้แบบฝึก พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ

หลังใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล มีคะแนนสูงกว่าก่อนใช้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 2) ประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 76.48/66.53 ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70 และ E_1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับ E_2 ต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 5 ถือว่ายอมรับได้ และ 3) ความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหลังจากใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนา แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล การแต่งประโยคภาษาอังกฤษแบบไทย ๆ

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare first- year English- majored undergraduates' ability in writing basic English sentences before and after learning using mixed digital - skill exercises media; 2) develop and assess the efficiency of mixed digital-skill exercises media on “Think in Thai - Write in English” to meet the standard criterion of 70/70; and 3) explore students' opinions towards the mixed digital - skill exercises media. The participants were 19 first-year English-majored undergraduate education students at Phetchaburi Rajabhat University who enrolled in the English Structure for English Teacher course and scored lower than 50 percent on the pre-test. The research instruments consisted of: 1) mixed digital - skill exercises media on “Think in Thai - Write in English”; 2) lesson plans; 3) pre- and post-test, and 4) a questionnaire about students' opinions towards the mixed digital - skill exercises media. The data analysis employed percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The hypothesis was tested by Pair-Samples t-test. The findings were as follows: 1) the students' ability in writing basic English sentences after learning through the mixed digital - skill exercises media was higher than before at the .01 level of statistical significance; 2) the efficiency of skill exercises was at 76.48/66.53, which met the criteria set at 70/70 and E_1 was higher than the criterion. However, E_2 was 5 percent lower than the criterion which, according to the theory, is acceptable; and 3) the students' satisfaction towards the mixed digital - skill exercises media on “Think in Thai - Write in English” was at a high level.

Keywords: Development, Mixed digital-skill exercises media, English Sentences Written in Thai Grammatical Structure

บทนำ

ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาโดยตลอดเพราะถือเป็นภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในระดับโลก ทั้งในส่วนของการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ผ่านสื่อในระดับนานาชาติ ล้วนแล้วแต่ใช้ภาษาอังกฤษทั้งสิ้นจากเหตุผลดังกล่าว ภาษาอังกฤษจึงถือได้ว่าเป็นภาษาที่มีบทบาท และ

ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารระดับที่กว้างขึ้นหรือในระดับนานาชาติ อย่างมีประสิทธิภาพในระดับภูมิภาคประชาคมอาเซียนยังให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำหรับทำงาน (Working Language) ภาษาอังกฤษทำให้เราเข้าใจวิถีแห่งวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอื่น ทำให้ความสัมพันธ์ยิ่งขึ้นไปด้วย มีความสัมพันธ์ที่ดี มีการไปมาหาสู่ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกัน มีการลงทุน ทำธุรกิจที่ออกสู่ตลาดสากลได้อย่างกว้างขวางขึ้น สำหรับในประเทศไทยถือว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างมาก ในศตวรรษที่ 21 คุณสมบัติของประชากรในประเทศไทยในด้านภาษาอังกฤษต้องได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ประเทศไทยจึงได้พยายามปรับปรุง หลักสูตรการศึกษาให้มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่นหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรสองภาษาทั้งในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น English Program หรือ Mini English Program แม้ในระดับอุดมศึกษาก็มีการส่งเสริมให้ ใช้ภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง เช่น การเขียนวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษ หรือแม้แต่สถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง จะนับจำนวนชั่วโมงสอนเป็นสองเท่าถ้ามีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา ทักษะภาษาอังกฤษในทุกระดับชั้น จึงถือเป็นหลักสำคัญของสถานศึกษาทุกแห่งทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และที่สำคัญในระดับอุดมศึกษา

อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก โดยมุ่งมั่น ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง แต่สำหรับภาษาที่ประเทศไทยใช้เป็นภาษา ประจำชาติคือ ภาษาไทย ซึ่งใช้ในการติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการและในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน คนไทยยังคงใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่หรือภาษาหลักของชาติ ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังคงมี การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยควบคู่กันไปกับรายวิชาภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาก็เช่นกัน กล่าวคือ มีการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง มีการลงทุนทั้งด้านงบประมาณ ในการทำโครงการ และงบประมาณจ้างชาวต่างชาติมาเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ แต่ก็เป็นไปในลักษณะ เดียวกัน คือ ยังคงมีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักทั้งการจัดการเรียนการสอน ยกเว้นรายวิชาที่มีอาจารย์ ชาวต่างชาติเป็นผู้สอน หรือบางรายวิชาที่มีการให้สิทธิพิเศษบางอย่างกับอาจารย์ที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ แต่การติดต่อสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการก็ยังคงใช้ภาษาไทยเป็นหลัก

จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดภาวะของการแทรกซ้อนระหว่างภาษาแม่และภาษาอื่น ซึ่งในที่นี้หมายถึง การแทรกซ้อนกันระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับรุ่งฤดี แผลงศร (2560: 31-32) ที่กล่าวถึง ธรรมชาติของความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศไว้หลายประการ ได้แก่ ประการแรก ก่อนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาแม่ของตนมาก่อน ทำให้มีภูมิแนวความคิดที่สัมพันธ์กับ ลักษณะภาษาแม่ตลอดเวลา การเรียนภาษาต่างประเทศจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร ประการที่สองผู้เรียนมักพบปัญหา ด้านวัฒนธรรมและสถานการณ์ที่ต่างไปจากภาษาแม่ ซึ่งเป็นความแตกต่างนอกเหนือไปจากตัวภาษา เช่น การจัด หมวดหมู่สิ่งของ คน ลักษณะ อากาศ เวลา สถานที่ เป็นต้น และประการที่สาม ปัญหาด้านอายุ การเรียน ภาษาต่างประเทศยิ่งผู้เรียนมีอายุมาก ผู้เรียนต้องให้ความสนใจและความพยายามมากขึ้น เนื่องจากมีความเคยชิน กับโครงสร้างของภาษาแม่และมักนำมาใช้ในภาษาต่างประเทศ หรือเรียกว่า เกิดการแทรกซ้อนของภาษาแม่ จากหลักการเรื่องความแทรกซ้อนระหว่างภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศ นำมาสู่ปัญหาระหว่างภาษาไทยกับ ภาษาอังกฤษที่มีคนจำนวนไม่น้อยที่แต่ประโยคภาษาอังกฤษแบบไทยๆ กล่าวคือ ใช้คำภาษาอังกฤษแต่เรียบเรียง คำภาษาอังกฤษเหล่านั้น โดยใช้โครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทย ซึ่งประโยคในลักษณะเช่นนี้ มีปัญหาเมื่อนำไปสื่อสารกับชาวต่างชาติเพราะยากที่จะทำความเข้าใจ หรือแม้แต่คนไทยด้วยกันเองมีไม่น้อย ก็สับสนกับประโยคลักษณะนี้เช่นกัน

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ พบบ่อยมากกับงานเขียนของนักศึกษาที่เขียนประโยคภาษาอังกฤษ แต่เรียบเรียงตามลักษณะโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาไทย ดังเช่น

ประโยคที่ 1: “มีนักศึกษามากมายในห้องนี้” ประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาคือ “Have students many in room this”

ประโยคที่ 2: “แม่ให้ฉันไปซื้อผักที่ตลาด” ประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาคือ “Mother give me go buy vegetable at market.”

ประโยคที่ 3: “นักศึกษามีโทรศัพท์มือถือทุกคน” ประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาคือ “Student have telephone every people”

ประโยคที่ 4: “คุณเห็นใครเมื่อคืนนี้” ประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาคือ “You see who at night.”

ประโยคเหล่านี้ไม่อาจยอมรับให้นำไปสื่อสารอย่างเป็นทางการได้ และไม่ควรไปปรากฏอยู่ในข้อเขียนที่เป็นทางการ เช่น บทความ หรือบทความวิจัย เป็นต้น เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด เพียงเอาคำมาเรียงกันก็สามารถเป็นประโยคที่ใช้ในการสื่อสารได้ อีกทั้งยังเป็นเพราะผู้เรียนมีปัญหาเรื่องความเข้าใจในโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษ ไม่ใช่เพราะไม่เข้าใจเรื่องการสื่อสาร และที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง คือ สิ่งเหล่านี้ได้เกิดขึ้นกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยเคยจัดอบรมการเขียนภาษาอังกฤษให้กับครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และได้พบว่าครูบางคนยอมรับว่าใช้รูปแบบการเขียนในลักษณะนั้นเช่นกัน เพราะมีบางประโยคของภาษาไทยที่ทับซ้อนได้พอดีกับประโยคภาษาอังกฤษ ได้แก่ “ฉันกินข้าว” กับ “I eat rice” ทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าสามารถเขียนภาษาอังกฤษโดยคิดเป็นภาษาไทยแล้วนำคำภาษาอังกฤษมาวางทับได้เลย

ปัญหาเหล่านี้สามารถนำไปสู่ผลกระทบอย่างกว้างขวางเมื่อต้องเรียนในระดับสูงขึ้นที่ต้องใช้การเขียนเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น การเขียนภาษาอังกฤษจะสร้างปัญหาให้กับบุคคลเหล่านี้เป็นอย่างมาก และที่สำคัญเมื่อต้องออกไปประกอบอาชีพที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเขาเหล่านั้นจะประสบปัญหาในการทำงานอย่างแน่นอน และมีโอกาสสูงในการตกงาน แต่ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดลองจินตนาการว่าหากบุคคลเหล่านั้นไปประกอบอาชีพครูจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าหลักการแต่งประโยคภาษาอังกฤษในลักษณะเช่นนี้ถูกถ่ายทอดออกไปจากรุ่นสู่รุ่น คุณภาพคนไทยในด้านภาษาอังกฤษคงลดต่ำลงอย่างไม่คุ้มค่ากับงบประมาณด้านการศึกษาที่ทุ่มเทลงไป

การแก้ไขปัญหานี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งและต้องทำอย่างเร่งด่วนเพราะมีผลกระทบต่อคุณภาพของคนไทยและประเทศชาติ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพบว่า การให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดเปลี่ยนประโยคภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอสามารถช่วยให้นักศึกษาแต่งประโยคได้ดีขึ้น มีความถูกต้องมากขึ้น และนักศึกษาเองก็ยอมรับเช่นกันว่าการทำแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอสามารถช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้ ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ตตี้ (Petty, 1963: 469 - 472) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัดหลายประการดังนี้ ประการแรกแบบฝึกเป็นส่วนเพิ่ม หรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ ประการต่อมาคือแบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดี แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย และประการสุดท้ายแบบฝึก ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันการให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น

ในยุคปัจจุบันสื่อดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในหลาย ๆ ภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาที่มีการนำสื่อดิจิทัลเข้ามาซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของจริทร

อุมไกร และไถยสิทธิ์ อภิระติง (2562) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยอาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริมในระดับมากที่สุด

จากสภาพปัญหาดังกล่าวแล้ว ประกอบกับจุดเด่นของแบบฝึก รวมทั้งสื่อดิจิทัล ที่ทันสมัยผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแบบฝึกหัดสำหรับฝึกแต่งประโยคภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษ โดยผสมผสานเข้ากับสื่อดิจิทัล ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” นี้จะสามารถแก้ไขปัญหการแต่งประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้หลักไวยากรณ์ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” ก่อนและหลังใช้
2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English” ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English”

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักภาษาสำหรับครูภาษาอังกฤษ (English Structure for English Teacher) และเข้ารับการทดสอบวัดความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ (pre-test) จำนวน 2 ห้องเรียน ได้แก่ ห้อง A จำนวน 25 คน เข้าสอบจำนวน 21 คน และห้อง B จำนวน 28 คน เข้าสอบจำนวน 22 คน รวมนักศึกษาทั้งหมด 43 คน

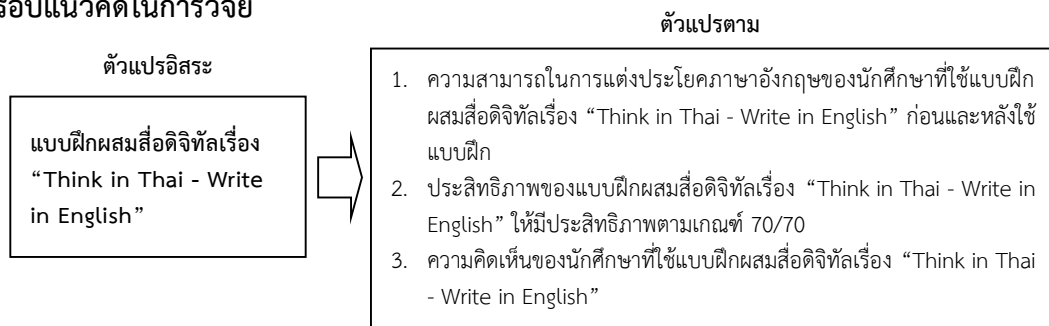
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาที่สอบไม่ผ่านแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ (pre-test) โดยได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้แก่ ห้อง A สอบไม่ผ่านจำนวน 12 คน และห้อง B สอบไม่ผ่าน จำนวน 7 คน รวมนักศึกษาที่สอบไม่ผ่านทั้งหมด 19 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 5 เรื่อง ดังนี้

1. “What is a sentence?”
2. “Part of Speech/Sentence Pattern/Tense”
3. “โครงสร้างประโยคกับความหมาย”
4. “ประโยคภาษาไทยกับความหมายสำหรับแปลงเป็นภาษาอังกฤษ”
5. “การแปลงประโยคภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ”

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองสอนโดยผู้วิจัยในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เตรียมความพร้อมกลุ่มตัวอย่างโดยก่อนการดำเนินการทดลองใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลผู้วิจัยได้จัดปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่างเพื่อเตรียมความพร้อมและซักถามให้มีความเข้าใจตรงกันในบทบาท หน้าที่ เป้าหมายของการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล การประเมินผลการใช้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องกระทำเพื่อให้การดำเนินการทดลองเป็นไปได้อย่างราบรื่น
2. ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง (pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนประโยคด้วยแบบทดสอบปรนัยและอัตนัยที่สร้างขึ้น
3. ดำเนินการทดลองใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเวลาเป็น 2 ช่วง รวม 11 สัปดาห์
4. ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง (post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการแต่งประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานประเภทประโยคบอกเล่าด้วยแบบทดสอบปรนัยและอัตนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว
5. สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล โดยทำแบบสอบถามหลังการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเสร็จสิ้นลงแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล เรื่อง "Think in Thai - Write in English" ซึ่งแบบฝึกนี้จัดทำเป็นสัญลักษณ์ QR Code สำหรับเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเป็นตอน ๆ ทั้งหมด 5 ตอนจัดทำในรูปแบบ PPT ประกอบเสียงบรรยายได้แก่ ตอนที่ 1 QR Code หมายเลข 1 เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จัดทำในรูปแบบ PPT ประกอบเสียงบรรยายเรื่อง "What is a sentence?" ตอนที่ 2 QR Code หมายเลข 2 เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จัดทำในรูปแบบ PPT ประกอบเสียงบรรยายเรื่อง "Part of Speech/Sentence Pattern/Tense" ตอนที่ 3 QR Code หมายเลข 3 เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จัดทำในรูปแบบ PPT ประกอบเสียงบรรยายเรื่อง "โครงสร้างประโยคกับความหมาย" ตอนที่ 4 QR Code หมายเลข 4 เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จัดทำในรูปแบบ PPT ประกอบเสียงบรรยายเรื่อง "ประโยคภาษาไทยกับความหมายสำหรับแปลงเป็นภาษาอังกฤษ" และตอนที่ 5 QR Code หมายเลข 5 เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จัดทำใน

รูปแบบ PPT ประกอบเสียงบรรยายเรื่อง “การแปลงประโยคภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ” และใบงาน จำนวน 5 ตอน (Part) และคู่มือการใช้ โดยจัดทำเป็นเล่มข้อมูลแยกไว้ต่างหากจากเล่มฝึกผสมสื่อดิจิทัล เพื่อให้ผู้ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง มีเนื้อหา ได้แก่ คำนำเพื่อชี้แจงความเป็นมาและภาพรวมของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล คำชี้แจงเพื่อบอกองค์ประกอบของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อบอกว่าแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลนี้ต้องการให้ผู้ใช้ทำอะไรได้บ้าง เป็นต้น

2. แผนการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม 2 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 เป็นการดำเนินตามเงื่อนไขของการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล กล่าวคือ เป็นแบบฝึกสำหรับผู้ที่เคยเรียนรู้เรื่องการแต่งประโยคมาบ้างแล้ว แต่ยังไม่มีความชำนาญอย่างเพียงพอ ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเพิ่งเข้าศึกษาเป็นภาคการศึกษาแรก ดังนั้นจึงต้องจัดการเรียนการสอนการแต่งประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานประเภทประโยคบอกเล่า (Positive sentence) ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลนี้ โดยเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนการสอนเป็นเนื้อหาในรายวิชาหลักภาษาสำหรับครูภาษาอังกฤษ “English Structure for English Teacher” ประกอบด้วย 1) What is a sentence? 2) Part of speech 3) sentence pattern 4) tense เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 4 ชั่วโมง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนตามปกติในรายวิชา “English Structure for English Teacher” ตามตารางที่กำหนดโดยสำนักวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีภาคการศึกษาที่ 1/2564 โดยมหาวิทยาลัยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ตลอดภาคการศึกษา (ถ้าเป็นนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาหลักภาษาสำหรับครูภาษาอังกฤษ “English Structure for English Teacher” ไปแล้วให้ข้ามไปดำเนินการในช่วงที่ 2 ได้เลย)

ช่วงที่ 2 ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล ซึ่งดำเนินการหลังจากช่วงที่ 1 โดยใช้เวลาตามตารางจัดการเรียนการสอนปกติ โดยเริ่มจากการที่ผู้วิจัยได้แนะนำแบบฝึก ได้แก่ เงื่อนไขการใช้ องค์ประกอบ และการนำแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลไปใช้ให้แก่นักศึกษารวมทั้งกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจึงให้นักศึกษาทุกคนซักถาม ทั้งด้านเนื้อหา และวิธีการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล จนกระทั่งนักศึกษาทุกคนรวมทั้งกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจดีแล้ว ผู้วิจัยจึงส่งส่วนที่เป็นเนื้อหาความรู้ที่จัดทำในรูปของ PPT ประกอบเสียงบรรยายของผู้วิจัย และใบงาน ผ่านระบบออนไลน์ไปให้นักศึกษารวมทั้งกลุ่มตัวอย่างไปดำเนินการศึกษาและใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล รวมทั้งทำใบงานด้วยตนเอง แล้วนำใบงานมาตรวจให้คะแนนในสัปดาห์ถัดไปโดยดำเนินการดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ผู้วิจัยแนะนำ เนื้อหา และองค์ประกอบของ PPT ประกอบเสียงบรรยาย และใบงาน ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 อธิบายการใช้แบบฝึกและการทำใบงานแล้วให้นักศึกษาและกลุ่มตัวอย่างซักถามจนเข้าใจ จากนั้นผู้วิจัยจึงส่ง PPT ประกอบเสียงบรรยาย ทั้งในรูปแบบ link และ QR code และ link ใบงานในส่วนของตอนที่ 1 และ 2 ไปให้นักศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง แล้วนัดหมายให้ส่งใบงานดังกล่าวและตรวจให้คะแนนในสัปดาห์ที่ 2

สัปดาห์ที่ 2 ผู้วิจัยเฉลยคำตอบใบงานตอนที่ 1-2 รวบรวมคะแนน แล้วให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นผู้วิจัยแนะนำเนื้อหา และองค์ประกอบของ PPT ประกอบเสียงบรรยาย และใบงานตอนที่ 3 และตอนที่ 4 อธิบายการใช้แบบฝึกและการทำใบงาน แล้วให้นักศึกษาและกลุ่มตัวอย่างซักถามจนเข้าใจ จากนั้นผู้วิจัยจึงส่ง PPT ประกอบเสียงบรรยาย ทั้งในรูปแบบ link และ QR code และ link ใบงานในส่วนของตอนที่ 3 และ 4 ไปให้นักศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง แล้วนัดหมายให้ส่งใบงานดังกล่าว และตรวจให้คะแนนในสัปดาห์ที่ 3

สัปดาห์ที่ 3 ผู้วิจัยเฉลยคำตอบใบงานตอนที่ 3-4 รวบรวมคะแนน แล้วให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นผู้วิจัยแนะนำเนื้อหา และองค์ประกอบของ PPT ประกอบเสียงบรรยาย และใบงานตอนที่ 5 อธิบายการใช้แบบฝึกและการทำใบงาน แล้วให้นักศึกษาและกลุ่มตัวอย่างซักถามจนเข้าใจ จากนั้นผู้วิจัยจึงส่ง

PPT ประกอบเสียงบรรยาย ทั้งในรูปแบบ link และ QR code และ link ไปงานในส่วนของตอนที่ 5 ไปให้นักศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง แล้วนัดหมายให้ส่งใบงานดังกล่าว และตรวจให้คะแนนในสัปดาห์ที่ 4

สัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยเฉลยคำตอบใบงานตอนที่ 5 รวบรวมคะแนน แล้วให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นผู้วิจัยนัดหมายนักศึกษารวมทั้งกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังการใช้แบบฝึก (post-test) ในสัปดาห์ถัดไป โดยอธิบายลักษณะของแบบทดสอบ วิธีการทำ และเป็นการทดสอบผ่านระบบออนไลน์ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

สัปดาห์ที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังการใช้แบบฝึก (post-test) โดยผู้วิจัยแจ้งนักศึกษาและกลุ่มตัวอย่างให้เตรียมความพร้อม แล้วจึงส่ง link ไปให้ในกลุ่มไลน์ของห้องเรียน และกำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานประเภทประโยคบอกเล่า ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตอนที่ 2 แบบอัตนัยโดยให้แปลงประโยคภาษาไทยให้เป็นประโยคภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ รวม 50 ข้อ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล ประกอบด้วยข้อความในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมในใบงาน และด้านองค์ประกอบอื่น ๆ โดยเขียนเป็นข้อความในลักษณะของประโยคบอกเล่าจำนวน 13 ข้อและในตอนท้ายของแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม โดยใช้วิธีกำหนดมาตราประเมินค่า 5 ระดับ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล เรื่อง “Think in Thai - Write in English”

1.1 เมื่อสร้างแบบฝึกเรียบร้อยแล้ว นำแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

1.2 นำแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลที่ปรับปรุงแก้ไขตามของผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3 ครั้ง ได้ค่าประสิทธิภาพแต่ละครั้งดังนี้ ครั้งที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 53.13/39.33 ครั้งที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 67.03/60.40 และครั้งที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.17/70.87

1.3 นำแบบฝึกไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แผนการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล

2.1 เมื่อสร้างแผนการใช้แบบฝึกเรียบร้อยแล้ว นำแผนการใช้แบบฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

2.2 นำแผนการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.3 นำแผนการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานประเภทประโยคบอกเล่า

3.1 เมื่อสร้างแบบทดสอบปรนัย เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนประโยคภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค จำนวน 60 ข้อ และแบบทดสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถทางการเขียนประโยคภาษาอังกฤษประเภทพื้นฐานประเภทบอกเล่า จำนวน 20 ข้อเรียบร้อยแล้ว นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ โครงสร้างประโยค และความยากง่ายที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้น

3.2 นำแบบทดสอบปรนัยที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้ไปปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 นำแบบทดสอบปรนัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 90 คน

3.4 นำแบบทดสอบปรนัยที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-1.00 รวมทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ ในการวิจัยครั้งนี้แบบทดสอบปรนัย มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.76 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.51 และแบบทดสอบอัตนัย มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20-0.78 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.26-0.55

3.5 นำแบบทดสอบปรนัยไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2553: 168-169) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัยเท่ากับ 0.7757

3.6 นำแบบทดสอบอัตนัยมาหาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน โดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560: 328)

3.7 นำแบบทดสอบไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบนี้ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล

4.1 เมื่อสร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2563 กลุ่มเดียวกับที่ทดลองใช้แบบฝึก จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2549: 125) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.901

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำหลังจากเสร็จสิ้นการทำแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล โดยใช้สถิติหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ 70/70

2. คำนวณความก้าวหน้าของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล โดยเทียบกับเกณฑ์พัฒนาร้อยละ 25 ขึ้นไป โดยนำเสนอเป็นตารางและการเขียนความเรียงเชิงพรรณนา

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล โดยใช้สถิติการหาค่า t-test แบบ Pair-Samples t-test โดยนำเสนอเป็นตารางและการเขียนความเรียงเชิงพรรณนา

4. สำนวณความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอเป็นตารางและการเขียนความเรียงเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล เรื่อง “Think in Thai - Write in English” ก่อนและหลังใช้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษก่อนและหลังใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล สำหรับนักศึกษา

ความสามารถในการแต่งประโยค ภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล	19	20.37	2.65	-10.887	0.000**
หลังใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล	19	33.26	4.95		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.26 สูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.37 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลฯ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English”

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล

แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English”				
คะแนนเฉลี่ยร้อยละของ กระบวนการ (E ₁)	คะแนนเต็ม ของกระบวนการ	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละของผลลัพธ์ (E ₂)	คะแนนเต็ม ของผลลัพธ์	ประสิทธิภาพ E ₁ /E ₂
76.48	50	66.53	50	76.48/66.53

จากตารางที่ 2 พบว่า แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลสำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.48/66.53 โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ 70 อยู่ 5% เท่ากับ 66.50 ดังนั้น E₂ = 66.53 จึงยอมรับได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai - Write in English”

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสม สื่อดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1. ด้านจุดประสงค์ของแบบฝึก (Skill Exercises)	4.00	0.74	มาก	5
2. ด้านเนื้อหา	4.00	0.58	มาก	4
3. ด้านใบงาน (Worksheet) และเฉลย	4.18	0.62	มาก	2
4. ด้านรูปแบบ	4.31	0.68	มาก	1
5. ด้านการนำไปใช้	4.17	0.66	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.13	0.50	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลฯ โดยรวมมีความคิดเห็นพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านนักศึกษามีความคิดเห็นพอใจในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก ได้แก่ ด้านรูปแบบ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ด้านใบงาน (Worksheet) และเฉลย ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.62) ด้านการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.66) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.58) และด้านจุดประสงค์ของแบบฝึก (Skill Exercises) ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล ก่อนและหลังใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานประเภทบอกเล่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวอาจมาจากแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความสอดคล้องตามหลักการ ทฤษฎีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านองค์ประกอบของแบบฝึก สำหรับแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะที่สอดคล้องตามหลักตามหลักการของการสร้างแบบฝึกที่ต้องมีองค์ประกอบหลายส่วน ดังเช่น สารการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ ใบกิจกรรม/แบบฝึก/กิจกรรมฝึก แบบทดสอบหลังเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน รวมทั้งเฉลย/แนวคำตอบแบบฝึกหัด แบบฝึกหัด (สุจิต เหมวัล, 2555: 12-13) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการสร้างแบบฝึกของมานะ สกุณภักดี (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะต้องวิเคราะห์ข้อบกพร่องของผู้เรียนและจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกนี้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุด เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเข้าเรียนใหม่ในชั้นปีที่ 1 จึงยังไม่มีพื้นฐานความรู้ในการแต่งประโยคอย่างเพียงพอ โดยจะมีวิธีการคิดเป็นภาษาไทยก่อน ณ จุดนี้ แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะช่วยสร้างความคิดเชื่อมต่อให้กับผู้เรียนเพื่อแปลงจากประโยคภาษาไทยไปเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียนที่อยู่ในระดับเริ่มต้นที่ยังไม่ชำนาญ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเน้นที่จะยกตัวอย่างโดยใช้คำศัพท์ที่ไม่ซับซ้อน และเรียบเรียงเนื้อหาให้กระชับชัดเจน ดังที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในการตอบแบบสอบถามไว้ว่า “ช่วยให้ดูโครงสร้างประโยคได้ง่ายขึ้น แบ่งชนิดของประโยคได้ง่ายเพราะมีการแบ่งการใช้ที่ชัดเจน ช่วยให้การแต่งประโยคได้ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพราะเข้าใจเรื่องโครงสร้างประโยค” และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตยา เขาวนชื่น (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากเอกสารจริง โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบเน้นภาระงาน สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการฝึกจากแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากเอกสารจริง โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบเน้นภาระงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสุพรรณษา ทิพย์เที่ยงแท้ (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นชะอำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถเขียนประโยคภาษาอังกฤษได้ดีกว่าเดิม ตอบคำถามได้ถูกต้อง นักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลางและอ่อน อาจจะใช้เวลาในการทำแบบฝึกช้ากว่า แต่ก็เข้าใจเรื่องที่เรียนได้มากขึ้น โดยนักเรียนมีทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.2 ด้านสื่อดิจิทัลที่นำมาผสมผสานไว้ในแบบฝึก ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดทำในส่วนของความรู้ด้วยการทำเป็น Power point ประกอบเสียงบรรยายทำให้แบบฝึกนี้มีภาพประกอบสวยงาม และมีเสียงบรรยายที่ทำให้ผู้เรียนสามารถฟังได้หลาย ๆ ครั้งจนเข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิงกาญจน์ สุพรศิริสิน สมสิริมนัส รัตนา เจงพิบูลพงศ์ และภัทรพร จันทมณี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อการเล่าเรื่องผ่านภาพที่มีต่อแรงจูงใจของผู้เรียน และความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าแรงจูงใจของนักศึกษาจะไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แต่จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด ได้พบว่ามีข้อมูลที่สนับสนุนประสิทธิผลของการใช้งานสื่อดิจิทัลเพื่อการเล่าเรื่องผ่านภาพว่า มีประสิทธิภาพในเรื่องของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน อีกทั้งพบว่าผู้เรียนมีปัญหาการใช้งานทางเทคโนโลยีน้อย และมีความสนุกสนานในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษทั้งทางการพูดและการเขียนผ่านสื่อดิจิทัลที่ผสมผสานทั้งรูปภาพและคำไว้ด้วยกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอันซารีและข่าน (Ansari & Khan, 2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสังคม (Social media) ในการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) สำหรับแนวทางใหม่ของการเรียนรู้ การวิจัยนี้ได้ทำการสอบถามนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศอินเดียทางภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 360 คน เกี่ยวกับการรับรู้ในด้านสื่อสังคมและอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile devices) โดยในการวิจัยพบว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน มีผลกระทบสำคัญต่อการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน อาจารย์ และพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ ซึ่งมีผลกระทบที่สำคัญต่อการดำเนินการด้านวิชาการ (Academic performance) ของนักศึกษา

1.3 ด้านทฤษฎีการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ทั้งนี้ผู้เรียนแต่ละคนจะสามารถเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ ถ้าได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ไปสู่ระดับที่เป็นไปตามศักยภาพของตนเอง ดังแนวคิดทฤษฎีเรื่องระยะของการพัฒนา หรือ Zone of Proximal Development ที่ Vygotsky (1978) ได้กล่าวว่า ZPD เป็นบริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างความสามารถของเด็กที่สามารถเรียนรู้หรือกระทำการกิจกรรมสำเร็จได้ด้วยตนเอง กับบริเวณที่เด็กจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อมีผู้ที่มีศักยภาพสูงกว่าให้ความช่วยเหลือซึ่งอาจจะเป็นผู้ใหญ่หรือเพื่อน (Peers) ก็ได้ ตามแนวความคิดนี้ Vygotsky เชื่อว่าเด็กสามารถเรียนรู้วิชาใด ๆ ก็ได้แม้ว่าเรื่องเหล่านั้นจะอยู่ในระดับที่เหนือกว่าระดับความสามารถของเด็ก ถ้าครูผู้สอนนำการเสริมต่อการเรียนรู้มาใช้ โดยครูผู้สอนอาจสร้างแรงจูงใจ แนะนำแนวทาง หรือสนับสนุนเมื่อทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ซึ่งเหมือนเป็นการสร้างสะพานเพื่อเชื่อมสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้นไป ดังนั้นเด็กจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยการต่อเติมหรือสานต่อความรู้เดิมกับการช่วยเหลือที่ตนเองได้รับการศึกษาพบว่าถ้าปราศจากการแนะนำแนวทาง และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมการเรียนรู้และการพัฒนาการจะล่าช้าลง (Bruner, 1978; Vygotsky, 1978) ดังนั้นจึงเป็นการเน้นย้ำว่าแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเรื่อง Sentence Building จึงเป็นทั้งนั่งร้านหรือตัวช่วยเสริม ช่วยพยุง ช่วยค้ำยันให้ผู้เรียนได้ระดับความสามารถขึ้นไปได้

เรื่อย ๆ จนบรรลุผลสำเร็จตามศักยภาพของตนไม่ว่าเก่ง ปานกลาง หรืออ่อน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของ Vygotsky เรื่อง ZPD ดังกล่าวแล้ว

2. ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัล มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 76.48/66.53 โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ 70 อยู่ 5% เท่ากับ 66.50 ดังนั้น $E_2 = 66.53$ จึงยอมรับได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70 อย่างไรก็ตามแม้ว่าแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลนี้จะมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 76.48/66.53 ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70 และ E_1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับ E_2 ต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 5 ถือว่ายอมรับได้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556: 17) ทั้งนี้คะแนน E_1 และ E_2 เป็นคะแนนรวมได้มาจากการสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังนั้นถ้ากลุ่มตัวอย่างลอกกันจะมีผลต่อคะแนนรวมที่ผิดเพี้ยนไป ฉะนั้นในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการได้มาของคะแนนดังกล่าวด้วยการให้นักศึกษาใช้เวลาในการทำข้อสอบทั้งก่อนและหลังการทดลองเพียง 1 ชั่วโมง โดยมีข้อสอบทั้งหมดรวม 50 ข้อ ประกอบด้วย แบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ และแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งคาดว่าจะการดำเนินการดังกล่าวอาจมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างต้องเร่งรีบในการทำข้อสอบ ไม่มีเวลาตรวจทานเท่าที่ควร ทำให้ผลคะแนนที่นำมาคำนวณค่า E_2 เป็นไปในลักษณะดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังที่เพชรวดี จงประดับเกียรติ (2564) กล่าวว่า ในระหว่างดำเนินการวัดผลจะต้องดำเนินการวัดอย่างระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อน เช่น จัดสภาพห้องสอบให้เหมาะสม ชี้แจงวิธีการสอบให้ชัดเจน ไม่ปล่อยให้ผู้สอบลอกกัน ระหว่างการตรวจให้คะแนนต้องระงับการตรวจ หรือการกรอกคะแนนผิดพลาด ระงับความลำเอียงในการตรวจให้คะแนน และภายหลังจากการสอบ post-test แล้วผู้วิจัยได้สอบถามนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับข้อสอบ ซึ่งได้รับคำตอบดังเช่น “ข้อสอบไม่ยากแต่ก็ไม่ง่าย และข้อสอบแบบตัวเลือก (ปรนัย) ต้องวิเคราะห์ทุกตัวเลือก” หรือ “รีบทำข้อสอบมาก เวลานั้นเลยไม่ได้ทบทวน” จากสาเหตุดังกล่าวจึงอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของแบบฝึก (E_2) บ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของจริทร อุ่มไกร และโกยสิทธิ์ อภิระติง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยอาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยอาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD อยู่ตามเกณฑ์ที่กำหนด 92.70/87.48 สอดคล้องกับณัฐกฤตา คงรัตน์ และทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะฯ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.33/83.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อแบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai-Write in English” พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน ดังที่เพ็ตตี (Petty, 1963: 469 - 472) กล่าวว่า ประโยชน์ของแบบฝึกช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น สอดคล้องกับมานะ สกุลภักดี (ม.ป.ป.: 243) ที่กล่าวว่าผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองเมื่อต้องการจะเรียนหรือศึกษาด้วยตนเองเป็นการสนองความต้องการของผู้เรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำได้ดีและรวดเร็ว เพราะเป็นการศึกษาด้วยความสนใจ สม่ครใจ พอใจ และพร้อมที่จะเรียน อีกทั้งยังเป็นการสร้างลักษณะนิสัยชอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นประจำและที่สำคัญการนำสื่อสมัยใหม่ ได้แก่ สื่อดิจิทัลเข้ามาผสมผสานกับแบบฝึกยิ่งส่งเสริมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องได้แก่ งานวิจัยของสุพรรณษา ทิพย์เที่ยงแท้ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา

แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นชะอำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการเขียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับฐิตยา เขาวนชื่น (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากเอกสารจริง โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบเน้นภาระงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากเอกสารจริง โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบเน้นภาระงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสริตา บัวเขียว (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถในการเขียนประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเรื่อง Sentence Building สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นหลังจากใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับจรินทร อุ่มไกร และไอลสิทธิ์ อภิระติง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยอาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงอาจเป็นสาเหตุที่ให้นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนการสร้างประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานประเภทบอกเล่าโดยใช้แบบฝึกผสมสื่อดิจิทัลเรื่อง “Think in Thai-Write in English” โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการจัดการสอบในระบบออนไลน์ การป้องกันการทุจริตในการสอบ อาจให้กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าสอบเปิดกล้องตลอดเวลาที่ทำข้อสอบ และควรกำหนดเวลาในการสอบอย่างเหมาะสมกับลักษณะของข้อสอบและจำนวนข้อสอบ
2. เนื่องจากคุณภาพข้อสอบมีผลต่อการได้มาของคะแนน E_1 และ E_2 ดังนั้นควรดำเนินการหาคุณภาพของข้อสอบแม้ว่าข้อสอบนั้น ๆ จะปรับปรุงจากข้อสอบที่มีการหาคุณภาพแล้วก็ตาม กล่าวคือถ้าหากข้อสอบข้อใดไม่ได้คุณภาพโดยเฉพาะข้อที่แปลผลว่ามีความยากมากนั้น ถ้าหากจะนำข้อสอบเช่นนี้ไปปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย ควรนำไปตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เพื่อให้แน่ใจว่าข้อสอบมีคุณภาพในระดับตามเกณฑ์คุณภาพอย่างแท้จริง ไม่ยากเกินไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบวิธีสอน หรือแบบฝึกที่มีการผสมผสานกับสื่อสมัยใหม่
2. ควรทำการวิจัยเพื่อหาแนวทาง รูปแบบ วิธีการ หรือสื่อที่เหมาะสมในการพัฒนาความสามารถในการเขียนประโยคภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาที่ยังไม่ชำนาญ

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา พานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ นาคจัน และอาจารย์พิศาล ปานแก้ว ผู้เชี่ยวชาญ และขอขอบคุณนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และทุกท่านผู้มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ สุพรศิริสิน สมสิริ มนัส รัตนา เจงพิบูลพงศ์ และภัทรพร จันทมณี. (2563). สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.graduate.dusit.ac.th/journal/index.php/sdujournal/article/view/857>.
- จรินทร์ อุ่มไกร และไทยสิทธิ์ อภิระติง. (2562). การพัฒนาสื่อดิจิทัลร่วมกับเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยอาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2564, จาก <https://ph02.tcithaijo.org/index.php/projectjournal/article/download/232106/158457/+&cd=1&hl=th&ct=clnk&gl=th>.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2564, จาก <http://www4.educ.su.ac.th/2013/images/stories/081957-02.pdf>.
- ฐิตยา เขวอนชื่น. (2560). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจากเอกสารจริงโดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบเน้นภาระงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564, จาก <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1404/1/56254308.pdf>.
- ณัฐกฤตา คงรัตน์ และทับทิมทอง กอบัวแก้ว. (2563). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/irdssru/article/download/248717/168988/+&cd=1&hl=th&ct=clnk&gl=th>.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2549). วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพชรราตี จงประดับเกียรติ. (2564). หลักการวัดผลการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2564, จาก site.bsru.ac.th/petcharawadee.jo/?page_id=490.
- มานะ สกุลภักดี. (ม.ป.ป.) แบบฝึกในสวดเวลาการสอน: นวัตกรรมที่น่าสนใจ. ลพบุรี: โรงพิมพ์หัตถกิจโกมลการพิมพ์.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2560). ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2553). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สรिता บัวเขียว. (2561). ความสามารถในการเขียนประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเรื่อง Sentence Building สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุจิต เหมวัล. (2555). ศาสตร์การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะ. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ทรัพย์สุนทรการพิมพ์.
- สุพรรณษา ทิพย์เที่ยงแท้. (2557). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นชะอ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- Ansari, J.A.N., and Khan, N.A. (2020). **Exploring the role of social media in collaborative learning the new domain of learning**. Retrieved December 9, 2021, from <https://slejournal.springeropen.com/articles/10.1186/s40561-020-00118-7>.
- Bruner, J.S. (1978). The Role of dialogue in language acquisition. In Sinclair, A. Jarvella, R. J., & Levelt, W.J.M. (Eds.). (n.d.). **The Child's concept of language**. New York: Springer-Verlag.
- Petty, G. (1963). **Language workbooks and practice materials: Development language skills in elementary school**. New York: Allyn and Bacon.
- Vygotsky, L.S. (1978). **Mind in society: The development of higher psychological processes**. Cambridge, MA: Harvard University Press.

เกมส่งเสริมการอ่านสำหรับห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา Reading Promotion Games for Elementary School Libraries

สิรินาฏ วงศ์สว่างศิริ¹/ประอรนุช หงษ์ทอง²
Sirinard Wongsawang Siri¹/Pra-oranut Hongthong²

^{1,2}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

^{1,2}Assistant Professor, Lecturer of Information Science and Library Science Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding author E-mail: sirinardwong@gmail.com¹; boun03@yahoo.com²

(Received: December 9, 2021; Revised: February 22, 2022; Accepted: November 7, 2022)

บทคัดย่อ

การเล่นเกมนเป็นกิจกรรมที่เด็กทุกคนชื่นชอบและคุ้นเคย เด็กได้รับประโยชน์มากมายผ่านการเล่นเกมน เช่น ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย สมอง สติปัญญา อารมณ์ เด็กสามารถเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาทักษะสำคัญผ่านการเล่นเกมน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เป็นภารกิจ สำคัญของครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา เพราะเป็นการวางรากฐานการอ่าน สร้างความสนใจในการอ่านให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ ตลอดชีวิตต่อไป นอกจากนี้การนำเกมมาใช้เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่น่าสนใจและ ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของโรงเรียน อีกทั้งสร้างพื้นที่การเรียนรู้ในห้องสมุด ผู้เรียนได้รับการสร้าง เสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 บทความนี้มีวัตถุประสงค์แนะนำแนวทางในการนำเกมมาใช้ในการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาแก่ครูบรรณารักษ์และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษา

คำสำคัญ: การส่งเสริมการอ่าน เกมส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดโรงเรียน

Abstract

Playing games is a favorite and familiar activity for all children. Children benefit greatly through games such as having fun and enhancing their body, brain, intelligence, and emotion. Children can learn and develop some important skills through playing games. Organizing activities to promote reading and learning is an important task of teacher librarians or librarians in primary school libraries. This is the foundation for reading, and motivation to reading for children and youth. This will lead to the habit of reading and lifelong learning. Using games to promote reading and learning is interesting and can support learning according to the school

curriculum. Moreover, it can create a learning space in the library. Students are empowered to enhance learner skills in the 21st century. This article aimed to introduce guidelines for using games in activities to promote reading in primary school libraries for teacher librarians or librarians.

Keywords: Reading promotion activities, Reading promotion games, School libraries

บทนำ

การเล่นเป็นสิ่งที่เด็กทุกเชื้อชาติ ทุกภาษาชื่นชอบ เป็นกิจกรรมที่สนุกสนานและเพลิดเพลิน ส่งผลดีต่อสมอง ความคิด สติปัญญา พัฒนาการและการเรียนรู้เป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็ก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1988: 8; ประสพสุข โปธาณมูล, 2554: 13) ในพระราชบัญญัติส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ปี พ.ศ.2550 - 2554 มาตรา 6 ข้อ 5 ได้กล่าวถึงการเล่นของเด็กและเยาวชนไว้ว่าเป็นสิทธิของเด็กพึงได้รับเด็กมีสิทธิที่จะเล่น พักผ่อนหย่อนใจและเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมตามวัย พ่อแม่และผู้ปกครองจึงควรทราบ ตระหนัก เข้าใจและให้ความสำคัญกับสิ่งนี้ (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2550: 25) นอกจากนี้การเล่นมีประโยชน์และช่วยเสริมสร้างเด็กในทุกด้าน ทั้งพัฒนาการด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง จิตใจเบิกบานและอารมณ์แจ่มใส กระตุ้นการเจริญเติบโตเซลล์สมอง มีไหวพริบความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ พัฒนาทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและทักษะการเข้าสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กรมพลศึกษา, 2543: 171-172; กรมพลศึกษา, 2557: 1-2)

ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นแหล่งสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสำหรับนักเรียน มีบทบาทและหน้าที่เพื่อการศึกษาค้นคว้า การเรียนและการสอน เพื่อการจรรโลงใจ การพักผ่อนหย่อนใจและการนันทนาการ ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจแสวงหาความรู้ ลงมืออ่าน อ่านอย่างต่อเนื่องจนพัฒนาเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านและรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการอ่านนั้นถือว่าเป็นทักษะสำคัญประการหนึ่งของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งห้องสมุดควรมีส่วนสนับสนุนและสร้างพื้นที่การเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ทักษะด้านการรู้สารสนเทศ ทักษะด้านสื่อและดิจิทัล ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ทักษะเรียนรู้และนวัตกรรม (ทิศนา ขวมนิ, 2557: 6; สุภาวดี หาญเมธี, 2559: 9-10) การนำเกมมาใช้ในการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษานั้นเป็นหนึ่งในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจที่ครูบรรณารักษ์สามารถจัดทำได้ เพราะการเล่นเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบและคุ้นเคย ให้ประโยชน์มากมาย เช่น ความสนุกสนานและความเพลิดเพลิน ช่วยสร้างเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สมอง สติปัญญา ประสบการณ์ชีวิต การเรียนรู้ เป็นต้น การนำเกมมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง และเป็นยังเป็นการสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา บูรณาการกับการเรียนในหลักสูตร สร้างเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียนในทุกทักษะได้ บทความนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์แนะนำแนวทางในการนำเกมมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา

เกมส่งเสริมการอ่าน

ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบประการหนึ่งคือ การส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการอ่าน ภารกิจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมสำหรับเด็กมีหลายอย่างด้วยกันหนึ่งในนั้น ได้แก่ “เกมส่งเสริมการอ่าน” นั่นเองเนื่องด้วย “เกม” เป็นกิจกรรมที่มีกฎกติกากำหนด ให้ทั้งความสนุกสนานร่าเริง สร้างความเพลิดเพลิน มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยเสริมการเรียนรู้การสอนในรูปแบบของการเล่น (กรมพลศึกษา, 2557: 200) และเมื่อ “เกม” ได้ถูกออกแบบ ประดิษฐ์หรือถูกคัดเลือก เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน “เกมส่งเสริมการอ่าน” จึงหมายถึงกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของการเล่นที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และนำมาใช้ในการประกอบการสอนที่มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เล่นได้ใช้ความรู้ในเนื้อหาของรายวิชานำไปสู่รักการอ่าน อยากเข้าใช้ห้องสมุด (กรมวิชาการ, 2543: 54) นอกจากนี้ “เกมส่งเสริมการอ่าน” ยังหมายถึง สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมที่ผู้เล่นได้ฝึกทักษะการอ่าน มีความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน จนบรรลุวัตถุประสงค์ในการอ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542: 317) จากนิยามข้างต้นจะเห็นได้ว่า “เกมส่งเสริมการอ่าน” จึงเป็นทั้งอุปกรณ์หรือสื่อประกอบการเล่น และเป็นกิจกรรมที่ผู้เล่นจะได้ฝึกทักษะการอ่าน พัฒนาการอ่าน จนบังเกิดนิสัยรักการอ่าน อยากศึกษาค้นคว้าและรักการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั่นเอง สำหรับการจำแนกประเภทของเกมส่งเสริมการอ่านนั้น สามารถแบ่งได้เป็นเกมที่ไม่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เกมที่ประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุและอุปกรณ์ที่ทำได้ง่าย ราคาถูก อาจเป็นเกมที่มีอยู่ในหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือเกมสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นในประเทศหรือนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีจำหน่ายในท้องตลาด ห้างสรรพสินค้า นำไปเล่นได้ทั้งกลางแจ้งหรือในร่ม เป็นต้น และเกมที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นเกมที่มีเครื่องยนต์กลไก วงจรอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ เกมที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่จากโปรแกรมและแอปพลิเคชันเกมต่างๆ เช่น โปรแกรม Wordwall, Kahoot เป็นต้น (Visual Education, 2021: online; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542: 318)

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วย “เกมส่งเสริมการอ่าน” นั้นเพื่อเป็นการฝึกฝนพัฒนาทักษะในการอ่าน ส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น รู้จักการใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้า นำไปสู่การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สื่อการเรียนรู้และพื้นที่ในการจัดกิจกรรมห้องสมุดโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น การดำเนินการของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสามารถทำได้โดยจัดหาหรือประดิษฐ์เกมที่รู้จักกันดีอยู่แล้วให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม นำมาดัดแปลงให้เหมาะสมที่จะให้เกิดความสนุกสนานในการอ่าน เลือกใช้เกมให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เช่น เกมออนไลน์ที่สร้างขึ้นโดยครูบรรณารักษ์ด้วยโปรแกรมสร้างเกมออนไลน์ นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น แนะนำการใช้เกม โดยมีขั้นตอนดังนี้ จัดเด็กให้เป็นกลุ่มหรือเป็นแถวแล้วแต่ประเภทของเกม อธิบายวิธีการเล่น สาธิตการเล่นเกมให้ทุกคนเข้าใจ ลงมือเล่นเกม กำหนดเวลาในการเล่น เกมพอสมควร ไม่น้อยไปหรือมากเกินไป ติดตามผลว่าการเล่นของเด็กนำไปสู่จุดหมาย คือ การอ่านหนังสือหรือไม่ ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ฝึกให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เช่น ป.4 ป. 5 และ ป.6 เป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมเกม เป็นทีมงานในการจัดกิจกรรมประกวดการผลิตเกมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด (กรมวิชาการ, 2543: 118-119)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยเกมส่งเสริมการอ่าน จึงเป็นหนึ่งในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นเด็ก เด็กกับการเล่นเป็นสิ่งที่คู่กัน เด็กได้สนุกสนานเพลิดเพลิน เรียนรู้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ผ่านการเล่น ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์

ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการออกแบบ การประดิษฐ์ การคัดเลือกเกมเพื่อนำมาใช้เพื่อให้นักเรียนได้มีความสนใจที่จะอ่าน ลงมืออ่านจน พัฒนาไปสู่การมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้เกมยังสามารถนำมาใช้ในการฝึกทักษะ สำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ด้วย

ตัวอย่างเกมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการอ่านสำหรับห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษา

เกมที่เหมาะสมสำหรับการนำมาจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษานั้น ควรเป็นเกมที่ผู้เล่นเมื่อเล่นแล้ว ได้รับการเสริมสร้าง เพิ่มเติมทักษะด้านต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้เกิด ความสนใจ ลงมืออ่าน มีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างเกม ที่ช่วยเสริมทักษะด้านการอ่าน ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการเข้าสังคม เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะ สำคัญในศตวรรษที่ 21 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 เกมจับคู่หมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้แสนสนุก เป็นเกมที่ทำให้ผู้เล่นได้ฝึกทักษะด้าน การสืบค้นสารสนเทศ เข้าใจการจัดหมวดหมู่ห้องสมุดระบบทศนิยมดิวอี้ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะ การอ่าน การเล่นเกมกับเพื่อนในทีมเดียวกันเป็นการฝึกทักษะการเข้าสังคมให้กับผู้เล่น

1. อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่

1.1 บัตรเลขหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้หมวด 000-900 หมวดหมู่ละ 1 ใบ รวม 10 ใบ จำนวน 2 ชุด ดังนี้

000	500
100	600
200	700
300	800
400	900

1.2 บัตรรายชื่อหนังสือ 10 ชื่อ เรื่อง รวม 10 ใบ จำนวน 2 ชุด ดังนี้

1. พุทธศาสนา	6. ท่องเที่ยวอาเซียน
2. พระอภัยมณี	7. จริยธรรม
3. คณิตคิดสนุก	8. เกษตรกรรม
4. กฎหมายรัฐธรรมนูญ	9. หลักการใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้น
5. การละเล่นพื้นบ้าน	10. คอมพิวเตอร์

1.3 ซองใส่เอกสารสำหรับใส่บัตรรายชื่อหนังสือ 2 ซอง เฉลยคำตอบ 1 ซอง บัตรเลขหมวดหมู่ หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ 2 ซอง (แต่ละซองใส่บัตรจำนวน 10 ใบต่อชุด)

2. วิธีเล่นเกม มีดังนี้

2.1 นำบัตรเลขหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ 10 ใบ และบัตรรายชื่อหนังสือจำนวน 10 ใบ วางคละกันไว้บนโต๊ะละชุด

2.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน

2.3 ผู้นำเกมให้สัญญาณ จับเวลาการแข่งขัน 3 นาที แต่ละกลุ่มจับคู่บัตรรายชื่อหนังสือและบัตรเลขหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ให้ถูกต้อง ทำเช่นนี้จนหมดบัตรรายชื่อหนังสือและบัตรเลขหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้

2.4 กลุ่มที่ใช้เวลาในการจับคู่น้อยที่สุด และถูกต้องมากที่สุด จะเป็นกลุ่มชนะ

2.5 ผู้นำเกมเฉลยคำตอบดังนี้

ข้อ	ชื่อหนังสือ	หมวดหมู่ดิวอี้
1.	พุทธศาสนา	200
2.	พระอภัยมณี	800
3.	คณิตคิดสนุก	500
4.	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	300
5.	การละเล่นพื้นบ้าน	700
6.	ท่องเที่ยวอาเซียน	900
7.	จริยธรรม	100
8.	เกษตรกรรม	600
9.	หลักการใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้น	400
10.	คอมพิวเตอร์	000

2.6 กรรมการแข่งขันรวบรวมคะแนนและมอบรางวัลแก่ทีมผู้ชนะ

ตัวอย่างที่ 2 เกมทายชื่อนิทานอีสปสองภาษาแสนสนุก เป็นการแข่งขันทที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้อ่านหนังสือประเภทวรรณกรรมเยาวชนของห้องสมุดโรงเรียน และให้มี ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้ฝึกทักษะสารสนเทศ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะการอ่านและทักษะการเข้าสังคม

1. อุปกรณ์ ได้แก่

1.1 บัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ใบ 3 ชุด

1.2 บัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาไทย จำนวน 10 ใบ 3 ชุด

1.3 กระดาษเฉลยเกมทายชื่อนิทานอีสปสองภาษาแสนสนุก จำนวน 1 แผ่น

1.4 กระดาษตารางสำหรับบันทึกคะแนนที่ได้ของแต่ละกลุ่ม จำนวน 1 แผ่น

1.5 โตะไม้ จำนวน 3 ตัว สำหรับวางบัตรชื่อเรื่องนิทานอีสป

2. วิธีเล่นเกม มีดังนี้

2.1 แบ่งผู้เล่นเกมออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 2 คน

2.2 นำบัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ใบ และบัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาไทย จำนวน 10 ใบ วางคละกันไว้บนโต๊ะของแต่ละกลุ่ม

บัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาอังกฤษ มีดังนี้

ข้อที่	นิทานอีสปภาษาอังกฤษ
1.	The Widow and the Hen
2.	The Wolf and the Lamb
3.	The Goose with the Golden Eggs
4.	The Camel and the Travelers
5.	The Dog and the Oyster
6.	The Fox and the Grapes
7.	The Peacock and the Crane
8.	The Hen and the Swallow
9.	The Lion and the Hare
10.	The Flies and the Honey

บัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาไทย มีดังนี้

แมลงวันกับน้ำผึ้ง	สิงห์โตกับกระต่ายป่า
แม่ไก่กับนกนางแอ่น	นกยูงกับนกกระเรียน
สุนัขจิ้งจอกกับพวงองุ่น	สุนัขกับหอยนางรม
อูฐกับนักเดินทาง	ห่านกับไขทองคำ
สุนัขจิ้งจอกกับลูกแกะ	แม่ม่ายกับแม่ไก่

2.3 ผู้นำเกมให้สัญญาณจับเวลาการแข่งขัน จำนวน 3 นาที ในการจับคู่บัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาอังกฤษ กับบัตรชื่อเรื่องนิทานอีสปภาษาไทยให้ถูกต้อง โดยวางเรียงไว้ด้วยกันเป็นคู่ๆ

2.4 กลุ่มที่ใช้เวลาในการจับคู่น้อยที่สุดและถูกต้องมากที่สุดจะเป็นกลุ่มชนะ

2.5 เฉลยเกมทายชื่อนิทานอีสปสองภาษาแสนสนุก

เฉลยคำตอบดังนี้

ข้อที่	นิทานอีสปภาษาอังกฤษ	นิทานอีสปภาษาไทย
1.	The Widow and the Hen	แม่ม่ายกับแม่ไก่
2.	The Wolf and the Lamb	สุนัขจิ้งจอกกับลูกแกะ
3.	The Goose with the Golden Eggs	ห่านกับไขทองคำ
4.	The Camel and the Travelers	อูฐกับนักเดินทาง
5.	The Dog and the Oyster	สุนัขกับหอยนางรม
6.	The Fox and the Grapes	สุนัขจิ้งจอกกับพวงองุ่น
7.	The Peacock and the Crane	นกยูงกับนกกระเรียน

8.	The Hen and the Swallow	แม่ไก่กับนกนางแอ่น
9.	The Lion and the Hare	สิงโตกับกระต่ายป่า
10.	The Flies and the Honey	แมลงวันกับน้ำผึ้ง

2.6 กรรมการแข่งขันรวบรวมคะแนนและมอบรางวัลแก่ทีมผู้ชนะ

ตัวอย่างที่ 3 เกมคำศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับโควิด 19 เป็นการแข่งขันเป็นกลุ่ม วัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด19 ผ่านเกมจับคู่คำศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับโควิด19 นักเรียนได้ติดตามข้อมูลข่าวสาร นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านสารสนเทศ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร และทักษะการเข้าสังคม

1. อุปกรณ์ ได้แก่

- 1.1 บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 10 ใบ จำนวน 3 ชุด
- 1.2 บัตรคำศัพท์ภาษาไทย 10 ใบ จำนวน 3 ชุด
- 1.3 กระดาษเฉลยเกมคำศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับโควิด 19 จำนวน 1 แผ่น
- 1.4 กระดาษตารางสำหรับบันทึกคะแนนที่ได้ของแต่ละกลุ่ม จำนวน 1 แผ่น
- 1.5 โต้ะไม้ จำนวน 3 ตัว สำหรับวางบัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และบัตรคำศัพท์ภาษาไทย

2. วิธีเล่นเกม มีดังนี้

- 2.1 แบ่งผู้เล่นเกมออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 2 คน
- 2.2 นำบัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ใบ และบัตรคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 10 ใบ วาง

คละกันไว้บนโต๊ะของแต่ละกลุ่ม

บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และบัตรคำศัพท์ภาษาไทย มีดังนี้

ข้อที่	บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	บัตรคำศัพท์ภาษาไทย
1.	New normal	หน้ากากใส
2.	Vaccine	ผู้ป่วย
3.	WHO	ไข้
4.	Face mask	วัคซีน
5.	Face Shield	โรคระบาด
6.	Patient	องค์การอนามัยโลก
7.	Wash hand	การกักตัว
8.	Epidemic	ความปรกติใหม่
9.	Fever	หน้ากากอนามัย
10.	Quarantine	ล้างมือ

2.3 ผู้นำเกมให้สัญญาณจับเวลาการแข่งขัน จำนวน 3 นาที ในการจับคู่บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กับบัตรคำศัพท์ภาษาไทย โดยวางเรียงไว้ด้วยกันเป็นคู่ๆ

2.4 กลุ่มที่ใช้เวลาในการจับคู่ที่น้อยที่สุดและถูกต้องมากที่สุดจะเป็นกลุ่มชนะ

2.5 เกมคำศัพท์สุดหรรษาดังนี้ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2563; โกลบิซอคาเดมี (ไทยแลนด์), 2563)

ข้อที่	บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	บัตรคำศัพท์ภาษาไทย
1.	New normal	ความปกติใหม่
2.	Vaccine	วัคซีน
3.	WHO	องค์การอนามัยโลก
4.	Face mask	หน้ากากอนามัย
5.	Face Shield	หน้ากากใส
6.	Patient	ผู้ป่วย
7.	Wash hand	ล้างมือ
8.	Epidemic	โรคระบาด
9.	Fever	ไข้
10.	quarantine	การกักตัว

2.6 กรรมการแข่งขันรวบรวมคะแนนและมอบรางวัลแก่ทีมผู้ชนะ

ตัวอย่างที่ 4 เกมตอบคำถามนิทานอีสป เป็นการแข่งขันที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้อ่านหนังสือประเภทวรรณกรรมเยาวชนของห้องสมุดโรงเรียน และให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้ฝึกทักษะสารสนเทศ ทักษะด้านการอ่าน การสรุปความ และการสื่อสาร

1. อุปกรณ์ ได้แก่

- 1.1 นิทานอีสป จำนวน 4 เรื่อง จำนวน 3 ชุด
- 1.2 บัตรคำถามนิทานอีสป คำถามเรื่องละ 3 คำถาม/เรื่อง จำนวน 3 ชุด
- 1.3 กระดาษเฉลยคำตอบเกมตอบคำถามนิทานอีสป จำนวน 1 แผ่น
- 1.4 กระดานตารางสำหรับบันทึกคะแนนที่ได้ของแต่ละกลุ่ม จำนวน 1 แผ่น
- 1.5 กริ่งสำหรับกดเพื่อตอบคำถาม จำนวน 3 อัน

2. วิธีเล่นเกม มีดังนี้

- 2.1 แบ่งผู้เล่นเกมออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 2 คน
- 2.2 ให้ผู้เล่นอ่านนิทานอีสปทีละเรื่องใช้เวลาอ่านเรื่องละ 5 นาที/เรื่อง หลังจากอ่านจบแต่ละเรื่องแล้ว ผู้นำเกมนำอ่านคำถามที่ตั้งไว้เรื่องละ 3 คำถาม ทำเช่นนี้จนครบทั้ง 4 เรื่อง

นิทานเรื่องที่ 1 หมาป่ากับสิงโต (กัลยาณมิตร, 2565)

นิทานเรื่องที่ 2 มดกับตั๊กแตน (คุณแม่ลูกอ่อน, 2565)

นิทานเรื่องที่ 3 เทพารักษ์กับคนตัดไม้ (องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย, 2563)

นิทานเรื่องที่ 4 กวางป่ากับพวงองุ่น (นิทานอีสป, 2550)

2.3 ให้กลุ่มที่ตอบคำถามอีกครั้งได้เร็วเป็นอันดับแรกได้ตอบคำถามก่อน กลุ่มที่ตอบได้เร็วที่สุดและถูกต้องที่สุดจะได้ 1 คะแนน/ข้อ รวม 12 ข้อ 12 คะแนน

ตัวอย่างคำถามนิทานอีสป

นิทานเรื่องที่ 1 หมาป่ากับสิงโต (กัลยาณมิตร, 2565)

คำถามจำนวน 3 ข้อ และเฉลยคำตอบ

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
1.	นิทานเรื่องนี้ตัวละครอะไรบ้าง	สิงโต หมาป่า และลูกแกะ
2.	สถานที่ในเรื่องเกิดขึ้นที่ใด	ถ้ำ
3.	ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร	การฉ้อโกง การทุจริตเป็นสิ่งไม่ดี

นิทานเรื่องที่ 2 มดกับตั๊กแตน (คุณแม่ลูกอ่อน, 2565)

คำถามจำนวน 3 ข้อ และเฉลยคำตอบ

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
1.	มดกับตั๊กแตนเจอกันครั้งแรกในฤดูอะไรและที่ไหน	มดกับตั๊กแตนเจอกันครั้งแรกในฤดูร้อนที่ทุ่งหญ้า
2.	ในครั้งแรกที่เจอกัน มดแนะนำให้ตั๊กแตนทำอะไร	มดแนะนำให้ตั๊กแตนกักตุนอาหารเพื่อไว้ รับประทานในฤดูหนาว
3.	ผลของการที่ตั๊กแตนไม่ทำตามคำแนะนำของมด คืออะไร	ในฤดูหนาวไม่มี อาหารรับประทาน

นิทานเรื่องที่ 3 นิทานเรื่องเทพารักษ์กับคนตัดไม้ (องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย, 2563)

คำถาม จำนวน 3 ข้อ และเฉลยคำตอบ

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
1.	ครั้งแรกเทพารักษ์ชมขวณลักษณะใดขึ้นมาได้ครั้งแรก	ขวณทองคำ
2.	ขวณของคนตัดไม้มีลักษณะอย่างไร	ขวณเหล็กเก่าคร่ำคร่า
3.	ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร	ผู้มีควมสัจย์ ย่อมได้รับผลดีตอบแทน

เรื่องที่ 4 นิทานเรื่องกวางป่ากับพวงอ้งุ่น (นิทานอีสป, 2550)

คำถาม จำนวน 3 ข้อ และเฉลยคำตอบ

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
1.	กวางป่าหลบหนีการล่าจากใคร	นายพราน
2.	กวางป่าหลบซ่อนจากนายพรานที่ไหน	เพิงอ้งุ่น
3.	เมื่อกวางป่าเห็นว่าตนเองปลอดภัย จากนายพรานแล้วกวางทำอะไร	กวางป่ากัดกินพวงอ้งุ่นจนกระทั่งนายพรานอีกคนหนึ่ง เห็นมีบางสิ่งเคลื่อนไหวอยู่ใต้พวงอ้งุ่นจึงเล็งธนูใส่ กวางป่า

ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์กับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนคุณสมบัติของการเป็นผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยเกมส่งเสริมการอ่านที่ดี ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเกมและการเล่นเกม สามารถวางแผนออกแบบและจัดกิจกรรม
2. ได้จัดทำ คัดเลือกเกม ประดิษฐ์หรือผลิตเกมส่งเสริมการอ่าน สอนและถ่ายทอดความรู้ในการประดิษฐ์หรือผลิตเกมส่งเสริมการอ่าน สามารถการจัดกลุ่มผู้เล่นได้อย่างเหมาะสม การจัดสถานที่และพื้นที่การเรียนรู้ได้น่าดึงดูดและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในห้องสมุดโรงเรียน เป็นต้น
3. มีบุคลิกภาพดี อารมณ์ดี สนุกสนานร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการนำกิจกรรม
4. สร้างบรรยากาศและดึงดูดความสนใจผู้เล่น ถ่ายทอดให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการออกแบบจัดทำ คัดเลือกเกม ประดิษฐ์เกมหรือผลิตเกม การเล่นเกมและการส่งเสริมการอ่านได้
3. แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่เสมอ เรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมและเทคนิคต่าง ๆ ของการประดิษฐ์หรือการผลิตเกม เปิดใจรับฟังสิ่งใหม่ ๆ เกมใหม่ ๆ ติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ศึกษาโปรแกรมสร้างเกมออนไลน์เพื่อการศึกษา แอปพลิเคชันเกม เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบเกมส่งเสริมการอ่านให้หลากหลายในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนต่อไป เข้าร่วมอบรม สัมมนา เป็นสมาชิกเครือข่ายชมรมห้องสมุด ชมรมเกม ชมรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อติดตามข่าวสาร ร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกม เพื่อนำมาปรับใช้ในงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา
4. เป็นผู้ที่เปิดใจและรับฟังคำติชม ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตลอดจนผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียน มีการจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง วิเคราะห์ สังเคราะห์และนำมาพัฒนาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยเกมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผู้เขียนบทความมีข้อเสนอแนะแนวทางในการนำเกมมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา 2 ประการ ดังนี้

1. ด้านเกมส่งเสริมการอ่าน

การได้มาซึ่งเกมส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา อาจเลือกใช้วิธีการได้หลากหลาย เช่น การจัดซื้อเกม การประดิษฐ์หรือสร้างเกมส่งเสริมการอ่านขึ้นใหม่ ใช้เกมเดิมที่มีอยู่ในหนังสือ วารสาร มาจัดกิจกรรม การขอรับบริจาค เป็นต้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของงบประมาณห้องสมุดโรงเรียน ประเภทเกมที่นำมาใช้ตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ผู้เล่นจะได้รับจากการเล่นเกม การคัดเลือกเกมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ พิจารณาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของผู้เล่นเกม เช่น ความสนใจ ความต้องการ พัฒนาการตามวัยของผู้เล่น ทักษะและการเรียนรู้ที่ผู้เล่นจะได้รับจากการเล่นเกม ซึ่งต้องนำไปสู่การสร้างความสนใจในการอ่านและการเรียนรู้ของนักเรียนและนอกจากนี้ ควรคำนึงถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย ทางด้านการเรียนรู้ เป็นต้น ที่เข้าร่วมกิจกรรม ครูบรรณารักษ์และบรรณารักษ์จัดหาเกมเพื่อเสริมพัฒนาการให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และมี

ความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญหรือครูการศึกษาพิเศษในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วย (ทักษิณา ไยบัว สุดารัตน์ สารสว่าง และพรอัมไพโล บัวสุวรรณ, 2563)

การสอนการประดิษฐ์หรือสร้างเกมในการสอนการประดิษฐ์เกม ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ ควรมีการทำแผนการสอนเป็นอย่างดี กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เป้าหมาย ระยะเวลา งบประมาณ สถานที่ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ รูปแบบการประเมินผล จัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ เลือกใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น หรือประยุกต์ใช้วัสดุและอุปกรณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว คำนึงถึงความปลอดภัย ความคุ้มค่า ความปลอดภัยและพอเพียงสำหรับนักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน ดำเนินการสอนการประดิษฐ์หรือสร้างเกม เลือกเกมตามความสนใจในแต่ละช่วงวัยของนักเรียน มีความสอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น สภาพสังคมและชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การสอนประดิษฐ์หรือสร้างเกมควรเริ่มสอนประดิษฐ์หรือสร้างเกมที่ง่ายก่อนและพัฒนาไปสู่เกมที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับความท้าทาย เกิดความสนใจและดึงดูด จนนำไปสู่การติดตามและเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป สอนโดยใช้วิธีการอธิบายตามลำดับขั้นตอน สาธิตให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนผลงานสำเร็จ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสอบถาม ตอบคำถามในข้อสงสัย และรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทดสอบและลองเล่นเกมที่ประดิษฐ์ขึ้น แล้วนำเกมไปจัดแสดงและเล่นในห้องสมุดโรงเรียนต่อไป ประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนการประดิษฐ์หรือสร้างเกม รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

2. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรมีลักษณะดังนี้

มีการสร้างบรรยากาศและพื้นที่การเรียนรู้ด้วยเกมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษา ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ ควรสร้างบรรยากาศและพื้นที่การเรียนรู้ให้น่าสนใจ ดึงดูดการเข้าร่วมกิจกรรมและการเข้าใช้พื้นที่ ตกแต่งบริเวณสถานที่จัดกิจกรรมให้มีชีวิตชีวา มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความท้าทายและกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการเล่น มีบรรยากาศการเรียนรู้เกิดขึ้นในห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษาได้ฝึกทักษะสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผ่านพื้นที่การเรียนรู้ที่จัดขึ้น (ปิยนันท์ พูลโสภณ, 2560: 25) บรรยากาศที่ดีของพื้นที่การเรียนรู้มีส่วนสำคัญในการสร้างทักษะทางสังคมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนได้อีกด้วย เพื่อนชักชวนกลุ่มเพื่อนของตนเองเข้ามาใช้ห้องสมุดเข้ามาเล่นเกมด้วยกันก่อให้เกิดบรรยากาศการส่งเสริมการอ่านที่ดีในห้องสมุดโรงเรียน (พัชร พิพิธกุล, 2554: 3) เกมยังสามารถช่วยลดละลายพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนขณะกำลังเล่นเกม สร้างการยอมรับให้เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนและครูผู้ควบคุมการเล่นได้ (ณัฐญา นาคะสันต์ และชวณัฐ นาคะสันต์, 2559: 179)

มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมเกมส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นการแจ้งให้นักเรียน ครูในโรงเรียน หรือบุคคลที่สนใจได้ทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ควรประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าเป็นระยะพอสมควร เช่น กิจกรรมแข่งขันเกม ควรแจ้งล่วงหน้า 1 เดือน เพื่อผู้เข้าแข่งขันได้มีเวลาเตรียมตัวสิ่งที่มีการแข่งขัน สำหรับผู้ชมได้ทราบและเข้าร่วมชมกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด ในด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์นั้นสามารถทำได้หลากหลายใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดโรงเรียน เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด ป้ายประชาสัมพันธ์ที่บริเวณโต๊ะยืมคืนทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด เป็นต้น เสียงตามสายของฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียน ฝ่ายสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กห้องสมุดโรงเรียน เว็บไซต์ห้องสมุดโรงเรียน เว็บไซต์โรงเรียน เป็นต้น

การนำเกม ในการนำเกมครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ในฐานะเป็นผู้นำเกมส่งเสริมการอ่าน ควรสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย เราใจ กระตุ้นความสนใจให้กับผู้เล่น แจ้งหรืออธิบายกฎกติกาวิธีการเล่น ทดลองสาธิตให้ชม เปิดโอกาสให้ผู้เล่นได้สอบถามและตอบทุกข้อสงสัย ลงมือเล่นหรือแข่งขันเกม ประกาศผลการแข่งขัน มอบรางวัลให้กับผู้ร่วมกิจกรรม ประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ซึ่งการได้รับการสนับสนุน ได้รับความช่วยเหลือ ได้รับความร่วมมือจะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพเป็นอย่างยิ่ง เช่น ในขั้นตอนการเตรียมนงานนั้นอาจต้องขอความช่วยเหลือ ความร่วมมือการสนับสนุนจากบุคลากรอาจารย์ในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วย เพราะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยเกมนั้น อาจจะต้องใช้เวลาการเตรียมนงานค่อนข้างมากและอาจต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือด้วย เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 10) และนอกจากนี้การที่ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ยังทำให้ได้ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดซึ่งพบว่านักเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา ต้องการให้ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับทุกกลุ่มสาระ สอนการศึกษาค้นคว้าและการสืบค้นข้อมูลให้นักเรียนและครู จนเกิดทักษะ เกิดความรู้ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติได้ อยากให้สอนวิธีการอ่าน เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการให้กับนักเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป (เสาวภา สารพิมพ์, 2557: 62)

การสร้างบรรณารักษ์น้อยและชมรมเกมหรือชมรมห้องสมุด เพื่อเป็นผู้ช่วยครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านรวมถึงงานห้องสมุดด้านอื่นๆ เช่น บริการยืมคืน จัดหนังสือชั้นชั้น เป็นต้น ฝึกฝนบรรณารักษ์น้อยและนักเรียนในชมรม เช่น การนำเล่นเกมและการแข่งขันเกมส่งเสริมการอ่าน การจัดประกวดการประดิษฐ์หรือสร้างเกมส่งเสริมการอ่าน การแนะนำเกมและให้บริการเกมในห้องสมุด เป็นต้น สร้างกำลังใจ ชมเชยและมอบเกียรติบัตรให้กับบรรณารักษ์น้อยและนักเรียนชมรมเกมเพื่อแสดงถึงการเป็นผู้มีจิตสาธารณะและช่วยเหลืองานห้องสมุดโรงเรียนก่อให้เกิดกำลังใจ และมีความภาคภูมิใจแก่บรรณารักษ์น้อยและนักเรียนชมรม ซึ่งบรรณารักษ์น้อยและนักเรียนชมรมเกมหรือชมรมห้องสมุดสามารถช่วยงานครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ได้เป็นอย่างดี

บทสรุป

ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา กับการนำเกมส่งเสริมการอ่านมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ถือได้ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญและท้าทายความสามารถเป็นอย่างยิ่ง ทั้งการออกแบบ การประดิษฐ์ การคัดเลือกเกม การสอนการประดิษฐ์เกม การนำกิจกรรมเกม เป็นสิ่งที่จะต้องฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การคำนึงถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเกมส่งเสริมการอ่าน การได้รับการปลูกฝังและมีทักษะการอ่านและพัฒนาไปสู่การมีนิสัยรักการอ่านและรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต การได้รับการพัฒนาทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นภารกิจสำคัญสิ่งทีผลักดันให้ครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษามุ่งมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนางานด้านการส่งเสริมการอ่านต่อเนื่องอย่างไม่หยุดยั้ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมพลศึกษา. (2543). **คู่มือกิจกรรมเสริมทักษะการเล่นและนันทนาการเด็กก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2557). **คู่มือผู้นำนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมวิชาการ. (2543). **คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กัลยาณมิตร. (2565). **นิทานอีสปเรื่องหมาป่ากับสิงโต**. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2565, จาก https://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail.php?page=5112.
- โกลิชอคาเดเมีย (ไทยแลนด์). (2563). **ชวนลูกมารู้จักคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ Covid 19**. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.globish.co.th/blog/kids-english-practice/vocab-covid>.
- คุณแม่ลูกอ่อน. (2565). **นิทานอีสปพบกับตั๊กแตน**. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://story.momandbaby.net/the-ants-and-the-grasshopper/>.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- ณัฐญา นาคะสันต์ และชวณัฐ นาคะสันต์. (2559). เกม: นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์. **วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก**, 34(3): 160-182.
- ทักษิณา ไยบัว สุดารัตน์ สารสว่าง และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2563). **ความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาห้องสมุดสำหรับรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนกลุ่มศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://edad.edu.ku.ac.th/Thesis%20IS%2026/4%20%20Thaksina%20%20Yaibua.pdf>.
- ทิตนา ขมมณี. (2557). **ปลูกโลกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- นิทานอีสป. (2550). **กวางป่ากับพวงองุ่น**. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://นิทานอีสป.net/p=29>.
- ประสพสุข โบราณมูล. (2554). **สิทธิเด็กกับการเล่นในเมืองไทยสู่เวทีการผลักดันการเล่นระดับโลก. ในเล่นเรียนรู้แบ่งปันและสันติ** (หน้า 12-16). กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก.
- ปิยนันท์ พูลโสภ. (2560). **การพัฒนาการเล่นเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21**. **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์**, 32(1): 20 -27.
- พัชร พิพิธกุล. (2554). **การศึกษาการใช้ห้องสมุดโรงเรียนบ้านเสลียงทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 การติดตามผลโครงการห้องสมุดสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ใน เอกสารการประชุมเชิงวิชาการ “ศรีนครินทรวิโรฒวิชาการ” ครั้งที่ 5, วันที่ 17-18 มีนาคม 2554, ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, หน้า 383-386.**
- สุภาวดี หาญเมธี. (2559). **พัฒนาทักษะสมอง EF ด้วยการอ่าน**. กรุงเทพฯ: รักลูกบุ๊คส์.
- เสาวภา สารพิมพ์. (2557). **การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก www.human.ru.ac.th/grad/images/pdf/2557-3-1/col05.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดประจำปีงบประมาณ 2561**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2563). **ศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวกับโควิด 19**. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2564, จาก <https://www.facebook.com/RatchabanditThai/photos/pcb.3431035990287805/3431033590288045/>.

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2563). **5 คติสอนใจจากนิทานอีสป**. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.altv.tv/content/altv-news/6066d6874856905e27d35686>.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (1988). **Games and toys in the teaching of science and technology**. Paris: Division of Science Technical and Environmental Education.

Visual Education. (2021). **The easy way to create your own teaching resources**. Retrieved November 16, 2021, from <https://wordwall.net/>.

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา

The Development of Local Curriculum "Organic Fertilizer Production by Using the Concepts of the Sufficiency Economy Philosophy with Experiential Learning" to Improve Work Ability for Mathayomsuksa 3 Students of Padengvittaya School

ลักสิกา โกยสุโข¹ / ยุพิน ยืนยง²
Laksika Goysukkho¹ / Yupin Yuenyong²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

¹ Master student of Education in Curriculum and Instruction Phetchaburi Rajabhat University

²ดร.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

²Dr., Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding author E-mail: som.team2873@gmail.com

(Received: November 10, 2021; Revised: April 7, 2022; Accepted: October 31, 2022)

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ 3) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ และ 4) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ 2) แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน 3) แบบสัมภาษณ์ 4) ประเด็นการสนทนากลุ่ม 5) แบบทดสอบ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 30 ข้อ 6) แบบประเมินทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์ 7) แบบประเมินความสามารถในการทำงาน และ 8) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ 2) หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา/เวลาเรียน สารการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 3) นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติการทำปุ๋ยอินทรีย์ ผ่านกระบวนการวิเคราะห์งาน มีการวางแผนในการทำงานร่วมกัน ลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ และประเมินผลงานที่ทำ 4) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทักษะ

การทำปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในระดับทักษะมาก มีความสามารถในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตรท้องถิ่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the local curriculum of organic fertilizer production by using the concepts of the sufficiency economy philosophy with experiential learning to improve students' working ability, 2) to develop the local curriculum of organic fertilizer production, 3) to examine the local curriculum of organic fertilizer production, and 4) to evaluate and improve the local curriculum of organic fertilizer production. This is research and development research. The sample group was 30 students at Mathayomsuksa 3/2 at Padengvittaya School, using the simple random sampling method by drawing lots. The research instruments consisted of 1) the local curriculum of organic fertilizer production, 2) a questionnaire about the students' needs of the local curriculum, 3) the interviews, 4) the group discussions, 5) an organic fertilizer production test, 6) an organic fertilizer skills assessment form, 7) a working ability assessment form, and 8) a satisfaction assessment form. The statistics used were mean, standard deviation, content analysis, and t-test. The research results were as follows: 1) the students and involved personnel realized and preferred the development of the local curriculum of organic fertilizer production, 2) the local curriculum of organic fertilizer consisted of concepts, principles, objectives, learning outcomes, course description, course structure, time of study learning, content, learning management approach, learning materials, measurement, and evaluation, 3) the students were able to learn how to use the organic fertilizer through active learning, analyze the work process, collaborate in teamwork, proceed with the plan accordingly, and assess the work afterward, and 4) the students' learning outcomes about organic fertilizer production after using this curriculum were statistically higher when compared to the previous results at the significance level of 0.05. The students' skills in learning how to make organic fertilizer were at a high level. The ability to work and the satisfaction with the curriculum were at the highest level.

Keywords: Local Curriculum, Organic Fertilizer Production, the Concepts of the Sufficiency Economy Philosophy, Experiential Learning, Work Ability

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง การทำงานของมนุษย์จะถูกแทนที่ด้วย AI ส่งผลให้ทักษะบางอย่างที่เคยจำเป็นลดบทบาทลงในการทำงาน เนื่องจากการค้นพบองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพเข้ามาแทนที่การทำงานของมนุษย์ ส่งผลไปถึงการใช้ชีวิตและการทำงานในยุคปัจจุบัน เพราะบุคคลที่ออกไปทำงานจำเป็นต้องปรับตัว ให้มีความสามารถในการทำงานที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในสร้างและพัฒนาความรู้ ความสามารถในการทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน McClelland (1973) ได้แสดงแนวคิดเรื่องสมรรถนะไว้ในบทความชื่อ *testing for competence rather than intelligence* ว่า IQ ซึ่งประกอบด้วย ความถนัดหรือความเชี่ยวชาญทางวิชาการ ความรู้ และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ดีของผลงานและความสำเร็จโดยรวม แต่สมรรถนะบุคคลกลับเป็นสิ่งที่สามารถคาดการณ์ความสำเร็จในงานได้ดีกว่า ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่ทำงานเก่งไม่ได้หมายถึงผู้ที่เรียนเก่งเสมอไป แต่ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือวิชาการที่มีอยู่ในตัวเองเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนทำ จึงจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นมีสมรรถนะ เนื่องจากโลกของการทำงานมีมากกว่าในตำราเรียน การสร้างความสามารถในการทำงานของผู้เรียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่สถานศึกษาควรปลูกฝังให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต รวมถึงความสามารถในการทำงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน หลักสูตรจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย เปรียบเสมือนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาเพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางในการจัดการความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน เพื่อมุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน

ตำบลป่าเต็งอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี สภาพภูมิศาสตร์ทั่วไป มีภูเขาล้อมรอบ บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกันอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้พื้นที่การเพาะปลูกบางส่วนอยู่ในสภาพที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช ซึ่งหลังการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรแล้วมีวัตถุดิบเหลือใช้จำนวนมากที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และปล่อยให้ย่อยสลายไปตามธรรมชาติประกอบกับที่โรงเรียนมีใบไม้ เศษอาหาร และวัชพืชจำนวนมากที่เหมาะสมสำหรับนำมาทำปุ๋ยอินทรีย์ มีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการทำปุ๋ยอินทรีย์ อีกทั้งในชุมชนยังมีปราชญ์ชาวบ้านด้านปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งถ้านำความรู้เหล่านี้มาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอนให้ผู้เรียนรู้จักใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) (2550) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะพอดี มีเหตุผลและความไม่ประมาท บนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง ทิศนา ขัมมณี (2559) ได้กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งสาระที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และเป็นเครื่องมือที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งถ้านำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน เกิดทักษะในการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการคิดเป็นที่มาของการกระทำทุกอย่าง หากการคิดมีคุณภาพ การกระทำต่าง ๆ ที่ตามมาจากผลของการคิดก็ย่อมจะมีคุณภาพตามไปด้วย แต่ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้ด้านการเกษตร ควรมีส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนหรือปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ

ดังนั้น แนวทางการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้ทดลองหรือลงมือปฏิบัติในสภาพสิ่งแวดล้อมจริงด้วยตนเองจนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2561) ที่ได้กล่าวว่า การศึกษาที่เน้นประสบการณ์ (Experiential learning) เป็นการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผู้สอนเป็นผู้จัดประสบการณ์และทำหน้าที่เป็นผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งที่เรียน โดยเชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน ประสบการณ์ตรงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น ทั้งในแง่อารมณ์ ความคิด จิตใจ และความรู้ และควรให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่จำเป็น ให้สังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น นำมาไตร่ตรอง จนผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอด แล้วนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

ด้วยประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน คือ นักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีสาเหตุมาจากทักษะการคิด การวางแผน และการปฏิบัติงาน รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับยังไม่ดีพอ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถนำหลักวิชาการหรือองค์ความรู้ที่ได้เรียนมาพัฒนาการทำงานได้ ปัจจัยต่อมา คือ หลักสูตรไม่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนและสังคม โดยหลักสูตรเดิมมีสาระการเรียนรู้ที่ไม่สัมพันธ์กับท้องถิ่น ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นแนวคิดที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการปลูกฝังวิถีการคิด ทักษะความสามารถในการทำงาน ซึ่งถ้านำแนวคิดทั้ง 2 แนวคิดนี้มาบูรณาการกันในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ก็จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาให้ตำบลป่าเต็งเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์ของชุมชน อันจะก่อให้เกิดความภูมิใจในท้องถิ่นของตน

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร จากนั้นได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

- 4.1 ศึกษาความรู้และทักษะ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์
- 4.2 ศึกษาความสามารถในการทำงาน
- 4.3 ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีความรู้ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีทักษะ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์อยู่ในระดับมาก
3. นักเรียนมีความสามารถในการทำงานหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์อยู่ในระดับมาก
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก 1 ห้องเรียน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
 - 2.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย
 - 1) ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์
 - 2) ทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์
 - 3) ความสามารถในการทำงาน
 - 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น
3. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียน โรงเรียนป่าเต็งวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 – เมษายน พ.ศ. 2564 ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างละ 1 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development; R & D) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ The One Group Pretest-Posttest Design (แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2547: 143-144)

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าเต็งวิทยา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชน การงานอาชีพ ความต้องการของท้องถิ่น ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาแนวทางเกี่ยวกับความเห็นในการพัฒนาหลักสูตร และศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผล คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหลักสูตร โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสมก่อนการนำไปทดลองใช้ 3) การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง โดยนำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างมาปรับปรุง แก้ไขให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา และพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น โดยประเมินด้านความรู้ ด้านทักษะเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ ด้านความสามารถในการทำงาน และด้านความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังการทดลอง
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T₁ หมายถึง ทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานก่อนการใช้หลักสูตร (Pretest)

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

T₂ หมายถึง ทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานหลังการใช้หลักสูตร (Posttest)

T₁ และ T₂ หมายถึง การทดสอบความสามารถในการทำงานด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน

1.1 การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา แนวคิด ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าเต็งวิทยา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชน การอาชีพ ความต้องการของท้องถิ่น ความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ความเห็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหา/สาระ ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างวิชา/เวลาเรียน สาระการเรียนรู้/ประสบการณ์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย แนวทางการวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล จากนั้นนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนำเสนอที่ประชุมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อร่วมพิจารณาอีกครั้ง

1.2 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในวิชาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการเกษตร จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน โดยตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องสำหรับการนำไปทดลองใช้

1.3 การปรับปรุงหลักสูตร นำผลประเมินหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร โดยปรับปรุง และลดในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาที่มากเกินไป คัดเลือกเนื้อหาสาระที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง ปรับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้บางกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และสอดคล้องกับบริบทในท้องถิ่น เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview form) ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group)

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

2.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้

2.3 สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่มตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่ม เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในวิชาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็น และให้คะแนน ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 แสดงว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2547: 177)

2.5 นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่ม มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1

3. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและหลักเกณฑ์การให้คะแนนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ และคู่มือการวัดและประเมินผล

3.2 ศึกษาคู่มือและหนังสือเกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์ แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหา โดยจัดตารางวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดน้ำหนักเนื้อหาตามความสำคัญ จากนั้นจึงกำหนดจำนวนข้อสอบทั้งหมดที่ต้องการใช้จริง โดยสร้างข้อสอบตามเนื้อหาวิชา สำหรับข้อสอบที่จัดครั้งนี้เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในวิชาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องเป็นรายข้อของแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.67-1.00

3.5 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยในการวิเคราะห์รายข้อกำหนดค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.6 นำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปทดสอบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยการตรวจสอบวัดค่าความเชื่อมั่นที่สม่ำเสมอและคงที่ โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัค (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) (สมโภชน์ อเนกสุข, 2553) จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ เท่ากับ 0.51

4. แบบประเมินทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์

4.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.3 สร้างแบบประเมินทักษะการทำปฏินิทรียตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้กำหนด โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Rating scale 3 scale) จากนั้นนำแบบประเมินทักษะการทำปฏินิทรียที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบประเมินทักษะการทำปฏินิทรียเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในวิชาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.67-1.00

4.5 นำแบบประเมินทักษะการทำปฏินิทรียมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

4.6 นำแบบประเมินทักษะการทำปฏินิทรียที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. แบบประเมินความสามารถในการทำงาน

5.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการทำงาน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเกี่ยวกับการวัดความสามารถในการทำงาน

5.2 นำมากำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้

5.3 สร้างแบบประเมินความสามารถในการทำงานตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้กำหนด โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Rating scale) จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวิเคราะห์งาน 2) ด้านการวางแผนในการทำงาน 3) ด้านการปฏิบัติงานตามแผน 4) ด้านการประเมินผลการทำงาน กำหนดค่าความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

มีความสามารถในการทำงานมากที่สุด	5	คะแนน
มีความสามารถในการทำงานมาก	4	คะแนน
มีความสามารถในการทำงานปานกลาง	3	คะแนน
มีความสามารถในการทำงานน้อย	2	คะแนน
มีความสามารถในการทำงานน้อยที่สุด	1	คะแนน

โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ตามแนวทางของเพ็ญแข ศิริวรรณ และคณะ (2551: 25)

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.21-5.00	มีความสามารถในการทำงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.41-4.20	มีความสามารถในการทำงานมาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.01-3.40	มีความสามารถในการทำงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.81-2.00	มีความสามารถในการทำงานน้อย
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00-1.80	มีความสามารถในการทำงานน้อยที่สุด

5.4 นำแบบประเมินความสามารถในการทำงานเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในวิชาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำ

แบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.5 นำแบบประเมินความสามารถในการทำงานมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

5.6 นำแบบประเมินความสามารถในการทำงานที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

6. แบบประเมินความพึงพอใจ

6.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและความพึงพอใจ

6.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้

6.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้กำหนด โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Rating scale)

6.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนในวิชาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.67-1.00

6.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าเต็งวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชน การงานอาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามนักเรียน จำนวน 30 คน

3. สทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 6 คน

4. สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ที่ผ่านการร่วมมือกันวิเคราะห์แล้ว จากนั้นนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนำเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยตรวจสอบด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องสำหรับการนำไปทดลองใช้

3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร มีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนป่า
เต็งวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตร

2. ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าเต็งวิทยา ในภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2563 โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง จำนวน 20 สัปดาห์ รวม
ระยะเวลาทั้งหมด 20 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการประเมิน 3 ระยะ คือ

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนฉบับเดียวกัน
นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. ประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยประเมินผลงาน ประเมินทักษะการทำปฏินิเทศ
ประเมินความสามารถในการทำงาน

3. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้
แบบทดสอบ และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยค่าสถิติทดสอบ
(Dependent sample t-test) (วโร เฟิงส์วีสต์, 2551) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้
สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยมีเวลาเรียน 20 ชั่วโมงต่อภาคเรียน โดยจัดทำเป็นรายวิชา
เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับจุดเน้นของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับบริบทในท้องถิ่น
มีทักษะกระบวนการทำงาน ได้เรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เห็นคุณค่าในตนเองและ
ผู้อื่น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และจากการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการใน
การพัฒนาหลักสูตรจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สมควรนำเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับ
ท้องถิ่นมาเป็นสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร และคาดหวังให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการนำทรัพยากรเหลือใช้ที่มี
อยู่ในโรงเรียนและท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม มีสมรรถนะ
สำคัญ มีความสามารถในการทำงาน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการลงมือ
ปฏิบัติจริงทั้งในโรงเรียนและจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยมีครูผู้สอนและผู้รู้ในท้องถิ่นเป็นผู้ร่วมการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการใช้สื่อที่เป็นของจริง นอกจากนี้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรใช้วิธีการ
ประเมินที่หลากหลาย

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร

จากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วยแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา/เวลาเรียน ประกอบด้วย 6 หน่วย ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปุ๋ยอินทรีย์ของดีจากธรรมชาติ คุณค่าจากมูลสัตว์ วัสดุเหลือใช้มีคุณค่า ปุ๋ยพืชสดเพื่อการปรับปรุงดิน น้ำหมักชีวภาพเรื่องง่ายใกล้ตัว สารการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน หลักสูตรมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีศักยภาพในการทำงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยึดหลักของความพอเพียง ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ใช้สื่อการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรมีค่าระหว่าง 0.67–1.00 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าทุกประเด็นมีความสอดคล้อง จากนั้นผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ซึ่งไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ควรปรับเปลี่ยนในส่วนเนื้อหาของที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เนื้อหามีความยากง่ายปานกลางมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนการนำไปทดลองใช้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-6 ในภาคเรียนที่ 2 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน

4. ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 14.83) และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 20.30) สรุปได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนเรียน	30	30	14.83	2.90	9.26	29	.000**
หลังเรียน	30	30	20.30	4.52			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากข้อมูลตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ เรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 14.83 และ 20.30) ตามลำดับ โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์

ทักษะด้านการทำปุ๋ยอินทรีย์	ระดับทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์			
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปล ความหมาย	ลำดับที่
1. การทำปุ๋ยคอก	2.71	0.46	มาก	4
2. การทำปุ๋ยหมัก	2.72	0.44	มาก	3
3. การทำปุ๋ยพืชสด	2.76	0.41	มาก	2
4. การทำน้ำหมักชีวภาพ	2.84	0.36	มาก	1
รวม	2.76	0.42	มาก	

จากข้อมูลตารางที่ 4.2 ผลการประเมินทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์ พบว่า นักเรียนมีทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์ หลังจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์แต่ละประเภท พบว่า นักเรียนมีทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในระดับมากทุกประเภท โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ การทำน้ำหมักชีวภาพ ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = 0.36) ลำดับที่ 2 คือ การทำปุ๋ยพืชสด ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 3 คือ การทำปุ๋ยหมัก ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 0.44) และลำดับที่ 4 คือ การทำปุ๋ยคอก ($\bar{x} = 2.71$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของนักเรียน

ความสามารถด้านการทำงาน	ระดับความสามารถในการทำงาน			
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$);k	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปล ความหมาย	ลำดับที่
1. การวิเคราะห์งาน	3.95	0.54	มาก	4
2. การวางแผนในการทำงาน	4.13	0.63	มาก	3
3. การปฏิบัติงานตามแผน	4.45	0.49	มากที่สุด	1
4. การประเมินผลการทำงาน	4.36	0.49	มากที่สุด	2
รวม	4.22	0.49	มากที่สุด	

จากข้อมูลตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการทำงาน หลังจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำงานแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ การปฏิบัติงานตามแผน ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.49) ลำดับที่ 2 คือ การประเมินผลการทำงาน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.49) ลำดับที่ 3 คือ การวางแผนในการทำงาน ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.63) และ ลำดับที่ 4 คือ การวิเคราะห์งาน ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			ลำดับที่
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปล ความหมาย	
1. ด้านสาระการเรียนรู้	4.46	0.62	มากที่สุด	3
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน	4.69	0.51	มากที่สุด	1
3. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.55	0.70	มากที่สุด	2
รวม	4.57	0.61	มากที่สุด	

จากข้อมูลตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ทุกด้านอยู่ในลำดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.51) ลำดับที่ 2 คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.70) และลำดับที่ 3 คือ ด้านสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.62)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผู้วิจัยนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าแดงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เขต 10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน เพื่อต้องการวัดผล การเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียน รับผิดชอบ เอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาสาระที่นำมาจัดการเรียนรู้เกิดจากความต้องการของนักเรียน มีความสอดคล้องกับชุมชนและเป็นเรื่องใกล้ตัว นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2553: 23) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำมาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า สืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ใกล้ตัวกับนักเรียน จากการที่ครูพานักเรียนไปศึกษา แหล่งเรียนรู้ นักเรียนบางกลุ่มไม่ค่อยสนใจฟังการบรรยายของผู้ในท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนบางคนมี

ความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์ อีกทั้งสภาพอากาศที่ร้อน นักเรียนรู้สึกกระหายน้ำ จึงอาจทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อ ในส่วนของการจัดกิจกรรมในห้องเรียน พบว่า นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการศึกษามาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยครูเป็นผู้ชี้แนะและคอยให้คำปรึกษาเพิ่มเติม รายละเอียดของเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการสอนในระยะแรก ๆ นักเรียนจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และไม่กล้าอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนภายในกลุ่ม ครูผู้สอนจึงให้นักเรียนสลับหมุนเวียนกันอภิปรายหน้าชั้นเรียน และใช้คำถามที่ง่าย ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการอภิปรายหน้าชั้นเรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยาก เมื่อนักเรียนได้ออกมาอภิปรายบ่อย ๆ จึงทำให้นักเรียนเริ่มสนทนာได้ตอบ กล้าแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนภายในกลุ่มมากขึ้น นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนรู้สูงจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำกลุ่ม เนื่องจากมีภาวะการเป็นผู้นำ กล้าแสดงความคิดเห็น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม จึงทำให้นักเรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองในหลาย ๆ ด้าน เช่น การพัฒนาการทำงานร่วมกับผู้อื่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนยังได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และสนับสนุนวัตถุดิบสำหรับการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของนักเรียน เนื้อหาในหลักสูตรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน มีผู้รู้ในท้องถิ่นช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์ มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม การทดลอง ฝึกการตั้งคำถาม วิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปองค์ความรู้ที่สำคัญร่วมกัน และใช้สื่อการเรียนรู้ของจริงที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้รับบัญญัติอย่างชัดเจน ถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มาตราที่ 27 ความว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยให้โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องตามความเหมาะสมกับสภาพวิถีชีวิตและบริบทของชุมชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ ระบบสารสนเทศเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และนำผลที่ได้ใช้เป็นข้อมูล เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 5) และนอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า จากคะแนนผลการเรียนรู้หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 ซึ่งถือว่าคะแนนยังไม่สูงเท่าที่ควร เมื่อวิเคราะห์คะแนนจำแนกตามผลการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในลำดับสุดท้าย มีคะแนนเฉลี่ย 14.5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาการเรียนรู้ที่มากเกินไปนักเรียนจึงไม่ค่อยสนใจในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร อีกทั้งการยังขาด

การทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน ดังนั้น นักเรียนอาจไม่มีความรู้ที่นำไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ซึ่งการทบทวนความรู้เดิมเป็นการให้นักเรียนเรียกใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนหรือขยายโครงสร้างความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเดือน เจริญฉิม (2552: 205) กล่าวว่า การให้ความสำคัญกับความรู้เดิม โดยการค้นหาความคิดและตรวจสอบโน้ตส่นของนักเรียนในเรื่องที่จะสอนและจำแนกความคิดเหล่านั้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

การประเมินทักษะการทำปฏินิพจน์ พบว่า นักเรียนมีทักษะการทำปฏินิพจน์ ในภาพรวมมีระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายทั้งสื่อของจริงและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งนักเรียนยังได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน โดยมีผู้รู้ในท้องถิ่นถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำปฏินิพจน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การทำปฏินิพจน์อยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนอาจไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำปฏินิพจน์ ครูผู้สอนได้ให้คำแนะนำนักเรียนจนนักเรียนสามารถทำได้ถูกต้องตามขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการทำปฏินิพจน์ของนักเรียน โดยการสังเกตจากการปฏิบัติการทำปฏินิพจน์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 10) สอดคล้องกับมาตราที่ 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอนและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542: 8)

การประเมินความสามารถในการทำงาน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการทำงานภาพรวม มีความสามารถในการทำงานมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำงานเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผลการทำงาน มีการนำความรู้ที่ได้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสามารถด้านการวิเคราะห์งาน อยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสามารถด้านการวิเคราะห์งานเป็นความสามารถที่ต้องอาศัยองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ใช้ในการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของงาน แผนงาน บทบาทหน้าที่ในการทำงานและความสัมพันธ์ของงาน ซึ่งนักเรียนอาจไม่มีประสบการณ์ที่เพียงพอ ครูผู้สอนได้ให้คำปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขนอกเวลาเรียนจนนักเรียนมีความสามารถในการทำงานที่ดี ผู้วิจัยได้ประเมินความสามารถในการทำงานของนักเรียน โดยการสังเกตจากการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 10) สอดคล้องกับมาตราที่ 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอนและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน

การสอนตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542: 8)

การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีความสุข สนุกสนานเมื่อได้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเห็นว่าเนื้อหาที่ครูผู้สอนนำมาจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ ใช้สถานที่จริงในโรงเรียนและในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจด้านสาระการเรียนรู้ อยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาสาระในหลักสูตรมีจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนโดยการทำแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวรา คล้างหนองทรวง (2550: 150) และจริยา ศรีเพชร (2550: 194) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นกิจกรรมที่นักเรียนไม่เคยได้ปฏิบัติ เช่น การศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ จึงทำให้มีความตั้งใจกระตือรือร้นในการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้รู้ในท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์เป็นอย่างดี จึงทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เกิดความรัก ห่วงแหน ภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าการเน้นเนื้อหาสาระที่มากเกินไป เช่น problem-based learning เป็นต้น
2. ด้านทักษะการทำปุ๋ยอินทรีย์ ครูผู้สอนควรเพิ่มเวลาในการฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
3. ด้านความสามารถในการทำงาน ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการวิเคราะห์งาน เนื่องจากเป็นความสามารถที่ต้องอาศัยองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ใช้ในการทำงานสูง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับชุมชนและบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำงานและพัฒนาทักษะกระบวนการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จริยา ศรีเพชร. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิศนา ขัมมณี. (2559). ถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสอนกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยวรา คล้ายหนองสรวง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง ชุมชนเสลภูมิ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน
2563, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF>.

เพ็ญแข ศิริวรรณ และคณะ. (2551). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น

มาเรียม นิลพันธุ์. (2547). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2550).
เศรษฐกิจพอเพียงปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า.

การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อออกแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

The Supervision of Student Teachers in the field of Thai language to design learning Thai language In the COVID-19 pandemic

ทรงฤทธิ์ ชิมโหมด¹ / อุบลวรรณ สวนมาลี²
Songrid Chimmode¹/ Ubolwan Suanmalee²

^{1, 2}อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Lecturer of Information Thai Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding author E-mail: Songrid.chi@mail.pbru.ac.th / Ubolwan.sua@mail.pbru.ac.th

(Received: December 6, 2021; Revised: March 20, 2022; Accepted: October 31, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศและออกแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย คือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผลการวิจัยพบว่าการออกแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยบูรณาการกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสรุปเป็นรูปแบบการนิเทศได้ 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาชุมชนครูภาษาไทยมืออาชีพ และขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผลชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย และความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยคำนึงถึง 3 ประเด็นหลักดังนี้ ประเด็นที่ 1 บทบาทครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวก ประเด็นที่ 2 การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดตารางเรียนแบบยืดหยุ่น ใช้วิธีสอนตามแนวคิดการสอนเน้นสมรรถนะ และประเด็นที่ 3 เนื้อหาวิชาภาษาไทย แบ่งเป็น 3 เนื้อหาหลัก คือ ทักษะการใช้ภาษาไทย หลักการใช้ภาษาไทยและวรรณคดี วรรณกรรมไทย ที่เน้นการสอนในรูปแบบออนไลน์และมีเป้าหมายให้นักเรียนเห็นคุณค่าของเนื้อหาที่เรียนโดยการโยงเข้ากับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นประเด็นสำคัญ

คำสำคัญ: การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การออกแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

The objectives of this research were: to study the supervision model and to learn the design of students teacher, who were studying in Thai language education in the Faculty of Humanities and Social Sciences at Phetchaburi Rajabhat University during COVID- 19 pandemic. The qualitative research was used in this study. The target group was the student teachers in the field of Thai language who were all in teaching internship in the 1st semester of the academic year 2021 in Phetchaburi. The findings indicated that the design of the supervision model for supervising the student teachers integrated with Professional Learning Community was the main concept. There were three steps of the supervising which were 1) Professional Learning Community formation, 2) Professional Learning Community Development, and 3) Professional Learning Community evaluation. Secondly, the design of the learning of Thai language subjects focused on 3 main issues – 1) The role of teachers as facilitators, 2) Teaching with Flexible Schedule based on competency-base teaching, and 3) The content of Thai language lesson that was divided into 3 main contents focusing on Thai language usage, the structure of Thai language and literature, and Thai literature that the teachers focused on teaching in an online format and aiming to increase students’ value of the content they had studied by applying it to their daily life.

Keyword: the supervision of Thai language subjects for student teachers, the design of the supervision model for supervising the student teachers, COVID-19 pandemic

บทนำ

สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นปรากฏการณ์ที่เป็นวิกฤติของสังคมโลกในปัจจุบัน เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดการระบาดทั่วโลก โดยองค์การอนามัยโลกประกาศให้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการระบาดใหญ่และขอให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนบังคับใช้มาตรการที่เข้มงวดเด็ดขาดยิ่งขึ้น (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 69 ง หน้า 1 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2563) ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกแสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (WHO, 2021)

สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกจากจะส่งผลกระทบในระดับพื้นที่แล้วยังส่งผลกระทบกับแวดวงต่าง ๆ รวมทั้งแวดวงการศึกษาที่ต้องปรับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว จังหวัดเพชรบุรีได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยเช่นกัน และมีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามคำสั่งจังหวัดเพชรบุรี ที่ 1/2564 เรื่อง ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ และในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ (จังหวัดเพชรบุรี, 2564) เพราะเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุด และให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ส่งผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องปรับการฝึกสอนเป็นการสอนในรูปแบบออนไลน์

ด้วยเหตุที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เป็น “ครูฝึกหัด” และผ่านการฝึกฝนจากหลักสูตรการเรียนรู้อัตนวิธานบัณฑิต ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นสถานการณ์ปกติ นักศึกษาจึงมีปัญหายุ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการสอนแบบออนไลน์หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกเนื้อหาวิชาภาษาไทยให้เหมาะสมกับรูปแบบการสอนออนไลน์ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันระหว่างความต้องการของเนื้อหา ความน่าสนใจ ระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวครูที่เลี้ยงที่เป็นบุคคลสำคัญในการช่วยเหลือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเบื้องต้นต่างก็ต้องปรับตัวไปพร้อมกัน เพราะเป็นสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน จากปัญหาอุปสรรคดังที่กล่าวมาอาจารย์นิเทศก์จึงมีบทบาทในการช่วยเหลือนักศึกษาให้สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการสอนได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ซึ่งมีหน้าที่ในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาว่าเป็นปัญหาที่มีผลกระทบกับนักเรียนที่เป็นอนาคตของชาติซึ่งควรมีการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีมาประกอบการแก้ปัญหา รวมทั้งควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาในรูปแบบของการวิจัยเพื่อให้มีกระบวนการศึกษาการแก้ปัญหา ดังกล่าวตามหลักการทางวิชาการ โดยคาดว่าจะเกิดประโยชน์ทั้งกับอาจารย์ผู้นิเทศก์ในด้านการเป็นแนวทางสำหรับนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศของตนเองและเป็นประโยชน์กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านการจัดการเรียนรู้อัตนวิธานบัณฑิตที่เหมาะสม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่จะได้เรียนรู้วิชาภาษาไทยได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อออกแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 5 และฝึกสอนอยู่ในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยทางการศึกษาตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) ระหว่างผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและนักเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาษาไทย ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 5 จำนวน 8 คน¹

2. การสร้างเครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี² งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง³ และออกแบบเครื่องมือวิจัย ดังนี้ 1) การสำรวจวิเคราะห์เอกสาร (แผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกการสอนของนักศึกษา การบันทึกคะแนนนักเรียน ผลงานนักเรียน ฯลฯ) 2) การสังเกตการณ์มีส่วนร่วม (Participant observation) แบ่งเป็น 2.1) การสังเกตกิจกรรมการประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย และ 2.2) การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาษาไทย 3) การสัมภาษณ์แบบกลุ่มสนทนา (Focus group interview)

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3 คน ดังนี้ 1) ดร.ดวงใจ บุญยะภาส ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ การกำกับติดตามการสอนของครูภาษาไทย 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณราย ชาญศิริธร ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและวรรณคดีไทย 3) นางสาว บัณฑิตน์ สนธิสุวรรณ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยและการนิเทศการสอนภาษาไทย ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยนำมาปรับใช้ คือ ควรเป็นกรณีศึกษาที่อยู่ภายใต้แนวคิดเพื่อสุขภาพที่ดี (Well being) และคำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่าไม่ควรยึดติดกับเนื้อหาสาระมากเกินไป ควรเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เริ่มจากผู้วิจัยศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลหลักจากการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึกการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการนำกระบวนการไปใช้กับนักศึกษาสังเกตการณ์สอนที่ต้องฝึกสอนจำนวน 3 คาบเรียน (Data triangulation) การสัมภาษณ์ครูที่เลี้ยง (Review triangulation) รวมทั้งการใช้นักวิจัยมากกว่า 1 คน (Multiple investigator triangulation) โดยดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2564 – 15 พฤศจิกายน 2564

¹ จำนวนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตามผลการวิจัยของ Caine and Caine (2010 อ้างถึงในปริญญกิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561: 31) กล่าวถึงจำนวนสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่เหมาะสมคือ ประมาณ 6-10 คน ซึ่งจำนวนสมาชิกดังกล่าวจะมีผลต่อการขับเคลื่อนการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

² แนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยคือ 1) แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบรูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 2) การเรียนรู้ของเด็กตามช่วงวัย Generation Z เป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการออกแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

³ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีทั้งที่เป็นการศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น 1) มนธิชา ทองหัตถา (2564: 43-51) ศึกษาผลการใช้สตอรี่บอร์ดในการส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) จิรจิต ทองปรีชา (2562: 1-14) ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 รวมทั้งงานวิจัยต่างประเทศ เช่น 1) การศึกษาของ Lassoued, Alhendawi, & Bashitialshaaer (2020: 1-13) ศึกษาเชิงสำรวจอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทางไกลในช่วงการระบาดของ COVID-19 2) งานวิจัยของ Nadeak (2020: 1764-1772) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการเรียนทางไกลโดยใช้โซเชียลมีเดียในช่วงการระบาดของโควิด-19: กรณีศึกษาในมหาวิทยาลัยคริสเตียนอินโดนีเซีย เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการนิเทศเพื่อมุ่งเน้นการออกแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย 2 ตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิชาภาษาไทยในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community)⁴ เป็นแนวคิดหลักเพื่อออกแบบรูปแบบการนิเทศ สามารถสรุปเป็นรูปแบบการนิเทศ แบ่งได้ 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นสร้างชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย

ชั้นสร้างชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย ผู้วิจัยออกแบบให้มี 2 ขั้นตอนหลักคือ ขั้นสำรวจชุมชนและชั้นทำข้อตกลงร่วมกันในชุมชน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจชุมชน

การสำรวจชุมชน แบ่งเป็นการสำรวจด้านสถานที่และการสำรวจบุคคล การสำรวจด้านสถานที่เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน (พื้นที่จังหวัดเพชรบุรี) และข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน

สำหรับการสำรวจบุคคล คือ ข้อมูลของสมาชิกในชุมชนซึ่งก็คือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 8 คน โดยให้นักศึกษาแต่ละคนบอกข้อเด่น ความสามารถพิเศษที่มีส่วนช่วยในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคน รวมทั้งความคาดหวังของสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละคนมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองที่ชัดเจน

2. ขั้นทำข้อตกลงร่วมกัน

การทำข้อตกลงร่วมกันในชุมชนเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดเห็นว่าสิ่งที่จะช่วยทำให้การดำเนินการของชุมชนสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ ควรมีข้อตกลงร่วมกันในเรื่องใดและอย่างไรบ้าง โดยการวิจัยครั้งนี้สมาชิกในชุมชนมีข้อตกลงร่วมกัน 3 ข้อ ดังนี้คือ ข้อที่ 1 การสนทนาด้วยความสุภาพ ข้อที่ 2 ทุกคนต้องมีความซื่อสัตย์ รายงานความจริงและเป็นปัจจุบันเพื่อจะได้ช่วยเหลือ ปกป้องหรือได้ทันทั่วทั้งที่ และข้อที่ 3 กัลยาณมิตร คือ การแนะนำ แสดงความคิดเห็นของแต่ละคนอยู่บนพื้นฐานของความต้องการช่วยเหลือให้มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยด้วยความจริงใจ

ชั้นที่ 2 ชั้นพัฒนาชุมชนครูภาษาไทยมืออาชีพ

ชั้นพัฒนาชุมชนครูภาษาไทยมืออาชีพ แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงก่อนจัดการเรียนการสอนและช่วงระหว่างการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

⁴ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560: 7-

12) กล่าวถึงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC) ว่าหมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน และกล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของ PLC ได้แก่ 1) ต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) กัลยาณมิตร 5) ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร และ 6) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

1. ช่วงก่อนจัดการเรียนการสอน

การดำเนินการช่วงนี้เพื่อออกแบบการสอนและเขียนแผนการสอน เริ่มจากสมาชิกชุมชนนำเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่แต่ละคนรับผิดชอบสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 มาจัดกลุ่มเนื้อหาแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ การสื่อสารภาษาไทย หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีวรรณกรรมไทย หลังจากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนแบ่งกันรับผิดชอบเนื้อหาเพื่อศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้รับผิดชอบพร้อมทั้งออกแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาดังกล่าว

เมื่อสมาชิกแต่ละคนดำเนินการเรียบร้อยแล้วนำมานำเสนอในการประชุมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกแต่ละคนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะอาจารย์นิเทศก์ให้คำแนะนำว่าเนื้อหาดังกล่าวถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่อย่างไร กิจกรรมที่ออกแบบมานั้นเหมาะสม น่าสนใจหรือไม่อย่างไร หลังจากที่ได้ข้อสรุปจากการประชุมร่วมกันแล้วนักศึกษาแต่ละคนเขียนจึงแผนการสอนของตน

2. ช่วงระหว่างการจัดการเรียนการสอน

ระหว่างการจัดการเรียนการสอน สมาชิกในชุมชนมีข้อตกลงร่วมกันว่าจะต้องมีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องเป็นระยะ รวมทั้งแต่ละคนจะต้องช่วยกันหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และจากการดำเนินการตลอดภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 มีการหาความรู้เพิ่มเติมจากการร่วมฟังบรรยายออนไลน์หลายรายการด้วยกัน เช่น วันที่ 24 สิงหาคม 2564 สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสภา จัด “ปาฐกถา ราชบัณฑิตสัญจร” เรื่อง ภาษากับการสื่อสารเพื่อสันติสุขที่ยั่งยืน วันที่ 27 – 28 สิงหาคม 2564 กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับศูนย์ภาษาไทยสงขลานครินทร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดโครงการอบรมครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา การสอนภาษาและวรรณคดีวิถีใหม่ในสถานการณ์วิกฤตโควิด เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช 2564 เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผลชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย

ขั้นประเมินผลชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยการนำเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันในขั้นที่ 1 มาทบทวนอีกครั้งว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร โดยแยกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

1. สิ่งสำเร็จตามเป้าหมาย คือ สมาชิกชุมชนแต่ละคนร่วมกันพิจารณาว่า เป้าหมายใดบ้างที่สำเร็จ ปัจจัยของความสำเร็จดังกล่าว และวิธีการดำเนินการที่ผ่านมา ทบทวนอีกครั้งว่าทำอย่างไรจึงจะสำเร็จ
2. สิ่งที่ไม่สำเร็จตามเป้าหมาย คือ พิจารณาว่าเป้าหมายใดบ้างที่ไม่สำเร็จ เกิดข้อผิดพลาดประเด็นใด อย่างไรบ้าง ปัจจัยที่มีผลกับข้อผิดพลาดดังกล่าว และแนวทางการดำเนินการแก้ปัญหาที่ผ่านมา

ขั้นประเมินผลชุมชนการเรียนรู้ครูภาษาไทยโดยการสะท้อนความคิดของสมาชิกในชุมชนเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนได้ทบทวนวิธีการพัฒนาความรู้ของแต่ละคนและสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ ต่อไป

การดำเนินการทั้ง 3 ขั้นดังกล่าวทั้งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและครูที่เลี้ยงแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่ารูปแบบดังกล่าวช่วยให้รับทราบ หน้าที่ของตนเองทั้งเรื่องการวางแผน การจัดการเรียนการสอน ไม่ต้องกังวลกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และยังส่งผลให้นักศึกษามีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวช่วยให้นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเรียนอย่างมีความสุข

นอกจากนี้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า ช่วงแรกของการประชุม นักศึกษามีความกังวล ประหม่า ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น รวมทั้งขณะที่อาจารย์นิเทศก์เข้าสังเกตการสอน นักศึกษายังไม่สามารถจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนัก แต่ด้วยการใช้รูปแบบการนิเทศดังกล่าว

ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ในระยะเวลาที่สั้นมาก คือ ใช้เวลาเพียง 2 สัปดาห์ นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็น มีความชัดเจนว่าต้องรายงานปัญหาใด ช่วยแนะนำเพื่อนนักศึกษาอย่างไร และสามารถจัดการเรียนการสอนของตนได้มากขึ้น

ตอนที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการวิจัยที่บูรณาการกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community) เป็นแนวคิดหลักได้ข้อสรุปจากการเรียนรู้ร่วมกัน (อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาฝึกประสบการณ์ฯ) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. บทบาทครู

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปร่วมกันกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูว่าต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)⁵ โดยมีรายละเอียดที่ควรมุ่งเน้นดังนี้คือ

1.1 บทบาทด้านการปรับทัศนคติและพฤติกรรมการสอน

ดังที่กล่าวถึงเกี่ยวกับแนวคิดช่วงวัย (Generation)⁶ ของนักเรียนซึ่งเป็นวัยที่อยู่ใน Gen Z แนวคิดดังกล่าวครูผู้สอนจึงต้องปรับทัศนคติให้เข้าใจธรรมชาติหรือความสนใจของนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องของการให้เกียรติความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคน การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อที่จะได้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนได้อย่างจริงจังและสามารถแก้ปัญหาที่นักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างแท้จริง

1.2 บทบาทด้านการเตรียมความพร้อมด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน

จากการปรับทัศนคติและพฤติกรรมการสอนดังข้อ 1.1 ทำให้ผู้สอนมีบทบาทหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเตรียมสื่อประกอบการสอนและอุปกรณ์ประกอบการสอน โดยสื่อประกอบการสอนหลักที่ใช้คือ การสอนด้วยโปรแกรม Power Point การใช้สื่อภาพยนตร์การ์ตูน ซึ่งสื่อดังกล่าวมีหลักการคัดเลือกสื่อ ดังนี้คือ 1) ความถูกต้องด้านเนื้อหา และความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาในสื่อการสอน 2) ความเหมาะสมด้านระดับความยากง่าย ตรงตามช่วงวัยของนักเรียน 3) ความน่าสนใจ โดยเป็นสื่อที่มีสีสัน รูปแบบตัวอักษรและภาพประกอบสวยงาม และ 4) ความเป็นกลางของสื่อ คือ เนื้อหาหรือตัวอย่างที่เอ่ยถึงไม่พาดพิงหน่วยงาน สถาบัน กลุ่มบุคคล หรือประเด็นข้อวิพากษ์ใด ๆ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์กระตุ้นความสนใจ ได้แก่ กระดิ่งใช้กดตอนที่นักศึกษาตอบถูก เสียงปรบมือและเสียงคนร้องขึ้นชมที่เป็นเสียงประดิษฐ์ในคอมพิวเตอร์เพื่อชื่นชมนักเรียน ป้ายคะแนนสำหรับยกชูเพื่อให้นักเรียนรู้ว่าได้คะแนนเท่าใด โดยแนวคิดในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว คือ อยู่ในความพอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป ไม่ทำให้เสียบทบาทของความเป็นครูและบรรยากาศการเรียนรู้

⁵ ผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) คือ ผู้มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ คุณสมบัติของผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คือ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ สามารถสื่อสาร คิดวิเคราะห์ มีความจริงใจ เอื้ออาทร และยืดหยุ่น สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งหมดยังเป็นบทบาทหนึ่งของครู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551: 172)

⁶ ดนุลดา จามจุรี (2563: 1-16) กล่าวถึง Generation Z หรือ “Gen Z” ว่าเป็นนิยามของคนที่เกิดหลังปี พ.ศ. 2540 ขึ้นไป เมื่อเทียบอายุแล้วก็ถือว่าเยาวชน สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาการเรียนรู้ของเด็กที่อยู่ในช่วงวัยที่เรียกว่า Generation Z ตามแนวคิด Generation ที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยคือการศึกษาค้นคว้าของ Nicholas (2020) ศึกษาเรื่องวิธีการเรียนรู้ที่คน Generation Z ต้องการ ในขณะที่ Jurenka, Starecek, Vranakova, and Caganova, (2018: 251-259) ศึกษาแบบการเรียนรู้ของกลุ่มคน Generation Z และอิทธิพลที่มีต่อผลการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น

2. การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

วิธีการสอนวิชาภาษาไทยในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญ 3 ประการดังนี้

2.1 ตารางเรียนแบบยืดหยุ่น (Flexible schedule)⁷

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นรูปแบบที่ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่สอนหรือห้องเรียน ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่านักเรียนส่วนหนึ่งต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหรือช่วยทำธุระต่าง ๆ ของผู้ปกครอง สมาชิกชุมชนจึงนำประเด็นดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกันว่าควรเปลี่ยนแปลงเวลาสอนตามความเหมาะสม คือครูปรับเปลี่ยนเวลาได้ตลอดเวลาตามความสะดวกของนักเรียนที่ตกลงร่วมกันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองและนักเรียนไม่ต้องกังวลมากเกินไป อีกทั้งยังทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเห็นข้อดีของการเรียนการสอนออนไลน์และเปิดใจยอมรับรูปแบบการเรียนการสอนนี้มากขึ้น

2.2 วิธีสอนตามแนวคิดการสอนเน้นสมรรถนะ (Competency-base teaching)⁸

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนเน้นสมรรถนะคือ มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ด้านต่าง ๆ และเสริมสร้างทัศนคติ (Attitude) ที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจากการประชุมกลุ่มสมาชิกชุมชนได้ข้อสรุปร่วมกันว่าวิธีการสอนที่สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถของนักเรียนและยังสามารถเสริมสร้างทัศนคติของนักเรียนได้ดีวิธีหนึ่ง คือ การสอนที่เน้น “คำถามสำคัญ”

คำถามสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญเนื้อหาวิชาภาษาไทยและสนใจเรียน คือ การสอนทุกครั้งมีคำถามต้นคาบเรียนคือคำถามว่า “เนื้อหาดังกล่าวนั้นมีประโยชน์หรือมีคุณค่ากับนักเรียนด้านใดอย่างไรบ้าง” และถามคำถามเดียวกันนี้เพื่อให้นักเรียนสรุปบทวนบทเรียนในลักษณะของการสกัดความรู้ที่เป็นประโยชน์หรือมีคุณค่ากับนักเรียนอีกครั้งตอนท้ายคาบเรียน อีกทั้งยังมีการจัดรูปแบบการสอนแบบออนไลน์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์คือใช้เกมออนไลน์ การสุ่มตอบด้วยระบบสุ่มออนไลน์ การนำเสนองานหน้ากล้องแบบไลฟ์สด (Live) การแสดงความคิดเห็นด้วยข้อความ สติกเกอร์ (Sticker) และอีโมจิ (Emoji) ในช่องแชท (Chat) เป็นต้น

2.3 การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เน้นการประเมินจากทำงานของนักเรียนและการนำเสนอผลงานของนักเรียน รวมทั้งการประเมินในรูปแบบออนไลน์ด้วยระบบ Google Forms

3. เนื้อหาวิชาภาษาไทย

เนื้อหาวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาออกแบบตามหัวข้อ 2.2 ที่เน้นสมรรถนะและใช้คำถามสำคัญดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่เรียน ดังนี้คือ

3.1 ทักษะการใช้ภาษาไทย

การสอนทักษะการใช้ภาษาไทย ผู้สอนเน้นพัฒนาทักษะการรับสารและการส่งสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนคือ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสารที่ได้รับ รู้จักคัดเลือกรับสารที่มีประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ความคิดของตนเองได้ การเขียนด้วยความสุภาพ เขียนเรื่องจากสิ่ง

⁷ ตารางเรียนแบบยืดหยุ่น (flexible schedule) คือ แผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดให้มีความยืดหยุ่นในด้านช่วงเวลา สถานที่และวิธีการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551: 180)

⁸ การสอนเน้นสมรรถนะ (competency-base teaching) คือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุความสามารถที่กำหนดไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551: 80)

ใกล้ชิดนักเรียน รวมทั้งการพูด การดูและการฟังสารอย่างมีวิจารณ์ญาณ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสารที่ได้รับ รู้จักคัดเลือก คัดกรองสารที่มีประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ความคิดของตนเองได้

ตัวอย่างการสอนทักษะการใช้ภาษาไทย เช่น เรื่อง “การพูดโฆษณา” ครู (นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู) มีวิธีสอนหลัก ๆ คือ นักเรียนดูโฆษณาที่ครูเลือกมาให้ แล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ประโยชน์ที่ได้รับจากการดูโฆษณา หลังจากนั้นให้นักเรียนออกแบบสินค้าของตนเองแล้วพูดโฆษณา เพื่อนในห้อง เป็นลูกค้า แล้วจึงให้ช่วยกันอภิปรายว่า ลูกค้าจะซื้อสินค้าชิ้นนี้หรือไม่เพราะเหตุผลใด โดยเฉพาะประเด็นคำถามว่า “มีประโยชน์กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร” หลังจากนั้นตัวแทนกลุ่มนำเสนอสรุปจากการวิเคราะห์ร่วมกันมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังผ่าน Google Meet เป็นต้น

3.2 หลักการใช้ภาษาไทย

การสอนหลักการใช้ภาษาไทย ผู้สอนเน้นให้นักเรียนเข้าใจและสามารถใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมและถูกต้องตามหลักการซึ่งเนื้อหาดังกล่าวสัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษาไทย โดยครูผู้สอนควรใช้เกมออนไลน์เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับบทเรียน ไม่เครียดหรือน่าเบื่อจนเกินไป เช่น การสอนเรื่อง “คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ” สอนโดยครูเปิดเพลงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศให้นักเรียนฟัง และร่วมกันสังเกตคำที่ปรากฏในเนื้อเพลงว่ามีลักษณะร่วมกันอย่างไร จากนั้นครูอธิบายเนื้อหาและใช้วงล้อธรรมชาติเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในโปรแกรม Kahoot! เพื่อทดสอบความเข้าใจ จากนั้นร่วมกันสรุปว่าเนื้อหาดังกล่าวมีประโยชน์กับนักเรียนโดยเฉพาะด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

3.3 วรรณคดีและวรรณกรรมไทย

การสอนวรรณคดี วรรณกรรมไทย ผู้สอนเน้นสอนให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง เนื่องจากส่งผลเสียดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง รวมทั้งสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก ที่ครูสอนโดยการให้นักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับคนที่ใช้อำนาจในทางที่ผิด แล้วให้นักเรียนอ่านเรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก ในหนังสือเรียน หลังจากนั้นให้วิเคราะห์ความเหมือนความต่างระหว่างข่าวกับวรรณคดี หลังจากนั้นให้นักเรียนคิดว่า ถ้าเลือกเป็นตัวละครได้ 1 ตัว นักเรียนจะเลือกเป็นตัวละครใดในเรื่องที่อ่าน เพราะเหตุใด และย้ำตอนท้ายคาบเรียนว่าข้อคิดที่ได้จากวรรณคดีเรื่องนี้ประเด็นใดบ้างที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น

การออกแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยดังกล่าว นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแสดงความคิดเห็นตรงกันว่าทำให้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้ทันตามเวลาที่มียู่ นักเรียนได้รับความรู้วิชาภาษาไทยครบถ้วนตามตัวชี้วัด และสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสาร การใช้ภาษาไทยและการตระหนักเห็นคุณค่าของวรรณคดีวรรณกรรมได้ชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งครูที่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยังมีความคิดเห็นว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยมีประโยชน์มากกับการสอนในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพราะทำให้ทั้งครูผู้สอนและนักเรียนมีความชัดเจนว่าควรมุ่งเน้นการเรียนรู้ประเด็นใด อย่างไร และเห็นประโยชน์ในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ชัดเจนมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ดี

รวมทั้งข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้วิชาภาษาไทยดีขึ้น มีความมั่นใจในการเรียนมากขึ้น เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบและทิศทางที่ชัดเจน โดยเฉพาะนักเรียนสามารถตอบ

สำหรับการออกแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยซึ่งมีประเด็นที่มุ่งเน้นในเนื้อหาต่าง ๆ คือ กลุ่มเนื้อหาทักษะการใช้ภาษาไทย ผู้สอนเน้นพัฒนาทักษะการรับสารและการส่งสารในชีวิตประจำวันของนักเรียน กลุ่มเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทย ผู้สอนเน้นให้นักเรียนเข้าใจและสามารถใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมและถูกต้องตามหลักการซึ่งเนื้อหาดังกล่าวสัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษาไทย กลุ่มเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมไทย ที่ผู้สอนเน้นสอนให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างและไม่ควรทำตามเนื่องจากส่งผลเสียดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง รวมทั้งสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งแนวทางการเลือกสื่อการสอน การเลือกตัวอย่างประกอบการสอน รวมถึงบทบาทของครู การใช้คำพูดของครูผู้สอน ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน ไม่เกิดข้อพิพาทในสังคม การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจึงเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบเชิงบวกอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการสอนในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยคำนึงถึงช่วงวัยของผู้เรียนและการใช้สื่อใหม่ การออกแบบการสอนที่ให้ความสำคัญกับการสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้เรียนก่อนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีเป้าหมายในการเรียนรู้ชัดเจนขึ้น รวมทั้งการวิจัยครั้งนี้ทำให้พบว่าประเด็นสำคัญที่ยังต้อง “ยึดถือ” คือ ความถูกต้องของเนื้อหา และสิ่งที่ต้อง “ยอมรับ ปรับเปลี่ยน” คือ เรื่องของความยืดหยุ่นของเนื้อหา กล่าวคือ เนื้อหาบางเนื้อหาไม่จำเป็นต้องสอนเพราะเป็นสถานการณ์พิเศษ ดังการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนสนใจเรียนสิ่งที่จำเป็น และสำคัญกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ครูผู้สอนจึงควรพิจารณาว่าในเวลาที่มีจำกัดควรเลือกเนื้อหาใดมาสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการศึกษาวิจัยต่อไป

ข้อจำกัดของการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ระยะเวลาการดำเนินการวิจัยที่มีจำกัด เพื่อให้ได้ผลการวิจัยสำหรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2564 ดังนั้นหากมีการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องและเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น น่าจะทำให้มีผลการวิจัยที่มีประเด็นที่หลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้จะเกิดได้จริงต้องได้รับการสนับสนุนและเห็นชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเข้าใจและยอมรับการปรับเปลี่ยน รวมทั้งต้องชี้แจงและทำข้อตกลงกับผู้ปกครองนักเรียนให้เข้าใจวิธีการเรียนรูปแบบดังกล่าวอย่างละเอียดเพื่อที่จะได้ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จังหวัดเพชรบุรี. (2564). คำสั่งจังหวัดเพชรบุรี ที่ 1/2564 เรื่อง ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ และในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2564, จาก http://www.phetchaburi.go.th/phet2/CODE/files/1609727250_1-2564.pdf.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์ และคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาครูที่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการหนุนเสริมด้วยการ “Coaching” และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 17(2): 143-162.
- ดนุตา จามจุรี. (2563). การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน Gen Z. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: M&N Design Printing.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร A-Z ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สุรณี รุโจปการ (บรรณาธิการ). (2563). **ศาสตร์ สอน สื่อ สุข**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Jurenka, R., Starecek, A., Vranakova, N., & Caganova, D. (2018). The learning styles of the generation group Z and their influence on learning results in the learning process. **16th IEEE International Conference on Emerging eLearning Technologies and Applications (ICETA)** November 15-16: 251-259.
- Lassoued, Z., Alhendawi, M., & Bashitalshaaer, R. (2020). An exploratory study of the obstacles for achieving quality in distance learning during the COVID-19 pandemic. **Education Sciences**, 10(232): 1-13.
- Nadeak, B. (2020). The effectiveness of distance learning using social media during the pandemic period of COVID-19: A case in Universitas Kristen Indonesia” **International Journal of Advanced Science and Technology**, 29(7): 1764-1772.
- Nicholas, A.J. (2020). **Preferred learning methods of generation Z**. Retrieved January 17, 2021, from <https://www.who.int/news-room/detail/27-04-2020-who-timeline---covid-19>.
- WHO. (2021). **COVID-19 weekly epidemiological update**. Retrieved March 1, 2021, from <https://www.who.int/publications/m/item/weekly-epidemiological-update---5-january-2021>.

แนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เปรียบ ในการแข่งขัน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านดอนในตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

Guidelines for creating tourism competitive advantage to enhance the tourism resource component Case study : Bandonnai Laemphakbia Banlaem Phetchaburi

ภาวิณี สุขบรรเทิง¹/กนกกานต์ แก้วนุช²
Phawinee Sukbanterng¹ / Kanokkarn Kaewnuch²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ
คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

¹Master student in management program in integrated tourism and hospitality management, Faculty
of The Graduate school of tourism management, National institute of development administration.

²รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, อาจารย์ประจำคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

²Assoc. Prof. Dr., Advisor, Faculty of The Graduate School of Tourism Management,
National Institute of Development Administration

Corresponding author E-mail: phawinee.suk4@gmail.com

(Received: March 15, 2022; Revised: April 14, 2022; Accepted: October 31, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านดอนใน
ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อประเมินศักยภาพองค์ประกอบของทรัพยากร
การท่องเที่ยวและความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน 3) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน และ 4) เพื่อหา
แนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้าน
ดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์
เชิงลึก จากนั้นเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์
การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ สุดท้ายนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาประชมกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้จาก
การเลือกแบบเจาะจง เพื่อหาแนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เปรียบใน
การแข่งขัน ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนบ้านดอนในมีองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยว 8 ด้าน ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ
ทางการท่องเที่ยว 2) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
4) กิจกรรมการท่องเที่ยว 5) การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว 6) ความเป็นดั้งเดิม 7) การยอมรับ

ในแหล่งท่องเที่ยว 8) โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ เมื่อประเมินศักยภาพองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 8 องค์ประกอบ พบว่า ปัจจัยการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว มีศักยภาพสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยความเป็นดั้งเดิม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว น้อยที่สุด ในด้านศักยภาพด้านความได้เปรียบในการแข่งขัน พบว่า การสร้างความแตกต่าง มีศักยภาพสูงสุด รองลงมา คือ การเป็นผู้นำด้านต้นทุน และการมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม น้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน พบว่า ปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน 6 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ดีที่สุด คือ การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว ความเป็นดั้งเดิม สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

จากนั้น นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาทำการประชุมกลุ่มย่อย โดยชุมชนมีการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวจาก 6 อันดับ ตามความสามารถของชุมชนที่จะดำเนินการได้ และได้แนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชน 5 แนวทาง ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 2) แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว 3) แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ 4) แนวทางการพัฒนาการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว และความดั้งเดิม และ 5) แนวทางการสร้างรูปแบบความสำเร็จ เป็นต้นแบบแห่งความสำเร็จให้แก่ชุมชนอื่นด้วยการถอดเป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นทางลัดให้คนในชุมชนมาศึกษาดูงาน

คำสำคัญ: ทรัพยากรการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชน ความได้เปรียบในการแข่งขัน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the composition of tourism resources of the Ban Don Nai community, Laem Phak Bia Subdistrict, Ban Laem District, Phetchaburi, 2) to assess the potential components of tourism resources and the competitive advantage of the Ban Don Nai community, 3) to analyze the composition of tourism resources that affect the building of the competitive advantages in Ban Don Nai community, and 4) to find ways to enhance the components of tourism resources to create a competitive advantage in Ban Don Nai community. The research method was Mixed Method. In-depth interview of 9 key informants by purposive selection and quantitative data were collected through questionnaires. The sample of this research consisted of 400 samples who were Thai tourists by a specific method (Purposive sampling). The researcher used descriptive statistics, analysis of Pearson's Correlation Coefficient and analysis of multiple linear regression (Multiple Linear regression) to analyze data. Finally, the results of the data analysis were gathered using focus group. Purposive sampling consisted of 16 members, those involved in tourism management and academics, to find ways to enhance the composition of tourism resources to create a competitive advantage.

The results showed that when assessing the potential of 8A's tourism components, the study found that the acceptance factor in tourism sites (Acceptance) had the highest potential, followed by the traditional one (Authenticity), and facilities in tourist attractions (Amenities) had the least potential. For the competitive advantage potential in terms of competitive advantages, the study found that differentiation had the highest potential, followed by cost leadership, and the focus on niche markets had the least potential. The results of the analysis of the composition of tourism resources that affect the building of the competitive advantage of the Ban Don Nai community was that tourism resource factors had a positive influence on building competitive advantages of the Ban Don Nai community in 6 variables. The best predictor of generating competitive advantage was the acceptance in tourist attractions used to search for information via mobile phones (Android Application/IOS), Management of services in tourist attractions (Ancillary services), Traditional (Authenticity) tourism attraction (Attractions) and facilities in tourist attractions (Amenities), respectively.

Then, the researcher brought the results of the data analysis to a small group meeting (Focus Group). The community prioritized the development of tourism resources from 6 places according to the community's ability to operate and advise five guidelines for upgrading the components of tourism resources to create a competitive advantage for the community. The first guideline is for developing tourism attractions. The second guideline is for developing facilities and service management in tourist attractions. The third guideline is for developing a program for searching information via mobile phones (IOS/Android). The fourth guideline is for developing acceptance in tourist attractions. The last guideline is for building a successful model for other communities by applying it as a body of knowledge and a shortcut for people to study and visit.

Key word: tourism resources, community tourism, competitive advantage

บทนำ

ปัจจุบันภาครัฐใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานรากและการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนเพื่อประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กรมการพัฒนาชุมชนเป็นอีกหน่วยงานสำคัญที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้วยการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐในโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปวิถีเป็นธุรกิจชุมชนที่นำผลิตภัณฑ์โอท็อปและการท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยชุมชนด้วยการใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ แปลงมาเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว ชุมชนจึงต้องเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่ยึดหลักความสมดุลของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มาช่วยป้องกันและแก้ปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างก้าวกระโดด ที่มักมองข้ามว่า การท่องเที่ยวย่อมส่งผลกระทบเชิงลบจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นเสมอหากไม่มีการจัดการที่ดีพอ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา ทางเลือกที่ทำให้เกิดความยั่งยืนก็คือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (การท่องเที่ยว

แห่งประเทศไทย, 2561) เมื่อชุมชนสามารถจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างเข้มแข็งก็สามารถนำทรัพยากรที่ตนเองมีส่งต่อเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว และยังสามารถแบ่งปันผลประโยชน์ กระจายรายได้สู่ชุมชนรอบข้างได้เช่นกัน (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2561) ดังเช่นที่จังหวัดเพชรบุรีที่มีชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปวิถีที่มีการดำเนินงานในรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ ชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ที่เริ่มมีการพัฒนาจากการเป็นหมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยว (OTOP Village Champion) ของกรมการพัฒนาชุมชน ในปี พ.ศ.2560 (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2560) ต่อเนื่องมาถึงปี พ.ศ.2561 ได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 30 ของชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปวิถี ของจังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่ในเส้นทางถนนเลียบชายฝั่งคลองโคลน-ชะอำ จึงเดินทางมาได้อย่างสะดวก มีเอกลักษณ์ในด้านทรัพยากรธรรมชาติริมชายฝั่งทะเลและวิถีชีวิตชาวประมง ที่มีความอุดมสมบูรณ์ซึ่งเป็นผลจากการจัดตั้งวิสาหกิจฐานการปูม้าและแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 และพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีการเว้นระยะการเจริญเติบโตของสัตว์ทะเล และปล่อยปูม้าไข่นอกกระดองคืนสู่ธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ในระยะยาว ต่อยอดจนเป็นร้านอาหารโอท็อปอร่อยที่เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของชาวแหลมผักเบี้ย ที่มีทั้งกิจกรรมล่องเรือชมหาดทรายเม็ดแรก ชมวาฬบรูด้า ปล่อยลูกปูม้า มีสินค้าของฝากจากอาหารทะเลสดและแปรรูป เมื่อชุมชนได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชน และช่องทางออนไลน์ จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวพักผ่อนโดยเฉพาะการมารับประทานอาหารทะเล และส่งผลให้ชุมชนเองรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่ทั่วถึง ด้วยบุคลากรมีจำกัดจึงบริการได้ล่าช้า ด้านสิ่งแวดล้อมแม้จะมีการรณรงค์เรื่องการจัดการขยะ แต่แหล่งท่องเที่ยว “จุดชมวิวดหาดทรายเม็ดแรก” ยังคงมีปริมาณขยะที่มาจากบนบกและจากทะเลพัดเข้าสู่ชายฝั่งเพราะเป็นจุดที่น้ำทะเลดูดขยะจากปากอ่าวพัดเข้าฝั่งมาเป็นจุดแรก ขาดการบำรุงรักษาภูมิทัศน์เส้นทางเดินเท้าถึงให้สะอาดสวยงามดูปลอดภัยอยู่เสมอ รวมถึงจุดถ่ายรูปชำรุดไม่ได้รับการซ่อมแซม ทำให้เสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวลดลงจากที่นักท่องเที่ยวคาดหวังเอาไว้ ด้านสินค้าของที่ระลึกยังไม่มีมีการสร้างเรื่องราวลงในบรรจุภัณฑ์ให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำเสนอความแตกต่างและเป็นโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าได้มากขึ้น ชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ยจึงต้องเร่งหาแนวทางแก้ไขผลกระทบที่กำลังเกิดขึ้นเหล่านี้เพื่อให้การท่องเที่ยวของชุมชนที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันอยู่ในตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไปในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

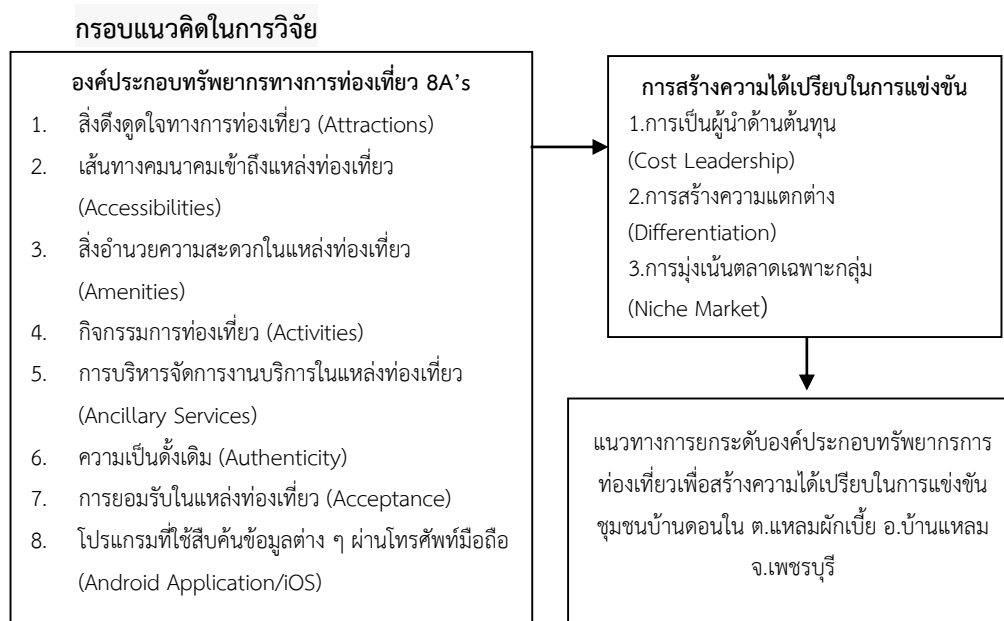
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อประเมินศักยภาพองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวและความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อหาแนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวของตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 8 ด้าน ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) 2) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) 4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) 5) การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) 6) ความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) 7) การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) และ 8) โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Android Application/IOS) (ทัศนีย์ นาคเสนีย์, 2560; มาศศุภา นิมบุญจาซ, 2558; อิศระพงษ์ เขียนปัญญา, 2560) และความได้เปรียบในการแข่งขัน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำด้านต้นทุน (Cost Leadership) 2) การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) และ 3) การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) (Thomas L. Wheelen, 2017)

2. ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ ชาวบ้านในตำบลแหลมผักเบี้ย เจ้าหน้าที่ภาครัฐในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods rResearch) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีต่าง ๆ จากนั้นทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการฐานเรียนรู้ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อศึกษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ความพร้อมในการให้บริการให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิ และนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่ม

ตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple linear regression) เพื่อหาแนวทางยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน จากนั้นวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลในมุมมองของนักท่องเที่ยวด้านศักยภาพขององค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน มาทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการฐานเรียนรู้ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชนอีกครั้ง เพื่อให้ได้แนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 8 องค์ประกอบ จากวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) พบว่า

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ หาดทรายเม็ดแรก หาดชมจันทร์ หาดชมตะวัน และชายหาดวัดสมุทรธาราม สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ วิถีชีวิตประมงชายฝั่ง การทำนาเกลือ การเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น ด้านประเพณี มีการสักการะเจ้าพ่อตัวเล่าเอื้อะ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มคานเรือเล็ก ที่ต่อเรือประมงขนาดเล็ก และทำอวนจับสัตว์น้ำ ด้านโบราณสถานและศาสนา มีวัดสมุทรโคดมและวัดสมุทรธาราม และด้านแหล่งเรียนรู้ ชุมชนมีฐานเรียนรู้ 6 ฐาน ได้แก่ 1) ธนาคารปูม้า 2) วิสาหกิจแปปลาชุมชน (ร้านไอ้โห่ปูอร่อย) 3) จักสานรูปปลา 4) สาหร่ายพวงองุ่น 5) ผักไฮโดรโปนิคส์ และ 6) ผ้ามัดย้อมเปลือกโกงกาง

2. เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) การเดินทางมายังชุมชนแหลมผักเบี้ย สามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถส่วนตัว ผ่านเส้นทางถนนเพชรเกษมเข้าตัวเมืองเพชรบุรี และเส้นทางจากถนนพระราม 2 เลียบชายฝั่งทะเล มีป้ายบอกทางมายังชุมชนเป็นระยะ สภาพถนนมีความปลอดภัย มีสถานที่จอดรถเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในระยะทางที่ไม่ไกล

3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) พบว่าป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ยังมีไม่ครบทุกแห่ง ห้องน้ำสาธารณะและถังขยะยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะที่หาดชมจันทร์ หาดชมตะวัน ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก

4. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชน ได้แก่ บริการร้านอาหารทะเลที่วิสาหกิจแปปลาชุมชน ท่องเที่ยวฐานเรียนรู้ ล่องเรือชมหาดทรายเม็ดแรก ดูนกดูวาฬ และปล่อยลูกปูม้า

5. การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ทางชุมชนมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 2 แห่ง คือ ที่วิสาหกิจแปปลาชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย มีหน่วยงานที่ให้บริการด้านนำเที่ยว 3 ราย คือ 1) นักดูนก ให้บริการเรือนำชมนก หายากและเป็นวิทยากรบรรยาย 2) ชมรมวาทบุรดา ให้บริการเรือท่องเที่ยวพร้อมอาหารเครื่องดื่มและประกันอุบัติเหตุ และ 3) กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนแหลมผักเบี้ย ให้บริการอาหาร เรือท่องเที่ยว ศึกษาดูงานฐานเรียนรู้ แพ็คเก็จทัวร์พักโฮมสเตย์ และจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

6. ความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) ชุมชนแหลมผักเบี้ยมีวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติ จึงมีการทำอาชีพประมง ทำนาเกลือ การต่อเรือประมงขนาดเล็ก มีพืชท้องถิ่น ได้แก่ ชะคราม และผักเบี้ย เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ได้แก่ อาหารทะเลสด อาหารทะเลแห้ง เกลือ ดอกเกลือ เมนูอาหารท้องถิ่น ได้แก่ น้ำพริกแดงใบชะครามราดกะทิ แกงส้มใบชะคราม ขนมต้มใบชะคราม ผลิตภัณฑ์ของฝาก ได้แก่ ผ้ามัดย้อมจากเปลือกโกงกาง จักสานธูปฤาษี และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ หาดทรายเม็ดแรก ในด้านการบริการเมื่อนักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชมจะได้รับประสบการณ์ในการต้อนรับด้วยการสื่อสารสำเนียงท้องถิ่น ได้รับประทานอาหารพื้นบ้าน เทียวชมวิถีชีวิตชาวประมง หรือทำกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ

7. การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ได้แก่ หาดทรายเม็ดแรก และร้านไอ้โห่ปูอร่อยของวิสาหกิจแพปลาชุมชน อีกทั้งชุมชนให้บริการด้วยความเป็นมิตรไมตรี การต้อนรับพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ช่วยเหลือให้ข้อมูลและแนะนำสถานที่เที่ยว ที่พัก ที่กินให้กับนักท่องเที่ยวได้ ให้บริการนักท่องเที่ยวให้ทั่วถึงและรวดเร็วด้วยการรับจองล่วงหน้า เพื่อจัดเตรียมกำลังคนให้เพียงพอ และบริหารเวลาในการทำกิจกรรมท่องเที่ยว นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การปล่อยลูกปูม้าคืนสู่ธรรมชาติ ตระหนักถึงความสำคัญและอนุรักษ์นก โดยทางชุมชนมีการจัดสรรรายได้จากผลการดำเนินงานเพื่อสาธารณประโยชน์และการรักษาสิ่งแวดล้อม

8. โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Android application/IOS) ทางชุมชนมีความสามารถในการใช้งานเฟซบุ๊กและไลน์ในการสร้างการโฆษณาประชาสัมพันธ์และช่องทางการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นช่องทางที่เป็นที่นิยมใช้ของคนส่วนใหญ่และเป็นวิธีที่ชุมชนสามารถใช้งานได้ง่าย โดยชุมชนใช้เฟซบุ๊กร้านไอ้โห่ปูอร่อย ประชาสัมพันธ์ภาพบรรยากาศของนักท่องเที่ยว ข่าวสารและกิจกรรมการท่องเที่ยว หาดทรายเม็ดแรกอย่างสม่ำเสมอ

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยนำมาออกแบบแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 400 คน และทำการประเมินศักยภาพองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวและความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนจากนักท่องเที่ยว ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน พบว่า

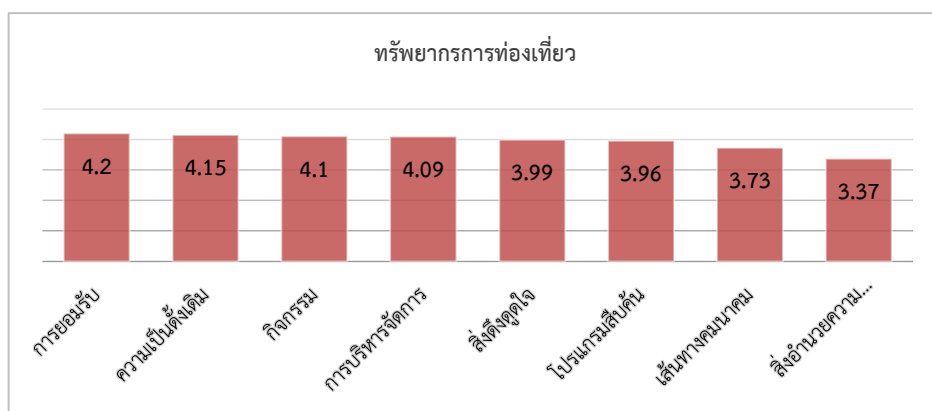
ตารางที่ 1 ค่าความถี่และร้อยละด้านลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ	1. ชาย	189	47.3
	2. หญิง	211	52.7
2. อายุ	1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 23 ปี	35	8.8
	2. 23 - 40 ปี	185	46.2
	3. 41 - 55 ปี	111	27.7
	4. 56 - 74 ปี	68	17.0
	5. 75 - 95 ปี	1	.3

ตัวแปร	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	1. ระดับมัธยมศึกษา	38	9.5
	2. ปวช./ปวส.	23	5.8
	3. อนุปริญญาตรี	15	3.8
	4. ปริญญาตรี	230	57.5
	5. สูงกว่าปริญญาตรี	91	22.8
	6. อื่น ๆ	.3	.6
4. อาชีพ	1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	74	18.5
	2. พนักงานเอกชน	130	32.5
	3. กิจการส่วนตัว	121	30.3
	4. นักเรียน – นักศึกษา	34	8.4
	5. เกษียณ	32	8.0
	6.ว่างงาน	9	2.3
5. ยานพาหนะที่มา ท่องเที่ยว	1.รถส่วนตัว	367	91.8
	2. รถโดยสารประจำทาง	3	.7
	3. รถของกลุ่มทัวร์	5	1.3
	4. อื่น ๆ เช่น รถของบริษัท	25	6.2
6. บุคคลที่ร่วมเดินทาง	1.เดินทางคนเดียว	9	2.2
	2.เดินทางมากับเพื่อน	90	22.5
	3.เดินทางมากับครอบครัว	267	66.7
	4.เดินทางมากับที่ทำงาน/ สถานศึกษา	33	8.3
	5.อื่น ๆ	1	.3
7. วัตถุประสงค์ในการ เดินทาง มายังแหลมผักเบี้ย	1. พักผ่อน	341	85.3
	2. ศึกษาดูงาน/ประชุมสัมมนา	16	4.0
	3. เยี่ยมญาติ และหรือ ครอบครัว	14	3.5
	4.อื่น ๆ	29	7.2

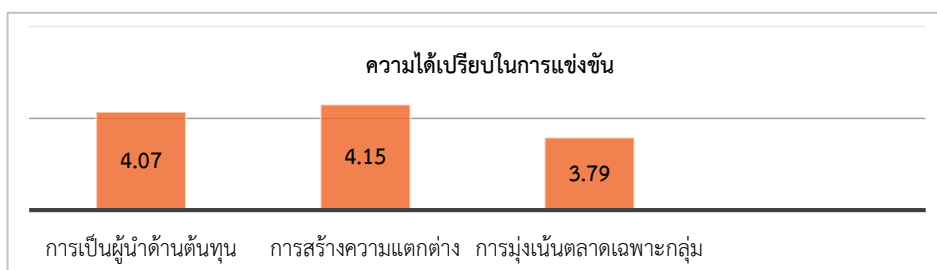
จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.7 มีช่วงอายุ 23-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.8 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาเป็นผู้ประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30.3 ในด้านการเดินทางนั้นส่วนใหญ่เดินทางด้วยรถส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 91.8 บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาเดินทางมากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ในการเดินทางมายังแหลมผักเบี้ย คือ มาพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 85.3

จากนั้น ทำการจัดระดับศักยภาพขององค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า ผลการจัดระดับศักยภาพองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับมาก

ด้านการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูงสุด รองลงมาคือความเป็นดั้งเดิมของชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวมีระดับศักยภาพต่ำที่สุด

ผลการจัดระดับศักยภาพความได้เปรียบในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวโดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ย 4.0 อยู่ในระดับมาก

ด้านการสร้างความแตกต่างมีศักยภาพสูงสุด รองลงมาได้แก่ การเป็นผู้นำด้านต้นทุน และด้านการมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่มมีศักยภาพน้อยที่สุด

จากนั้นทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

ปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยว	B	SE _B	β	T	Sig.	
(Constant)	.039	.149		.260	.795	
การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว	.150	.045	.166**	3.330	.001	3
การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว	.264	.049	.280**	5.345	.000	1
โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ	.156	.025	.212**	6.198	.000	2
สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	.131	.029	.137**	4.456	.000	6
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	.153	.041	.140**	3.778	.000	5
ความเป็นดั้งเดิม	.138	.052	.144**	2.634	.009	4

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถพยากรณ์การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ดีที่สุด 6 ปัจจัย คือ การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือ (Android Application/IOS) การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) ตามลำดับ

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้ว จึงได้นำผลการวิจัยไปทำการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับทุกฝ่ายที่ร่วมให้ข้อมูลในการจัดทำวิจัยและชาวบ้านในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังผลการวิเคราะห์ข้อมูลและร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางในการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จึงได้ข้อสรุป ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้วยการจัดปฏิทินการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทล่องเรือยังไม่มีกรวางแผนจัดกิจกรรมรองรับนักท่องเที่ยว ชุมชนควรใช้ประโยชน์จากตารางและแอปพลิเคชันในการตรวจสอบระดับน้ำทะเลกำหนดเป็นปฏิทินการท่องเที่ยวที่ชัดเจนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบและทำการจองล่วงหน้า ทำให้เกิดความสะดวกกับทั้งผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ

2. แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ติดตั้ง WiFi ให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เนื่องจากร้านไอ้โหลปู่อ้อยจัดเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก รวมถึงควรพัฒนาให้มีห้องน้ำและถังขยะในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้น และการพัฒนาการบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการจัดการขยะพัฒนาร้านไอ้โหลปู่อ้อยสู่การเป็นต้นแบบในการจัดการขยะ มุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการร่วมกิจกรรมและความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และพัฒนาการสร้างเครือข่ายทางการท่องเที่ยวทั้งที่พัก บริษัทนำเที่ยวและหน่วยงานภายนอก

3. แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (IOS/Android) ประกอบด้วยประเด็นหลักในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว 2 เรื่อง คือ การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผ่านช่องทางที่หลากหลายขึ้น คือ Instagram และ Youtube

4. แนวทางการพัฒนาการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) ปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนแหลมผักเบี้ยกำหนดให้ปูมมาเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอาหารและการอนุรักษ์ปูมมาเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว แต่ชุมชนยังมีทรัพยากรที่มีคุณค่าอีกหลายด้านที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และพัฒนาสู่การท่องเที่ยว สามารถพัฒนาได้ด้วยการให้นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการเพื่อจะได้ทราบว่านักท่องเที่ยวชอบอะไร และต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด เพื่อเป็นการค้นหาจุดเด่นของชุมชนแหลมผักเบี้ยและนำคำแนะนำมาพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และการพัฒนาความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) การบอกเล่าเรื่องราวของชุมชนที่ชัดเจนด้วยการสร้างเรื่องราว เรื่องปูมมาในด้านการอนุรักษ์ปูมมา วิธีการจับจากธรรมชาติผ่านกระบวนการงานมาสู่จานอาหาร สื่อถึงคุณภาพของปูมมาแหลมผักเบี้ยที่เป็นเอกลักษณ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบด้วยการนำเสนอในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ และนำผ้ามัดย้อมจากเปลือกโกกาทองซึ่งเป็นฐานเรียนรู้มาเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาอยู่ในชุมชนมากขึ้น

โดยชุมชนให้ความสำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาลำดับแรก คือ แนวทางการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ลำดับที่ 2 คือ ทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาการบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว ลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว และความเป็นดั้งเดิม

5. การสร้างรูปแบบความสำเร็จ เป็นต้นแบบแห่งความสำเร็จให้แก่ชุมชนอื่นด้วยการถอดเป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นทางเลือกให้คนในชุมชนมาศึกษาดูงานและนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และสร้างเครือข่ายทางการท่องเที่ยวระดับชุมชนร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้มากขึ้นและขยายเครือข่ายออกไปสู่ภายนอกได้กว้างขึ้นเป็นลำดับ

สรุปผลการวิจัย

องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ เมื่อจัดระดับศักยภาพแล้ว พบว่าในภาพรวมนั้นมีศักยภาพในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) มีระดับศักยภาพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) น้อยที่สุด ระดับศักยภาพด้านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านเรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ด้านการสร้างความแตกต่าง (Differentiation) มีศักยภาพสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน (Cost Leadership) และ ด้านมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) น้อยที่สุดตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถพยากรณ์การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนในได้ดีที่สุด 6 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) 2) โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Android Application/IOS) 3) การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) 4) ความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) 5) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) และ 6) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) ตามลำดับ ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

แนวทางการยกระดับองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) แนวทางการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้วยการจัดปฏิทินการท่องเที่ยว 2) แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ติดตั้ง WiFi ให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ต รวมถึงควรพัฒนาให้มีห้องน้ำและถังขยะในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้น 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการจัดการขยะ ความปลอดภัยในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว และสุขอนามัย พัฒนาการสร้างเครือข่ายทางการท่องเที่ยวทั้งที่พัก บริษัทนำเที่ยว และหน่วยงานภายนอก 4) แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (IOS/Android) พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว 2 เรื่อง คือ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผ่านช่องทางที่หลากหลายขึ้น คือ Instagram และ Youtube 5) แนวทางการพัฒนาการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว (Acceptance) ปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนแหลมผักเบี้ยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับด้านอาหารทะเลโดยเฉพาะปูม้า และการอนุรักษ์ปูม้า จึงควรส่งเสริมทรัพยากรทางธรรมชาติอื่น ๆ ให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติเพิ่มขึ้น 6) แนวทางการพัฒนาความเป็นดั้งเดิม (Authenticity) การบอกเล่าเรื่องราวของชุมชนที่ชัดเจนด้วยการสร้างเรื่องราว เรื่องปูม้า สื่อถึงคุณภาพของปูม้าและทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ และนำผ้ามัดย้อมจากเปลือกโกกางซึ่งเป็นฐานเรียนรู้มาเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาอยู่ในชุมชนมากขึ้น

การอภิปรายผล

1. ในด้านปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัย พบว่าภาพรวมของปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.95 มีระดับศักยภาพอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้านได้เกิดประโยชน์และสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้ดี สอดคล้องกับผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ที่สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนแหลมผักเบี้ย ณ ปัจจุบันประสบความสำเร็จในระดับมาก ด้วยการใช้อาชีพประมงเป็นฐานในการสร้างการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงไปยังอาชีพและการบริการอื่น ๆ ในพื้นที่ให้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเคารพในวิถีชีวิตท้องถิ่น มีการกำหนดอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวโดยชุมชนชัดเจนด้วยการมุ่งเน้นสร้าง story เรื่องปูม้า เชื่อมโยงไปกับกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและธรรมชาติของท้องถิ่น ใช้ช่องทางการตลาดผ่านสื่อออนไลน์ที่ง่ายต่อการใช้งานตามความถนัดของคนในชุมชน ซึ่งจากการศึกษาของ Michinori Uwasu, et.al. (2018) พบว่า การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมท้องถิ่นและใช้ปัจจัยภายนอกเข้ามาหนุนเสริมอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนก่อให้เกิดการทำความเข้าใจลักษณะท้องถิ่น ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของทรัพยากรกับชุมชนที่คำนึงถึงความสมดุลมีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนและทำให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวรายด้าน ซึ่งเป็นการยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้านองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนแหลมผักเบี้ยจากองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ยและผู้ประกอบการฐานเรียนรู้ ผู้นำชุมชน และนำไปเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยว สามารถอภิปรายองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้าน ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัย พบว่า 1.1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้ มีวิถีชีวิตชาวประมงที่น่าท่องเที่ยวในสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย แต่สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติที่จุดชมวิวดาดทรายเม็ดแรกนั้นยังขาดความสวยงาม น่าประทับใจและต้องจัดการขยะในแนวชายหาดให้สะอาดอยู่เสมอเพื่อให้เป็นทัศนียภาพที่สวยงามตามธรรมชาติ 1.2) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามีความสะดวกสบายต่อการเดินทางทั้งสภาพถนนและเส้นทางที่เดินทางมาถึงได้หลายเส้นทาง มีท่าเลที่ตั้งที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัด แต่ยังคงขาดป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อเป็นจุดสังเกตให้กับนักท่องเที่ยวได้ทราบเป็นระยะ รวมถึงป้ายที่ชัดเจนบ่งบอกให้ทราบว่าเดินทางมาถึงสถานที่แล้ว 1.3) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ชุมชนต้องพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ดีขึ้นโดยเฉพาะห้องน้ำสาธารณะและถังขยะ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ควรเป็นการประสานความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย ในการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างห้องน้ำสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยว และการเพิ่มจำนวนถังขยะและรอบการจัดเก็บขยะในรายสัปดาห์ให้มากขึ้น 1.4) กิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและธรรมชาติที่น่าสนใจและหลากหลายตลอดทั้งปีที่มีการมีส่วนร่วมและรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกเพศทุกวัยและเป็นกิจกรรมที่มีราคาเหมาะสม 1.5) การบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานของวิสาหกิจชุมชนสามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครบถ้วนและรวดเร็วตามกำลังความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จำกัดด้วยอาคารสถานที่และบุคลากรผู้ให้บริการ 1.6) ความเป็นดั้งเดิม ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัย พบว่า มีศักยภาพระดับมากแสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีการดึงดูดทุนทางธรรมชาติและวิถีชีวิตมาใช้ในการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างมาก ทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงความเป็นท้องถิ่นที่มอบประสบการณ์ในการท่องเที่ยวที่ต่างไปจากเดิมที่นักท่องเที่ยวเคยได้รับ 1.7) การยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีการแสดงออกในการต้อนรับช่วยเหลือนักท่องเที่ยวด้วยมิตรไมตรีที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจที่พร้อมจะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไขกฎกติกาของชุมชน แต่ในด้านการบริการที่ทั่วถึงและรวดเร็วนั้นชุมชนต้องปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น 1.8) โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ พบว่า มีศักยภาพระดับมาก แสดงให้เห็นว่า โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ และเมื่อทำการสืบค้นข้อมูลการท่องเที่ยวของชุมชนแหลมผักเบี้ยก็สามารถพบข้อมูลที่ต้องการจากสื่อออนไลน์หรือ search engine ที่มีหน่วยงาน รายการท่องเที่ยว ได้เข้ามาถ่ายทำและเผยแพร่ข้อมูลทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ไม่จำกัดการเข้าถึงข้อมูลแค่เพียงเฟซบุ๊กของชุมชน ซึ่งหากนักท่องเที่ยวไม่ได้ใช้สื่อออนไลน์เฟซบุ๊ก ก็จะไม่ทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวของชุมชนที่เป็นปัจจุบัน ฉะนั้นชุมชนจึงยังต้องพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ที่หลากหลายช่องทางเพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวที่มากขึ้น เช่น กลุ่มลูกค้าที่ใช้ Instagram หรือ Youtube และยังรวมไปถึงช่องทางการชำระเงินผ่าน mobile banking เป็นอีกช่องทางที่จะอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเพราะสถานที่ให้บริการที่มี ATM ในเส้นทางมายังชุมชนอยู่ใกล้เกินไป การรับชำระเงินออนไลน์จึงสะดวกและปลอดภัยมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยด้านความได้เปรียบในการแข่งขันสามารถอธิบายได้ดังนี้

2. ศักยภาพด้านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของชุมชนบ้านดอนใน ตำบลแหลมผักเบี้ย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่แตกต่างไปจากชุมชนใกล้เคียงในเส้นทางเลียบริมชายฝั่งทะเล (Scenic route) ที่มีต้นทุนทางธรรมชาติและวิถีชีวิตที่ใกล้เคียงกัน ด้วยการหยิบยกภูมิปัญญาที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว สร้างเรื่องราวให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์และวิถีชีวิตชาวประมง มุ่งเน้นที่คุณภาพอาหารและรสชาติของวัตถุดิบที่มีความเฉพาะตัว ชุมชนมีต้นทุนทางธรรมชาติและวิถีชีวิตที่นำมาผลิตเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและทำกำไรได้มากขึ้นจากการยกระดับราคาสินค้าได้ด้วย Story ของคุณภาพวัตถุดิบที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวและบริการหลังการขายที่ปรับเปลี่ยนสินค้าหากคุณภาพไม่ได้มาตรฐานตามที่ชุมชนได้แจ้งไว้ การท่องเที่ยวของชุมชนจึงเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มที่เดินทางเป็นครอบครัว และคณะศึกษาดูงาน กรู๊ปทัวร์ ซึ่งทางชุมชนมีข้อจำกัดเรื่องอาคารสถานที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มากกว่า 200 คน และยังคงไม่รับนักท่องเที่ยวมากเกินกว่าความสามารถในการรองรับเพื่อคงคุณภาพในการให้บริการเอาไว้ จากผลการวิเคราะห์ระดับศักยภาพรายด้าน พบว่าความเด่นชัดของชุมชนแหลมผักเบี้ยจึงเป็นด้านการสร้างความแตกต่างในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งสามารถอธิบายจากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยด้านความได้เปรียบในการแข่งขันรายด้านได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัย พบว่า 2.1) การสร้างความแตกต่าง มีศักยภาพในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการที่ชุมชนกำหนดให้ภูมิปัญญาคุณภาพเป็นสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวนั้นเป็นการสร้างความแตกต่างจากชุมชนอื่น ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มุ่งตรงมายังชุมชนแหลมผักเบี้ยได้ ด้วยเส้นทางคมนาคมที่เป็นเส้นทางผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวในชะอำ - หัวหิน ที่เกื้อหนุนให้เกิดความคุ้มค่าในการเดินทางและนักท่องเที่ยวให้การสนับสนุนการประกอบการในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน 2.2) การเป็นผู้นำด้านต้นทุน พบว่า มีศักยภาพในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ชุมชนใช้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากการจัดตั้งธนาคารปูม้ามาสร้างเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนที่เมื่อนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมก็จะพบกิจกรรมนี้ได้ทุกวัน เชื่อมโยงกับวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งร้านอาหารโอท็อปอร่อยที่มีบุคคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ปูม้าที่จะช่วยกันให้ความรู้และให้บริการนักท่องเที่ยวไปพร้อม ๆ กัน เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 2.3) การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม พบว่า มีศักยภาพในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนแหลมผักเบี้ยเป็นการมอบประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์และแปลกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวโดยบุคคลากรในชุมชนมีความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่ชุมชนยังต้องพัฒนาเรื่องการบริหารที่ทั่วถึงและรวดเร็วเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นเด็กและผู้สูงอายุ เพราะส่วนใหญ่แล้วจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นทางลาดสำหรับรถเข็น ห้องน้ำ แก้วน้ำ ในด้านกิจกรรมต้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัยบนเรือท่องเที่ยว และการดูแลนักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะให้ทั่วถึง

3. ปัจจัยการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า เมื่อชุมชนแหลมผักเบี้ยสามารถเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวสูงขึ้น จะส่งผลให้การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอยู่ในระดับที่สูงไปด้วย จากข้อสรุปดังกล่าวพิจารณาได้ว่าเมื่อนักท่องเที่ยวได้เข้ามาใช้บริการแล้วสิ่งที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการยอมรับในแหล่งท่องเที่ยว คือ การที่

คนในชุมชนแสดงออกถึงความเป็นมิตรไมตรี เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอุดหนุนสินค้าชุมชนในรูปแบบวิถีชีวิตที่มีภูมิปัญญาของชุมชน ทำให้นักท่องเที่ยวเล็งเห็นถึงคุณค่าของการดำเนินงานและยินดีที่จะจ่ายเพื่อเป็นการช่วยเหลือชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Prakash Upadhyay (2020) ที่พบว่านักท่องเที่ยวยอมรับต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มีการอนุรักษ์ธรรมชาติ ได้รับประสบการณ์จากวิถีชีวิตท้องถิ่นและสิ่งที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดคือการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Taeyeon Eom, et.al (2020) ที่ปรากฏผลทางวิจัยว่า นอกจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิทัศน์ กิจกรรมต่างๆของชุมชนจะเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวยอมรับและประทับใจแล้ว การกำหนดการบริการและการให้บริการของพนักงานยังมีส่วนสำคัญนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญแล้ว การที่นักท่องเที่ยวได้รับความเป็นมิตรไมตรีและการบริการที่ดียังเป็นการระบุด่วนของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เป็นการเชื่อมโยงกันกับทรัพยากรการท่องเที่ยวอื่น ๆ

4. ปัจจัยการสืบค้นข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า เมื่อนักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือแล้วพบข้อมูลหรือใช้บริการของชุมชนแหลมผักเบี้ยได้สูงจะส่งผลให้การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอยู่ในระดับที่สูงไปด้วย จากข้อสรุปดังกล่าวพิจารณาได้ว่า ชุมชนสามารถใช้สื่อออนไลน์และมีการประชาสัมพันธ์ที่ค้นหาได้ในแหล่งสืบค้นออนไลน์ที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ดี สอดคล้องกับ Nugraheni and Nurhaeni (2018) สามารถแสดงได้ว่า การที่สามารถปรับตัวในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรมจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ด้วยการใช้โทรศัพท์มือถือ เป็นเครื่องมือปรับใช้ในการจัดการธุรกิจโดยสามารถกำหนดแนวทางของการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ด้วยตนเอง แต่นักท่องเที่ยวไม่ได้ใช้เพียงเฟซบุ๊กในการค้นหาข้อมูลท่องเที่ยวเท่านั้น มีแอปพลิเคชันและช่องทางการสืบค้นอื่น อีกมากมายที่เป็นที่นิยมของคนแต่ละช่วงวัย ซึ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 23-40 ปี หรือ Y Generation ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดในประเทศที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันมากที่สุด ยอมรับข่าวสารข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ และเป็นวัยทำงานที่มีอำนาจซื้อ ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย จะไม่ใช่แค่ช่องทางเดียวตลอดไป ต้องพัฒนาให้เข้าถึงมากขึ้น เช่น Gen Y นิยมใช้ Youtube 99.6%, Line 99.4%, Facebook 98.5% กลุ่มนี้มีการใช้โซเชียลคอนข้างสูง ทั้งการสื่อสารพูดคุย รวมไปถึงการซื้อสินค้าผ่านสื่อออนไลน์เป็นส่วนมาก และชำระเงินผ่านช่องทางออนไลน์เกือบทั้งหมด (วิสดอมสตูดิโอ, 2563)

5. ปัจจัยการบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า เมื่อชุมชนแหลมผักเบี้ยสามารถบริหารจัดการงานบริการในแหล่งท่องเที่ยวได้สูงจะส่งผลให้การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอยู่ในระดับที่สูงไปด้วย จากข้อสรุปดังกล่าวพิจารณาได้ว่า การบริหารจัดการวิสาหกิจแพปลาชุมชนให้มีคุณภาพน่าไว้วางใจต่อนักท่องเที่ยวทั้งในด้านคุณภาพอาหารและการบริการได้ครบถ้วนตามคำสั่งซื้อและการร้องขอ มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวคอยตอบข้อซักถามจะช่วยให้ชุมชนมีความได้เปรียบในการแข่งขันสูงขึ้น สอดคล้องกับภณสิทธิ์ อ้นยะ (2563) ที่พบว่า การให้บริการที่มีคุณภาพในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จะมีคุณภาพได้ก็ต่อเมื่อคนในชุมชนและผู้ที่มีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยวให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการหรือซื้อสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว การบริการจึงจะเกิดคุณภาพทำให้นักท่องเที่ยวอยากกลับมาใช้บริการและกลับมาเที่ยวอีกครั้งถ้าคนในแหล่งท่องเที่ยวให้การบริการที่ดีไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ร้านค้า นักท่องเที่ยวก็จะเกิดความประทับใจบอกต่อกันไปและจะทำให้เกิดชื่อเสียงมีคนมาเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจแพปลาชุมชนให้บริการร้านอาหารไอ้โห่ปอ่อย นับเป็นสถานที่หลักที่เป็นที่ยอมรับในด้านชื่อเสียงที่

8. ปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า เมื่อชุมชนแหลมผักเบี้ยมีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยวสูงจะส่งผลให้การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอยู่ในระดับที่สูงไปด้วย จากข้อสรุปดังกล่าวพิจารณาได้ว่า เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงแหล่งท่องเที่ยวสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญอันดับแรก คือ ต้องมีที่จอดรถที่เพียงพอและไม่ไกลเพื่อให้อยู่ในสายตาและเพื่อความปลอดภัยของทรัพย์สิน อีกทั้งยุคสมัยปัจจุบันนักท่องเที่ยวต้องการสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้งานสื่อออนไลน์ตลอดเวลา การที่ในพื้นที่นั้นมีสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตเพียงพอ่อมสร้างความได้เปรียบมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ รวมถึง

เมื่อมีร้านอาหารเครื่องเต็มเพียงพอ มีห้องห้องสุขาและถังขยะในทุกจุดบริการการท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยวและอยู่ในพื้นที่ได้นานยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาศศุภา นิมบุญจาช (2558) ที่พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับจำนวนร้านอาหารและเครื่องดื่ม ที่จอดรถ และห้องน้ำที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวและสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวไปต่อยอดในการวิจัยด้านการพัฒนาด้านการสื่อสารและการตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวให้กับชุมชน
2. งานวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางการวิจัยด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2561). **การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/cbt-thailand/>
- ทัศนีย์ นาคเสนีย์. (2560). แนวทางการจัดทำเส้นทางปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันตกเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**, วันที่ 1 มีนาคม 2560, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, หน้า 1598-1607.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2560). **ท่องเที่ยววิถีไทย ชุมชนบ้านดอนใน**. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2562, จาก <http://www.tourvtthai.com/2015/porpeanglife-preview/381091791795?fbclid=IwAR0Z7xChckHn9J2CMzJo9c5C8rjKphajS84YKUm9FXfeUJ2yxRfESIYN0ew>.
- ปฐมนิพนธ์ ติจรังตระกูล. (2562). ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก: กรณีศึกษาเมืองพัทยา. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**, 11(1): 1-19.
- ภณสิทธิ์ อันยะ. (2563). ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย. **วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ**, 2(1): 331.
- มาศศุภา นิมบุญจาช. (2558). การศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสนนอกหัว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม). วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิศดอมสตูดิโอ. (2563). **ส่องพฤติกรรม Gen นี้ใช้สื่ออะไรมากที่สุด**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2563, จาก <https://wisdomstudio.co.th/knowledge/1928/>.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2561). **ชุดความรู้ถอดบทเรียนการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2562, จาก <http://tis.dasta.or.th/dastaknowledge/>.
- อิสระพงษ์ เขียนปัญญา. (2560). **การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรมอย่างสร้างสรรค์ จังหวัดขอนแก่นตามแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEW)**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- Eom, T., et al. (2020). Discovering the perceived attributes of CBT destination travelers in South Korea: A mixed method approach. **Tourism Management**, 77: 104013.
- Nugraheni, B. D., and Nurhaeni, I.D.A. (2018). Implication of E-tourism on culture value of community based tourism in Indonesia. In **Asian Association for Public Administration Annual Conference** (pp.1-11). Retrieved August 11, 2019, from <https://doi.org/10.2991/aapa-18.2018.1>.
- Park, E., et al. (2019). The role and dimensions of authenticity in heritage tourism. **Tourism Management**, 74: 99-109.
- Thomas L. Wheelen, J. David Hunger, Alan N. Hoffman, Charles E. Bamford and Purva Kansal. (2017). **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability, 15th Edition by Pearson**. India: Pearson Education India.
- Upadhyay, P. (2020). Tourist-host interactions and tourism experiences: A study of tourism experiences and effects in Sikles, Nepal. **The Gaze: Journal of Tourism and Hospitality**, 11(1): 81-106.
- Uwasu, M., et al. (2018). On the valuation of community resources: The case of a rural area in Japan. **Environmental Development**, 26: 3-11.
- Zhang, T., et al. (2019). Authenticity, quality, and loyalty: Local food and sustainable tourism experience. **Sustainability**, 11(12): 3437.

การศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษา สาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต

A Study on Chinese Vocabulary Learning Strategies of Students Majoring in Chinese at Rangsit University

พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเร็ว ทองเปลว¹ / ณฐ บุนนาคธีรโชติ² /
ชุตินา ภูทอง³ / ปารดา รัตนภิญโญภาส⁴

Phisitthaphat Panyarew Thongpleaw¹ / Nuttha Bunthanatheerachot² /
Chutima Phutong³ / Parada Rattanapinyopast⁴

^{1,2} อาจารย์ประจำ ภาควิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

^{1,2}Instructor of Chinese Language Department, College of Liberal art Rangsit University

^{3,4} นักศึกษา ภาควิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

^{3,4}Student of Chinese Language Department, College of Liberal art Rangsit University

*Corresponding author Email: ¹phisitthaphat.t@rsu.ac.th, ²nuttha.b@rsu.ac.th,

³chutima.ph60@rsu.ac.th, ⁴parada.r60@rsu.ac.th

(Received: March 28, 2022; Revised: May 15, 2022; Accepted: November 1, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีกำหนดโควตา และใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 220 ชุด ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์โดยภาพรวมในระดับ มาก และจากการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า กลวิธีที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ กลวิธีใช้อภิปัญญา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 และกลวิธีที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุดคือ กลวิธีความรู้และความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.33 จากการวิเคราะห์ เป็นรายชื่อของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทั้ง 6 กลวิธีแล้ว พบว่า กลวิธีใช้อภิปัญญาและกลวิธีการเสริมและการทดแทนเป็นด้านที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตใช้และให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นสองอันดับแรก

คำสำคัญ: กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ คำศัพท์ภาษาจีน นักศึกษาสาขาภาษาจีน

Abstract

The objectives of this study are to investigate the Chinese vocabulary learning strategies employed by the undergraduate students majoring in Chinese at Rangsit University as well as to improve the quality of Chinese language teaching and learning based upon the results of this study. This study employed quantitative research methods. The sample size was specified by the quota sampling method. The instrument used was 220 questionnaires. The statistics used in the data analysis included percentage, mean, and standard deviation. The results of the study revealed that the target group generally employed Chinese vocabulary learning strategies at a high level. When considering the vocabulary learning strategies in each category, it was discovered that the target group employed the metacognitive strategies with the highest frequency, 3.81, and the knowledge and comprehension strategies with the lowest frequency, 3.33. Furthermore, it was also found that the metacognitive strategies and the compensation strategies were considered the two most important vocabulary learning strategies, respectively.

Keywords: Vocabulary learning strategies, Chinese vocabulary, Students majoring in Chinese language

บทนำ

ย้อนเวลากลับไปเมื่อ 40 ปีก่อน การเปิดหลักสูตรภาษาจีนในประเทศไทยสืบเนื่องจากเหตุผลทางการเมือง แม้การเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะเปิดการเรียนการสอนมายาวนาน แต่ในขณะเดียวกันก็มีช่วงที่รัฐบาลสั่งห้ามจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ต่อมาหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายเปิดกว้างอนุญาตให้มีการเรียนการสอนภาษาจีน จึงมีโรงเรียนสอนภาษาจีนเกิดขึ้นจำนวนมาก ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาและมัศึกษานับได้ว่าเป็นช่วงที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว สำหรับระดับอุดมศึกษานั้น ภาษาจีนเริ่มได้รับความสนใจและได้รับความสำคัญมากขึ้น ในปี พ.ศ.2551 ภาษาจีนได้รับอนุญาตให้เป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักเลขาธิการศึกษา, 2559) ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษาจึงได้กำหนดให้มีการเปิดการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับมากขึ้นทั่วประเทศ โดยกำหนดให้ในปี พ.ศ.2555 สถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐานทั่วทั้งประเทศเริ่มเปิดสอนภาษาจีนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยมีสาระสำคัญเพื่อมุ่งพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะสามารถผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพในการใช้ภาษาจีนในระดับสากลภายในปี พ.ศ.2558 ด้วย (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553)

การเรียนภาษาจีนให้ได้ผลดีนั้น อันดับแรกต้องมีความชื่นชอบและความขยันอดทนและปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนและการจดจำคำศัพท์ แต่ถ้าเรียนอย่างมีขั้นตอนและมีความรักความชอบ จะรู้สึกเรียนง่ายมากขึ้น เพราะผู้ที่เรียนภาษาจีนแล้วประสบความสำเร็จก็มีจำนวนมากเช่นกัน ผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่มักจะตั้งคำถามว่า จำเป็นต้องรู้คำศัพท์จำนวนเท่าไรจึง

จะสามารถใช้งานได้ ประเด็นนี้ ทางสถาบันวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยภาษาปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดลำดับความยากง่ายของคำศัพท์ในภาษาจีน โดยแบ่งเป็นคำศัพท์ที่ใช้บ่อยมากและคำศัพท์ที่ใช้บ่อยรองลงมา มีจำนวนทั้งสิ้น 3,000 คำ การเรียนภาษาจีนเพื่อสามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันนั้นต้องได้คำศัพท์ราว 3,000 – 5,000 คำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนว่าสามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้เพียงใด แต่ถ้าต้องการให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น ก็ต้องเพิ่มพูนคลังคำศัพท์มากขึ้นตามลำดับ (นริศ วศินานนท์, 2549)

เป็นที่ทราบกันดีว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นส่วนหนึ่งของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา อีกทั้งมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ภาษา เนื่องจากกลวิธีต่าง ๆ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ ตลอดจนช่วยในการจดจำข้อมูลเพื่อเอาไว้อ้างอิงต่อไป (Nation, 2001 อ้างถึงใน พิมพ์ วัฒนาคมลกุล และ ประมิตร ประภาการ, 2562) และในปัจจุบันปัญหาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทยที่พบโดยทั่วไป ได้แก่ ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยประสบปัญหาในกระบวนการเรียนภาษาจีน จำนวนคำศัพท์ของผู้เรียนไม่ถึงเกณฑ์ระดับคำศัพท์ที่สำนักงานส่งเสริมการสอนภาษาจีนของรัฐบาลจีนกำหนดไว้ ซึ่งสาเหตุมาจากที่นักเรียนไทยส่วนใหญ่ขาดกลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ที่ถูกต้อง (Yamei, 2008) นอกจากนี้การศึกษาของ Minghui (2012) ที่ศึกษาเรื่องสภาพการเรียนรู้คำศัพท์สภาพการใช้กลยุทธ์การจำในการเรียนคำศัพท์ และทดสอบการรับรู้ของผู้เรียน พบว่า มีผู้เรียนชาวไทยส่วนน้อยที่จะสามารถใช้คำศัพท์ได้ในแง่ความหมายและไวยากรณ์อย่างถูกต้อง ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ในทุกระดับ ควรนำเอาคลังคำศัพท์มาใช้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งต้องใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ที่ถูกต้องด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรที่อยู่ในแวดวงภาษาจีน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีนและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทุกทักษะ ซึ่งปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีนที่ควรค่าแก่การศึกษาคือ กลวิธีการจำคำศัพท์ภาษาจีน นอกจากจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและต่อยอดสู่การพัฒนาทักษะอื่นแล้ว ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยยกระดับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาจีนในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อนำเอาสาระสำคัญและผลสรุปจากการศึกษามาต่อยอดเป็นองค์ความรู้ที่สามารถบูรณาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน นอกจากนี้กรณีศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรของภาควิชาภาษาจีน และสามารถต่อยอดพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 สาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาต่อไปในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่ลงทะเบียนในหลักสูตร 4 ปี จำนวน 346 คน และนักศึกษาโครงการศึกษาต่อต่างประเทศจำนวน 20 คน รวม 366 คน

โดยการศึกษาได้เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการกำหนดโควตา (Quota sampling) จำนวนร้อยละ 60 ของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 125 คน กลุ่มตัวอย่างคือ 75 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 101 คน กลุ่มตัวอย่างคือ 61 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 80 คน กลุ่มตัวอย่างคือ 48 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 60 คน กลุ่มตัวอย่างคือ 36 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 220 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60 ของ จำนวนประชากร 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชั้นปี ระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน สถานการณ์การสอบ HSK และระดับที่เคยสอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้แบบอัตราส่วนประเมินค่า Rating Scales ซึ่งมีให้เลือก 5 ระดับ และนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นตามที่ได้รับจริง ซึ่งใช้การแปลความหมายตามเครื่องมือของ Linkert Scale (ปิยะนารถ พุ่มดวง, 2559: 22) ทั้งนี้ ข้อคำถามสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ได้แก่ 1) กลวิธีด้านการจดจำ 5 ข้อ 2) กลวิธีด้านความรู้และความเข้าใจ 5 ข้อ 3) กลวิธีการเสริมและการทดแทน 5 ข้อ 4) กลวิธีใช้กฎปัญญา 5 ข้อ 5) กลวิธีเชิงวิภาพหรือด้านจิตพิสัย 5 ข้อ และ 6) กลวิธีทางสังคม 5 ข้อ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของ Rebecca L.Oxford (1990) และมีการรวบรวมข้อมูลแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาที่จะทำการวิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์และปรับข้อคำถามให้เข้ากับวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาในปัจจุบัน และทำการตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลคะแนนไปวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามสูตร โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามดังนี้ สำหรับข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 -1.00 มีความเที่ยงตรงใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องพิจารณาปรับปรุงหรือตัดออก ซึ่งจากผลการตรวจสอบพบว่าข้อคำถามจาก

30 ข้อ มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 จำนวน 27 ข้อ ค่าคะแนนเท่ากับ 0.66 จำนวน 2 ข้อ ค่าคะแนนเท่ากับ 0.33 จำนวน 1 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อคำถามที่มีค่าคะแนนต่ำกว่า 0.50 ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

งานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้การวิจัยเอกสาร นอกจากนี้ ยังใช้การรวบรวมข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สูตร SUM ในการหาค่าร้อยละ ใช้สูตร AVERAGE ในการหาค่าเฉลี่ย และใช้สูตร STDEV หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำข้อมูลทางสถิติที่ได้มาวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนา

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้มีการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นจำนวนทั้งหมด 220 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระดับชั้นปีที่ 1 - 4 โดยจำแนกเป็นระยะเวลาที่เรียนภาษาจีน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนมาแล้วเป็นระยะเวลา 3 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 ระยะเวลามากกว่า 4 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ระยะเวลา 4 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 ระยะเวลา 2 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และระยะเวลา 1 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

นักศึกษาส่วนใหญ่เคยสอบวัดระดับภาษาจีน HSK จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 และไม่เคยสอบ HSK จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5

โดยมีนักศึกษาส่วนใหญ่เคยสอบ HSK ระดับ 4 มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 35 เคยสอบ HSK ระดับ 3 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 เคยสอบ HSK ระดับ 2 มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 เคยสอบ HSK ระดับ 5 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 เคยสอบ HSK ระดับ 1 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 เคยสอบ HSK ระดับ 6 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และไม่มีผลสอบ HSK จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกพบว่า นักศึกษาที่เคยสอบ HSK และไม่เคยสอบ HSK มีการเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกัน โดยนักศึกษาที่เคยสอบ HSK ระดับ 4 ซึ่งเป็นระดับที่มีการสอบมากที่สุด จากแบบสอบถามเลือกใช้กลวิธีการเสริมและการทดแทนมากที่สุด ส่วนนักศึกษาที่ไม่เคยสอบ HSK เลือกใช้กลวิธีที่ใช้อภิปัญญามากที่สุด แต่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มดังกล่าว การเลือกใช้กลวิธีด้านความรู้และความเข้าใจน้อยที่สุดเหมือนกัน

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตระดับชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 220 คน โดยแสดงผลทั้งหมดเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ชั้นปีที่ 1 – 4

รูปแบบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการใช้ กลวิธี
กลวิธีโดยตรง				
1.กลวิธีเสริมและการทดแทน	220	3.80	.84	มาก
2.กลวิธีกำจำ	220	3.38	.82	ปานกลาง
3.กลวิธีด้านความรู้และความเข้าใจ	220	3.33	.92	ปานกลาง
กลวิธีโดยอ้อม				
4.กลวิธีใช้อภิปัญญา	220	3.81	.98	มาก
5.กลวิธีเชิงวิภาพหรือด้านจิตพิสัย	220	3.68	.93	มาก
6.กลวิธีด้านสังคม	220	3.44	.51	มาก
รวม	220	3.57	.66	มาก

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับมาก 4 กลวิธี และอยู่ในระดับปานกลาง 2 กลวิธี โดยสามารถเรียงกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์จากมากไปน้อย ได้ดังนี้

1. กลวิธีใช้อภิปัญญา

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมในการใช้กลวิธีใช้อภิปัญญาจดจำคำศัพท์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.81 ($\bar{X} = 3.81$) และเมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีอยู่ 4 ข้อ ที่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ คือ 1) ฉันมีเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนาทักษะภาษาจีน เช่น ฉันอยากจะได้ซีรี่ย์จีนได้โดยไม่ต้องอ่านคำบรรยายภาษาไทย หรือฉันมีเป้าหมายที่จะไปทำงานที่ประเทศจีน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 ($\bar{X} = 4.05$) 2) ฉันใช้วิธีในการจำคำศัพท์ภาษาจีนที่หลากหลาย เช่น การดูซีรี่ย์จีนและจดคำศัพท์จากซีรี่ย์ การอ่านหนังสือภาษาจีน การฟังเพลงจีน การท่องคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ($\bar{X} = 3.97$) 3) เมื่อไหร่ก็ตามที่ฉันได้ยินภาษาจีน ฉันมักจะตั้งใจฟังเสมอ เช่น เสียงประกาศภาษาจีนในสถานที่ต่าง ๆ หรือคลิปวิดีโอภาษาจีนในโซเชียลเน็ตเวิร์ค มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 ($\bar{X} = 3.90$) 4) ฉันสังเกตการใช้ภาษาจีนที่ผิดพลาดของตัวเอง แล้วใช้ข้อสังเกตนั้นมาปรับปรุงตัวเองให้ใช้ภาษาจีนได้ดีขึ้น เช่น การจำลำดับชิตอย่างถูกต้องเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจำคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.83 ($\bar{X} = 3.83$) สำหรับข้อที่มีการใช้ในระดับปานกลางมีเพียง 1 ข้อ คือ ฉันทดสอบความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ของตัวเองอยู่เสมอ เช่น ลองทำข้อสอบ HSK หรืออ่านหนังสือภาษาจีนโดยไม่ต้องใช้การแปลภาษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ($\bar{X} = 3.30$)

2. กลวิธีเสริมและการทดแทน

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมในการใช้กลวิธีเสริมและการทดแทนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.80 ($\bar{X} = 3.80$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีอยู่ 1 ข้อ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เมื่อเจอคำศัพท์ที่ไม่รู้ความหมาย ฉันจะค้นหาความหมายทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 ($\bar{X} = 4.31$) และด้านที่มีการใช้ระดับมากโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ 1) ฉันหาความหมาย

ของคำศัพท์จากพจนานุกรม แอปพลิเคชันแปลภาษา เช่น 大象 pleco google translate 百度翻译 HSK online มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 ($\bar{X} = 4.18$) 2) เมื่อฉันนึกคำศัพท์ภาษาจีนไม่ออก ฉันจะพยายามอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63 ($\bar{X} = 3.63$) 3) เมื่อฉันนึกคำศัพท์ภาษาจีนไม่ออก ก็จะใช้คำหรือวลีที่มีความหมายเหมือนกันมาแทน เช่น คำว่า 好的 ใช้เป็น 行 หรือ คำว่า 草率 ใช้เป็น 马马虎虎 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.45 ($\bar{X} = 3.45$) และ 4) ฉันเดาคำศัพท์อย่างมีหลักการจากความรู้ที่เรียนมา เช่น หมวดนำตัวอักษรจีน หรืออักษรข้าง (偏旁) หรือ (部首) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.41 ($\bar{X} = 3.41$)

3. กลวิธีเชิงวิภาพหรือด้านจิตพิสัย

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมในการใช้กลวิธีเชิงวิภาพหรือด้านจิตพิสัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.68 ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ทั้งหมด 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ 1) ฉันมีการให้กำลังใจตัวเอง เมื่อจำคำศัพท์ได้ตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.79 ($\bar{X} = 3.79$) 2) ฉันพยายามกระตือรือร้นในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.77 ($\bar{X} = 3.77$) 3) ฉันมักจะเล่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะที่เรียนภาษาจีนให้ผู้ฟังอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ($\bar{X} = 3.75$) 4) เมื่อไหร่ก็ตามที่ฉันกลัวที่จะใช้ภาษาจีน ฉันจะพยายามไม่กดดันตัวเอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.58 ($\bar{X} = 3.58$) และ 5) ฉันใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้มีสมาธิมากขึ้นในการจำคำศัพท์ เช่น การใช้เสียงดนตรี หรือเลือกช่วงเวลาในการจำคำศัพท์ที่เหมาะสมหรือการนั่งสมาธิก่อนการจำคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.51 ($\bar{X} = 3.51$)

4. กลวิธีด้านสังคม

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมในการใช้กลวิธีด้านสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.44 ($\bar{X} = 3.44$) และเมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีอยู่ 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก คือ 1) เมื่อฉันฟังประโยคนั้น ๆ ไม่เข้าใจ ฉันจะขอให้ผู้พูดพูดช้าลงหรือพูดซ้ำอีกครั้ง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 ($\bar{X} = 4.07$) และ 2) เวลาที่ฉันพูดภาษาจีนผิด ฉันมักจะให้อาจารย์แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.64 ($\bar{X} = 3.64$) และในอีก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) ฉันขอความช่วยเหลือจากเจ้าของภาษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาจีน เช่น การช่วยแก้ไขปัญหเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาจีน หรือถามความหมายของคำศัพท์ภาษาจีนที่ไม่ทราบ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.25 ($\bar{X} = 3.25$) 2) เมื่อเจอปัญหาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ ฉันจะสอบถามกับอาจารย์ เช่น เมื่อเจอปัญหาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน แต่วิธีการใช้แตกต่างกัน เช่น คำว่า 有点儿 และ 一点儿 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.19 ($\bar{X} = 3.19$) และ 3) ฉันฝึกฝนภาษาจีนร่วมกับเพื่อนอยู่เสมอ เช่น สนทนากันเป็นภาษาจีนในชีวิตประจำวัน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.07 ($\bar{X} = 3.07$)

5. กลวิธีการจำ

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมในการใช้กลวิธีการจำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.38 ($\bar{X} = 3.38$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีอยู่ 2 ข้อ ที่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ได้แก่ 1) ฉันทบทวนคำศัพท์โดยการคัดซ้ำหลาย ๆ รอบ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 ($\bar{X} = 3.84$) และ 2) ฉันใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการช่วยจำคำศัพท์ใหม่ เช่น tiktok facebook wechat tantan เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.56 ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนอีก 3 ข้อ มีระดับการใช้กลวิธีอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงตามคะแนน ได้แก่ 1) ฉันเชื่อมโยงระหว่างคำศัพท์ใหม่และคำศัพท์เก่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30

($\bar{X} = 3.30$) 2) ฉันทวิธีการจดจำคำศัพท์ โดยการนำคำศัพท์มาแต่งประโยค มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.15 ($\bar{X} = 3.15$) และ 3) ระหว่างการออกเสียงฉันทวิธีทำทางเพื่อให้จำคำศัพท์ได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.05 ($\bar{X} = 3.05$)

6. กลวิธีด้านความรู้และความเข้าใจ

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมในการใช้กลวิธีด้านความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.33 ($\bar{X} = 3.33$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีอยู่ 2 ข้อ ที่อยู่ในระดับมาก คือ 1) เมื่อค้นหาคำศัพท์ที่ฉันทวิธีไม่รู้ความหมาย ฉันทวิธีจะทำความเข้าใจความหมายอื่น ๆ ของคำศัพท์คำนั้นด้วย เช่น 是 ที่แปลว่า “คือ” และสามารถแปลว่า “ใช่” ได้อีกด้วย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ($\bar{X} = 3.95$) และ 2) ฉันทวิธีจะดูรายการหรือซีรี่ที่เป็นบรรยายภาษาจีน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.42 ($\bar{X} = 3.42$) นอกจากนี้มี 3 ข้อที่มีระดับการใช้กลวิธีอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับคะแนน ได้แก่ 1) ฉันทวิธีนำคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ไปมาใช้บ่อย ๆ เพื่อให้จำได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.35 ($\bar{X} = 3.35$) 2) ฉันทวิธีจำคำศัพท์โดยแยกหมวดหมู่คำศัพท์ เช่น สิ่งของ สถานที่ เงิน ประเทศ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.14 ($\bar{X} = 3.14$) และ 3) ฉันทวิธีจำคำศัพท์โดยแยกประเภทของคำศัพท์ เช่น คำกริยา คำนาม คำคุณศัพท์ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.80 ($\bar{X} = 2.80$)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม พบว่า จากกลุ่มประชากรตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 220 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตระดับชั้นปีที่ 1-4 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนภาษาจีนเป็นระยะเวลา 3 ปี ร้อยละ 30.5 มากกว่า 4 ปี ร้อยละ 24.5 เรียนภาษาจีนมาแล้ว 4 ปี ร้อยละ 17.7 ระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 11.8 ระยะเวลา 2 ปี ร้อยละ 8.6 และระยะเวลา 1 ปี ร้อยละ 6.8 ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่ของสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต เคยสอบวัดระดับภาษาจีน HSK ร้อยละ 60.5 ซึ่ง HSK ระดับ 4 เป็นระดับที่มีจำนวนนักศึกษาเคยสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35 โดยกลวิธีที่นักศึกษาในกลุ่มดังกล่าวเลือกใช้ กลวิธีการเสริมและการทดแทน มากที่สุด และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยสอบวัดระดับภาษาจีน HSK รวมทั้งสิ้น ร้อยละ 39.5 ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษาในกลุ่มดังกล่าวเลือกใช้มากที่สุดคือ กลวิธีอธิบายปัญหา และกลวิธีที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มดังกล่าวเลือกใช้ใช้น้อยที่สุดคือ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ

จากการศึกษา สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน ผู้วิจัยได้ทำการจำแนกออกเป็น 2 กลวิธีใหญ่ ๆ คือ กลวิธีโดยตรง และกลวิธีโดยอ้อม ซึ่งกลวิธีโดยอ้อมเป็นกลวิธีที่ใช้มากกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ($\bar{X} = 3.64$) และกลวิธีโดยตรงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ($\bar{X} = 3.50$) โดยสามารถจำแนกและสรุปเป็น 6 กลวิธีย่อย โดยเรียงตามลำดับกลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในแต่ละประเภทจากมากไปหาน้อย โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

กลวิธีโดยตรง (Direct Strategies) แบ่งออกได้เป็น 3 กลวิธีย่อย โดยเรียงลำดับตามคะแนน ดังนี้

1. กลวิธีการเสริมและการทดแทน (Compensation strategies) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้มากเป็นอันดับแรก คือ เมื่อเจอคำศัพท์ที่ไม่รู้ความหมาย ฉันทวิธีจะค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือแอปพลิเคชันแปลภาษาต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.31$)

อันดับรองลงมา คือ หาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม แอปพลิเคชันแปลภาษา เช่น 大象 pleco google translate 百度翻译 HSK online ($\bar{X}$ = 4.18) และอันดับที่ 3 คือ เมื่อฉันนึกคำศัพท์ภาษาจีนไม่ออก ฉันจะพยายามอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ ($\bar{X}$ = 3.63)

2. กลวิธีการจำ (Memory strategies) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.38) ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้อันดับแรกคือ ฉันทบทวนคำศัพท์โดยการคัดซ้ำหลาย ๆ รอบ ($\bar{X}$ = 3.84) รองลงมาคือ ฉันใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการช่วยจำคำศัพท์ใหม่ เช่น tiktok facebook wechat tantan เป็นต้น ($\bar{X}$ = 3.56) และอันดับที่ 3 คือ ฉันเชื่อมโยงระหว่างคำศัพท์ใหม่และคำศัพท์เก่า ($\bar{X}$ = 3.30)

3. กลวิธีด้านความรู้และความเข้าใจ (Cognitive strategies) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.33) ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้อันดับแรก คือ เมื่อค้นหาคำศัพท์ที่ฉันไม่รู้ความหมาย ฉันมักจะทำความเข้าใจความหมายอื่น ๆ ของคำศัพท์คำนั้นด้วย เช่น 是 ที่แปลว่า “คือ” และสามารถแปลว่า “ใช่” ได้อีกด้วย ($\bar{X}$ = 3.95) รองลงมาคือ ฉันมักจะดูรายการหรือซีรีส์ที่เป็นบรรยายภาษาจีน ($\bar{X}$ = 3.42) และอันดับที่ 3 คือ ฉันนำคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ไปมาใช้บ่อย ๆ เพื่อให้จำได้ ($\bar{X}$ = 3.35)

กลวิธีโดยอ้อม (Indirect strategies) แบ่งออกได้เป็น 3 กลวิธีย่อย โดยเรียงลำดับตามคะแนนดังนี้

1. กลวิธีใช้แก้ปัญหา (Metacognitive strategies) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81) ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้อันดับแรก คือ ฉันมีเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนาทักษะภาษาจีน เช่น ฉันอยากจะดูซีรีส์จีนได้โดยไม่ต้องอ่านคำบรรยายภาษาไทย หรือ ฉันมีเป้าหมายที่จะไปทำงานที่ประเทศจีน ($\bar{X}$ = 4.05) รองลงมาคือ ฉันใช้วิธีในการจำคำศัพท์ภาษาจีนที่หลากหลาย เช่น การดูซีรีส์จีนและจดคำศัพท์จากซีรีส์ การอ่านหนังสือภาษาจีน การฟังเพลงจีน การท่องคำศัพท์ ($\bar{X}$ = 3.97) และอันดับที่ 3 คือ เมื่อไหร่ก็ตามที่ฉันได้ยินภาษาจีน ฉันมักจะตั้งใจฟังเสมอ เช่น เสียงประกาศภาษาจีนในสถานที่ต่าง ๆ หรือคลิปวิดีโอภาษาจีนในโซเชียลเน็ตเวิร์ค ($\bar{X}$ = 3.90)

2. กลวิธีเชิงวิภาพหรือด้านจิตพิสัย (Affective strategies) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.68) ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้อันดับแรก คือ ฉันมีการให้กำลังใจตัวเอง เมื่อจำคำศัพท์ได้ตามเป้าหมาย ($\bar{X}$ = 3.79) รองลงมาคือ ฉันพยายามกระตือรือร้นในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน ($\bar{X}$ = 3.77) และอันดับที่ 3 คือ ฉันมักจะเล่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะที่เรียนภาษาจีนให้ผู้อื่นฟังอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.75)

3. กลวิธีด้านสังคม (Social strategies) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.44) ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้อันดับแรก คือ เมื่อฉันฟังประโยคนั้น ๆ ไม่เข้าใจ ฉันจะขอให้ผู้พูดพูดช้าลงหรือพูดซ้ำอีกครั้ง ($\bar{X}$ = 4.07) รองลงมา คือ เวลาที่ฉันพูดภาษาจีนผิด ฉันมักจะให้อาจารย์แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.64) และอันดับที่ 3 คือ ฉันขอความช่วยเหลือจากเจ้าของภาษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาจีน เช่น การช่วยแก้ไขปัญหเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาจีน หรือถามความหมายของคำศัพท์ภาษาจีนที่ไม่ทราบ ($\bar{X}$ = 3.25)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาในสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ในการเรียนภาษาจีน ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. จากข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาในสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานการเรียนภาษาจีนไม่ต่ำกว่า 1 ปี และสูงสุดมากกว่า 4 ปี และส่วนใหญ่เคยผ่านการสอบวัดระดับภาษาจีนมาแล้ว โดยมีจำนวนร้อยละ 35 ที่ผ่านการสอบวัดระดับภาษาจีน HSK 4 มาแล้ว สอดคล้องกับความสำคัญของการวัดระดับ HSK 4 ซึ่งนับเป็นการสอบวัดระดับที่เป็นมาตรฐานทางภาษาจีนที่นานาชาติยอมรับ และนำไปใช้ในการสมัครงานหรือศึกษาต่อต่างประเทศ ซึ่งจะเป็น HSK ระดับ 4 ขึ้นไป ผู้ที่สอบผ่านในระดับนี้ถือว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารและนำไปประยุกต์ใช้กับเรื่องอื่น ๆ ได้ (สุพิชฌาย์ ทวีธนวริยา สุกัญญา วศินานนท์ และ Liu Jiaxiang, 2559) จากการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า ภาควิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตกำหนดให้นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปเข้าร่วมการทดสอบวัดระดับภาษาจีนสากล HSK ระดับที่ 4 เป็นประจำทุกปี ซึ่งนอกจากจะมีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและการแข่งขันในระดับสากลแล้ว ยังสามารถมีส่วนช่วยเพิ่มทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ที่นอกเหนือจากตำราเรียนได้อีกด้วย

จากการสำรวจพบว่า ผู้ที่มีคะแนน HSK 4 ส่วนใหญ่เลือกใช้กลวิธีการเสริมและการทดแทน ซึ่งเป็นวิธีที่ผู้วิจัยคิดเห็นว่าสอดคล้องกับการเตรียมตัวสอบ HSK ด้วย กล่าวคือ กลวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียน มีความรู้สึกลอยากเอาชนะข้อจำกัดในการพูดและการเขียนของตนเอง ซึ่งผู้เรียนอาจจะเลือกใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนสามารถหาความหมายของคำศัพท์ HSK ผ่านแอปพลิเคชันของจีนหรือผู้เรียนมักจะพยายามนำคลังคำศัพท์ที่ตัวเองมีมาอธิบายด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนคำศัพท์ การใช้ท่าทางประกอบ ซึ่งในการสอบ HSK ก็มีส่วนที่ต้องใช้คลังคำศัพท์ที่รู้สึกหรือจำได้มาใช้ในการแต่งประโยคบทสนทนาหรือช่วยในการแปลด้วย นักศึกษาที่ต้องการสอบ HSK จำเป็นต้องเตรียมตัวด้วยการหาวิธีการเสริมหรือการทดแทนสิ่งที่เคยรู้เรียนเดิม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอบมากยิ่งขึ้น

สำหรับนักศึกษาที่ไม่เคยสอบ HSK ส่วนใหญ่จะเลือกใช้กลวิธีอุปถัมภ์ในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีน โดยมุ่งสนใจเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ผู้วิจัยคิดเห็นว่า นักศึกษาที่อยู่ในช่วงการเตรียมตัวสอบ HSK และผู้ที่มีพื้นฐานภาษาจีนน้อย จำเป็นต้องมีความตั้งใจและประเมินความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถคาดการณ์แนวโน้มพัฒนาการทางภาษา เพื่อนำไปใช้ในการสอบหรือการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในด้านกลวิธีอุปถัมภ์จะมีวิธีการที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การตั้งเป้าหมายการชมเชยโดยไม่มีคำบรรยายได้ภาพ การจดคำศัพท์ภาษาจีนจากการร้องเพลงหรือชมภาพยนตร์ เป็นต้น ดังนั้น ผู้ที่ไม่เคยสอบ HSK หรือผู้ที่มีพื้นฐานน้อยส่วนใหญ่จึงเลือกใช้วิธีมุ่งมั่นและหมั่นประเมินเพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับภาษาจีนของตนเองให้สูงขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการนำไปใช้สอบวัดระดับภาษาจีนในอนาคต

2. การใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระดับชั้นปีที่ 1 - 4

การใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมทั้ง 6 กลวิธีย่อย จากผลการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้มากที่สุดเป็นสองอันดับแรกคือ กลวิธีใช้อุปถัมภ์และกลวิธีการเสริมและการทดแทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพร วัฒนามกุล และปรนิษฐ์ ประภาการ (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า กลวิธีการจดจำข้อบกพร่องหรือที่เรียกว่า กลวิธีการเสริมและการทดแทน เป็นกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้มากเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ ยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของยิ่งรัก ชุนชาติประเสริฐ (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทย ซึ่งผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจดจำข้อบกพร่อง เป็นพฤติกรรมที่นำมาใช้มากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อรุณเรือง ทรงสิริ วิจิรนาถ และภาวิณี อุ่นพัฒนา (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ พฤติกรรมการเสริมและการทดแทน และสอดคล้องกับสุภภรณ์ สุวรรณโณภาส (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาเยอรมันของผู้เรียนไทยในภาคใต้ พบว่า มีการใช้พฤติกรรมการเสริมและการทดแทน โดยใช้วิธีเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่ภาษาเยอรมันจากภาษาท่าทางของผู้พูดในระดับบ่อยเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเกศินี ชัยศรี (2561) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งพบว่า พฤติกรรมที่ใช้บ่อยมี 3 อันดับที่นิยมใช้บ่อย

สำหรับพฤติกรรมการศึกษาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตใช้น้อยที่สุดมีอยู่ 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมรู้และความเข้าใจและพฤติกรรมการจำ ทั้งสองพฤติกรรมนี้มีค่าเฉลี่ยที่ไม่ต่างกันมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุสรณ์ มัตซูกิ (2551) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการจำ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนมีระดับความถี่ในการใช้น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการรู้และความเข้าใจ และพฤติกรรมการทดแทน แม้พฤติกรรมการจำจะเป็นพฤติกรรมการเรียนที่ผู้เรียนมีความถี่ในการใช้น้อยกว่าพฤติกรรมการรู้และความเข้าใจ และพฤติกรรมการทดแทน แต่ในการเรียนการสอน ผู้สอนไม่ควรมองข้ามการเรียนการสอนที่ใช้พฤติกรรมการจำ การใช้เทคนิคการฝึกโครงสร้าง และถึงแม้ว่าการวิจัยในครั้งนี้ พฤติกรรมรู้และความเข้าใจ และพฤติกรรมการจำ เป็นพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างใช้น้อยที่สุด ซึ่งผลการวิจัย แตกต่างกับงานวิจัยของ Li Yamei (2008 อ้างถึงใน พิมพร วัฒนาภมมกุล และปริมินทร์ ประภากร, 2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาไทย พบว่า พฤติกรรมการจำ เป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาไทยที่เรียนภาษาจีนนิยมใช้มากที่สุด ดังนั้น จากการที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้พฤติกรรมการรู้และความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสริมและการทดแทนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษาในปัจจุบันส่วนใหญ่มีวิธีการเรียนรู้ภาษาจีนในรูปแบบใหม่ ๆ มากขึ้น ต่างไปจากอดีตที่มีช่องทางการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนที่ไม่หลากหลาย นักศึกษาสามารถค้นพบวิธีที่เหมาะสมกับตัวเองได้มากกว่าในอดีต อันเนื่องมาจากสื่อสารสนเทศหรือโซเชียลมีเดียที่มีส่วนช่วยในการเรียนรู้มากขึ้น

จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า พฤติกรรมที่นักศึกษาเลือกใช้มากที่สุด คือ พฤติกรรมใช้ข้อบกพร่อง นักศึกษาส่วนใหญ่มีเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนาทักษะภาษาจีน เช่น ฉันทายกจะดูซีรีส์จีนได้โดยไม่ต้องอ่านคำบรรยายภาษาไทย หรือแม้กระทั่งการมีเป้าหมายที่จะไปทำงานที่ประเทศจีน สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากการเลือกสรรวิธีการและขั้นตอนในการพัฒนาทักษะเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาจีนแล้ว การกำหนดเป้าหมายของการเรียนและการใช้ประโยชน์จากภาษาต่างประเทศที่ตนเองเรียนรู้อยู่ นับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการฝึกฝนภาษาต่างประเทศมากยิ่งขึ้นด้วย ดังผลการศึกษาที่กล่าวถึงการมีเป้าหมายที่จะไปทำงานในประเทศจีน หากย้อนกลับไปในอดีต ผู้เรียนภาษาจีนมักจะตั้งเป้าหมายการสื่อสารภาษาจีนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันมีช่องทางการทำธุรกิจหรือการเดินทางไปเรียนต่อและทำงานต่อในประเทศจีนมากขึ้น ทำให้เป็นเหตุผลที่มีผู้เรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์จากการดูซีรีส์จีน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งในพฤติกรรมที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รู้จักและติดตามละครชุดหรือซีรีส์ของประเทศจีนมากกว่าในอดีต โดยเฉพาะในยุคหลัง ซึ่งจุดเริ่มต้นมาจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ

วัฒนธรรมในประเทศจีน ทำให้รัฐบาลจีน มีนโยบายลดการผลิตซีรี่ย์ย้อนยุคลง และเพิ่มซีรี่ย์แนวคนเมือง รักวัยรุ่น สายอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งซีรี่ย์เมก อีกทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต ยังมีส่วนช่วยเร่งสร้างความนิยม สำหรับคนไทย โดยเฉพาะผู้ที่เรียนภาษาจีนก็เลือกใช้การชมซีรี่ย์ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ช่วยในการเรียนรู้ภาษาจีนเพิ่มเติมด้วย (สุดสัปดาห์, 2561)

สิ่งที่เด่นของการศึกษาในครั้งนี้คือ ผลการศึกษาสามารถสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้ในหลายแง่มุม เช่น 1) ผู้เรียนนิยมใช้กลวิธีใช้อภิปัญญาและการเสริมและการทดแทนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้คำศัพท์จากสิ่งแวดล้อมหรือตามความพร้อมของตนเองได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าการได้รับคำแนะนำจากผู้สอน ผู้เรียนสามารถหาข้อผิดพลาดและวิธีการแก้ไขการเรียนรู้ได้จากแหล่งต่าง ๆ มากขึ้น เช่น แอปพลิเคชันการแปลภาษา ช่องทางการเรียนด้วยสื่อต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถเลือกแก้ไขจุดบกพร่องของตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น ทำให้บทบาทของผู้สอนที่เป็นผู้กำหนดวิธีการเรียนรู้จากในอดีตต้องเปลี่ยนสถานะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแทน 2) ผู้สอนมีความสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการเรียนภาษา จำเป็นที่จะต้องติดตามอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาพบว่า แม้เทคโนโลยีจะมีบทบาทต่อการเรียนการสอนมากขึ้น แต่วิธีการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจจากผู้สอนเป็นสิ่งที่เทคโนโลยียังไม่สามารถทำได้ เพราะฉะนั้น ผู้สอนก็ยังคงมีความจำเป็นในกระบวนการการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมากเช่นกัน 3) ผลการศึกษาส่งเสริมให้เห็นว่า การให้ความสำคัญกับกลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาจีนจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจและเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตนเองมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษานี้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงรายวิชาและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการมอบหมายงานที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดมุ่งมั่นในการเรียนรู้ เช่น การแนะนำซีรี่ย์หรือเพลงจีนที่อยู่ในกระแส การใช้มีเดียต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาประกอบการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาจะมีโอกาสประเมินความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การแข่งขันคำศัพท์ การแข่งขันการอ่าน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการสอน

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านการสอน ดังนี้

1.1 เมื่อผู้สอนทราบถึงการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ผู้สอนควรนำกลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมมาใช้กับผู้เรียน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด และผู้สอนไม่ควรเลือกใช้กลวิธีใดกลวิธีหนึ่งเพียงอย่างเดียว ผู้สอนควรมีการประเมินความเหมาะสมของกลวิธีการเรียนรู้กับตัวผู้เรียนอยู่เสมอ เพื่อให้กลวิธีการเรียนรู้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละชั้นปี และเหมาะสม ทันยุคสมัยมากที่สุด

1.2 จากผลการวิจัย พบว่ากลวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด คือ กลวิธีใช้อภิปัญญาและกลวิธีการเสริมและการทดแทน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้สอนนำกลวิธีดังกล่าวไปใช้ในการสอน โดยสามารถแบ่งผู้เรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง ใช้กลวิธีดังกล่าวในการสอน และกลุ่มที่สองไม่ใช้กลวิธีใดเลย เพื่อที่จะได้พิสูจน์ผลลัพธ์ในการใช้กลวิธีดังกล่าวของทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนภาษาจีนต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน ดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่หลากหลาย พื้นฐานทางภาษาจีนและระดับชั้นปีไม่ได้ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์โดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรเลือกใช้กลวิธีการจำคำศัพท์ที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความถนัด ความพร้อมทางด้านเครื่องมือสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล หากผู้เรียนสามารถเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมกับตนเองได้แล้ว ย่อมจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาการจำคำศัพท์มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 การศึกษานี้มีข้อจำกัดในด้านกลุ่มตัวอย่าง หากมีการศึกษาในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอให้มีการศึกษาโดยการแบ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างออกเป็นแต่ละชั้นปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.2 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีการศึกษากลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีข้อจำกัดเป็นวงกว้าง ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงเสนอแนะให้มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีพื้นฐานภาษาจีน และกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน หรือแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง คือ กลุ่มที่ทดลองใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการจำคำศัพท์ และกลุ่มที่ไม่ได้ใช้กลวิธีใด ๆ ในการจำคำศัพท์เลย โดยอาจกำหนดระยะเวลาเป็น 1 ภาคการศึกษา เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่มีความแตกต่างและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.3 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยภายในสาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต เท่านั้น ซึ่งมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อให้เห็นความแตกต่างและได้ผลการวิจัยที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3.4 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มการสัมภาษณ์หรือมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักเลขาธิการศึกษา. (2559). รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยสังเคราะห์ภาพรวม. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เกศินี ชัยศรี. (2561). กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. วารสารวิเทศศึกษา, 8(2): 218.
- นริศ วตินานนท์. (2549). เรียนภาษาจีนอย่างไรให้ได้ผล. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์, 1(2): 16-17.
- นุสรา มัตชูกิ. (2551). การศึกษาการใช้กลวิธีจำ กลวิธีปัญญา และกลวิธีทดแทน ในการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างชาติ. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิมพ์ วัฒนามลกุล และปริมินทร์ ประภาการ. (2562). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ยิ่งรัก ชุนชาติประเสริฐ. (2546). กลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดสัปดาห์. (2561). **คอซีร์ส์จีนในแป๊ป! จีนออกนโยบายลดการผลิตซีรีย์จีนย้อนยุค**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2564, จาก (<https://sudsapda.com/film/151056.html>).
- สุพิชฌาย์ ทวีธนาวิริยา สุภัญญา วศินานนท์ และ Liu Jiaxiang. (2559). กลยุทธ์พิชิตการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน แบบใหม่ระดับ 4. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชวมงคลกรุงเทพ*, 10(2): 125-126.
- สุภาภรณ์ สุวรรณโอภาส. (2553). กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาเยอรมันของผู้เรียนไทยในภาคใต้. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1): 281.
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. (2553). ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อรุณี อรุณเรือง ทรงสิริ วิชิรานนท์ และภาวิณี อุ๋นวัฒนา. (2560). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Minghui, Z. (2012). **Chinese vocabulary teaching of Thai college students based on memory strategies**. Master's Thesis College of international education Shandong University China.
- Oxford, R. L. (1990). **Language learning strategies: What every teacher should know**. New York: Newbury House Publishers.
- Yamei, L. (2008). On the Chinese vocabulary learning strategies of Thai students. *Journal of Yunnan Normal University*, 6(2): 88-92.

การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0
ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ตำบลสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
The Application of New Government Management under the Thailand 4.0
Policy of Royal Police Cadet Academy, Samphran Subdistrict,
Samphran District, Nakhon Pathom Province

ปัญญาวัฒน์ หอมคง¹ / นิตยา สินธาร²
Punyawat Homkong¹/ Nittaya Sintao²

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

¹Student Master of Public Administration, Stamford International University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ที่ปรึกษาหลัก, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

² Asst. Prof. Dr., Master of Public Administration, Stamford International University

Corresponding author: E-mail: khunpunyawat@gmail.com

(Received: May 12, 2022; Revised: May 23, 2022; Accepted: November 1, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 2) ศึกษาระดับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และ 3) ศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนายร้อยตำรวจตำบลสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 130 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า 1) การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีการประยุกต์อยู่ในระดับมาก 2) นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติตามในระดับมาก และ 3) นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การจัดการภาครัฐแนวใหม่ นโยบายไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Abstract

This research aimed to study: (1) the level of application of new government management of Royal Police Cadet Academy, (2) Thailand 4.0 policy level in the management of Royal Police Cadet Academy, and (3) Thailand 4.0 policy in management that has a causal relationship with the application of new government administration at Royal Police Cadet Academy. The sample consisted of 130 police officers working at Royal Police Cadet Academy, Samphran subdistrict, Samphran district, Nakhon Pathom province. They were selected by stratified random sampling and simple random sampling. Data were analyzed by using descriptive statistics which were percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics were Chi-square test and multiple regression analysis. Research results showed that: (1) Application of new government management of Royal Police Cadet Academy in overall and in each aspect was at a high level., (2) Thailand 4.0 policy in the management of Royal Police Cadet Academy in overall and in each aspect was at a high level, and (3) Thailand 4.0 policy on technology had a causal relationship with the application of new government administration at the 0.01 statistical significance level, and in the creative aspect, there was a causal relationship with the application of new government administration at the 0.05 statistical significance level.

Keywords: new public management, Thailand 4.0 policy, Royal Police Cadet Academy

บทนำ

ในปัจจุบันรัฐบาลได้นำหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่เข้ามาใช้ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และมีความทันสมัยที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม หรือกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ภาครัฐจำเป็นต้องนำหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้องค์กรเกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัย (จอมบัญชา ทิพรัตน์, 2558: 937) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคำสั่งที่ 719/2553 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2553 ให้ใช้ “ยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2554-2559)” เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาอบรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีระยะเวลา 6 ปี ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 8 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านมาตรฐาน/คุณภาพ ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ด้านการพัฒนาการจัดการศึกษาอบรม ด้านการพัฒนาสถานศึกษาอบรม แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพตำรวจด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดการองค์การทางการศึกษา และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อนุมัติหลักการ ให้ปรับยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จาก 8 ยุทธศาสตร์ เป็น 4 ยุทธศาสตร์ เพื่อมิให้เกิดความซับซ้อน และมีความชัดเจน เนื่องจากได้นำเรื่องย่อย ๆ มาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ ทำให้เป้าประสงค์ กลยุทธ์/แนวทางการดำเนินการ เกิดความซ้ำซ้อนในเรื่องนั้น ๆ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้มีประกาศลงวันที่ 27 กันยายน 2555 เรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2555-2559) (ฉบับปรับปรุง) ให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำ

“ยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2555-2559) (ฉบับปรับปรุง)” ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานด้านการศึกษาอบรม พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 4 ด้าน คือ สร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารการศึกษา สร้างคุณค่าของหน่วยงานด้านการศึกษา การสร้างเครือข่าย หรือการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่พัฒนาการศึกษาของตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561: 9)

ยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2554-2559) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี คือ ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุกสาขาของกำลังอำนาจแห่งชาติ อันได้แก่ การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาการทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย คือ (1) กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (2) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศ เฉพาะด้าน และ (3) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561: 1-5) และยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ ดร. (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปตำรวจ ระยะ 20 ปี ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) รวมทั้งยุทธศาสตร์และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์เป็น 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาหน่วยฝึกอบรมให้มีมาตรฐานและมีความพร้อม ในทุกด้าน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรด้านการศึกษาอบรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ เชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ (Training road map) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถนำมาประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์การศึกษา รวมทั้งแผนปฏิบัติการ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561: 9-10)

พระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 ให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมาตรา 7 กำหนดว่าโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิชาชีพตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจ ตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน การวิจัย การฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยเน้นทักษะความเชี่ยวชาญด้านการบังคับใช้กฎหมายและวิชาชีพตำรวจ เป็นสำคัญ (โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2562: 1) จึงได้มีการนำยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2554-2559) เป็นกรอบทิศทางในการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีองค์ความรู้ เป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการใช้นวัตกรรม ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาองค์กรโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) ควบคุมการทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการหลักของการจัดการศึกษาให้แก่นายร้อยตำรวจชั้นสัญญาบัตรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ นักเรียนอบรม และนักศึกษามหาบัณฑิต มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ และความถนัดที่แตกต่างกัน และที่สำคัญคือ

ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมาตรฐานคุณภาพที่สังคมต้องการ อย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา และจากการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ระดับ หลักสูตร ระดับคณะ หรือหน่วยงานเทียบเท่า และระดับสถาบัน ประจำปีการศึกษา 2560 แจ้งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประสบผลสำเร็จเกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพในการดำเนินการ และเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันระบบคุณภาพทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยคณะผู้ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ตามเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการดังนี้ (1) ควรจัดทำแผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติงาน และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และสอดคล้องของสถาบัน และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของชาติ (2) ควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแต่ละยุทธศาสตร์ และแต่ละแผนให้ถูกต้อง แล้วต้องกำหนดค่าเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน และ (3) ควรมีการติดตามประเมินผลและตรวจสอบวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้เป็นไปตามแผน โดยทุกแผนควรมีแนวทางในการดำเนินงานที่ครบกระบวนการ เพื่อให้เกิดมาตรฐานในภาพรวมของสถาบัน เพื่อให้การดำเนินการตามคำแนะนำของผู้คณะผู้ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2562: 1) ดังนั้น โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานจึงควรมีการนำหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาประยุกต์ในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับทิศทางการบริหารของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การดำเนินงานยังประสบปัญหาบางประการที่ทำให้หน่วยงานดำเนินงานในบางส่วนล่าช้าออกไป ซึ่งได้แก่ ลักษณะขององค์กรที่มีระดับการบังคับบัญชาหลายระดับชั้นเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติ และเทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่สามารถจัดหาหรือบริหารจัดการ หรือนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561: 14) และเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามนโยบายของรัฐบาล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงได้มีข้อสั่งการให้ทุกหน่วยในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพิ่มความเข้มงวดกวดขัน และเคร่งครัดในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเข้มข้นในสถานที่ทำงาน หรือบริเวณที่ตั้งหน่วยโดยเฉพาะสถานีตำรวจ หน่วยบริการประชาชนและหน่วยฝึกอบรม ไม่ว่า จะในเรื่องการเว้นระยะห่าง การคัดกรองโรค ตลอดจนการปรับรูปแบบการทำงานผ่านระบบออนไลน์ ในกรณีที่สามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งในเรื่องการรับแจ้งความ กรณีที่เป็นการแจ้งเป็นหลักฐาน หรือการแจ้งเอกสารหาย ที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญาหรือการบริการด้านต่าง ๆ และการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ หากพบการติดเชื้อในหมู่กำลังพลและครอบครัวข้าราชการตำรวจในสังกัด ให้ผู้บังคับบัญชากำกับดูแลในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข และให้ความช่วยเหลือตามสมควร รวมถึงพิจารณาดำเนินการตรวจหาเชื้อเชิงรุก และหากหน่วยใดขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาและเร่งรัดเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาให้การสนับสนุนต่อไป (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) ประกอบกับล่าสุดยังพบภัยเกี่ยวกับมิดเจกซ์พิงกอลล เช่นเตอร์ ที่พัฒนากลอุบายในรูปแบบใหม่มาหลอกลวงประชาชน โดยใช้ Deepfake หรือ Deepfake Dubs ที่ทำให้ภาพขยับแคปาก พร้อมกับใช้รูปของเจ้าหน้าที่ตำรวจมาหลอกลวงเหยื่อ (ผู้จัดการออนไลน์, 2565) จึงยังต้องมีการปรับรูปแบบการทำงานเพื่อรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลตามเป้าหมายขององค์กร ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน เพื่อใช้เป็นนាំมาประยุกต์เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการปฏิบัติราชการ และการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติราชการให้เหมาะสม เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับภารกิจบทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่อไป

คำถามการวิจัย 1) การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อยู่ในระดับใด 2) นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อยู่ในระดับใด และ 3) นโยบาย ไทยแลนด์ 4.0ในการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
2. เพื่อศึกษานโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน และ
3. เพื่อศึกษานโยบายไทยแลนด์ 4.0ในการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล กับการประยุกต์ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

ขอบเขตการวิจัย

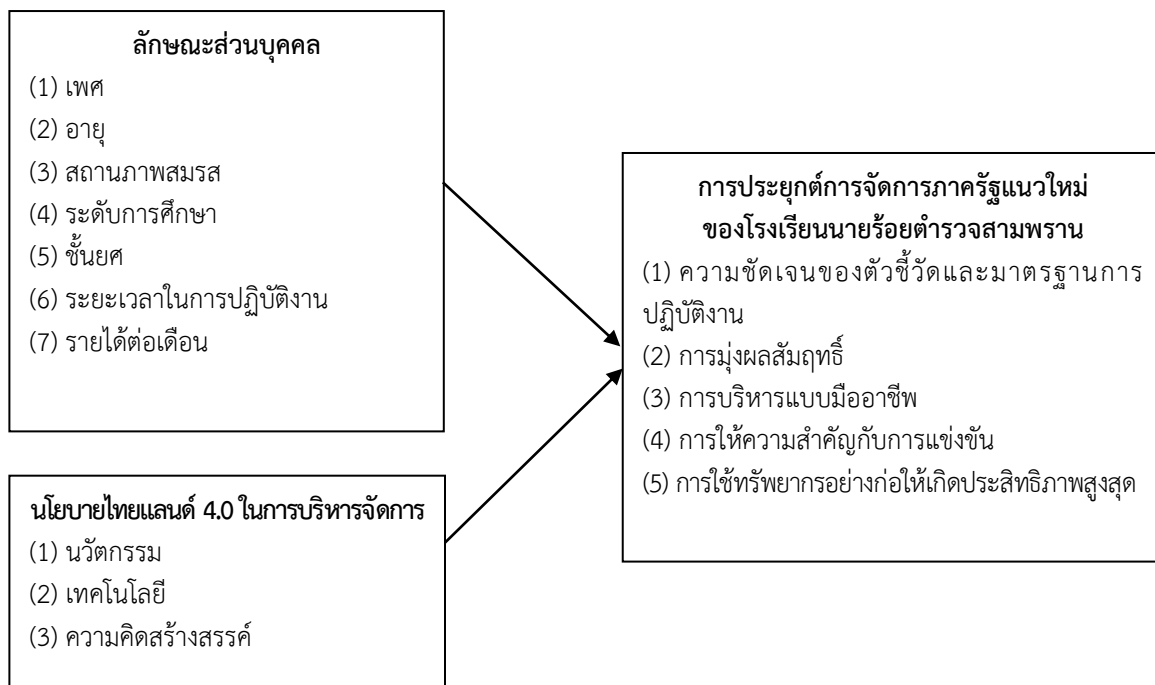
การศึกษาเรื่อง การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียน นายร้อยตำรวจสามพราน ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) สถานภาพ สมรส (4) ระดับการศึกษา (5) ชั้นยศ (6) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ (7) รายได้ต่อเดือน และนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย (1) นวัตกรรม (2) เทคโนโลยี และ (3) ความคิดสร้างสรรค์

ตัวแปรตาม คือ การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ประกอบด้วย (1) ความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน (2) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (3) การบริหารแบบมีอาชีพ (4) การให้ความสำคัญกับการแข่งขัน และ (5) การใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จาก 13 หน่วยงาน ประกอบด้วย ชั้นสัญญาบัตร จำนวน 434 คน และชั้นประทวน จำนวน 182 คน รวมทั้งสิ้น 616 คน (จำนวนบุคลากร ป พ.ศ.2564, โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ข้อมูล ณ วันที่ 13 มกราคม 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จาก 13 หน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 130 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Samuel B. Green (1991: 499-510) และใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 130 ราย โครงสร้างแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย (1) เพศ (2) อายุ (3) สถานภาพสมรส (4) ระดับการศึกษา (5) ชั้นยศ (6) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ (7) รายได้ต่อเดือน จำนวน 7 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงาน ประกอบด้วย (1) นวัตกรรม (2) เทคโนโลยี และ (3) ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดมีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ประกอบด้วย (1) ความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน (2) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (3) การบริหารแบบมืออาชีพ (4) การให้ความสำคัญกับการแข่งขัน และ (5) การใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีจำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบความถูกต้อง (Correctively) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง (Correctively) ทางด้านเชิงเนื้อหา รวมถึงภาษา และสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จำนวน 3 ท่าน โดยนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวิธีอุปสงค์แต่ละข้อ (Index of item Objective Congruence : IOC) จากการคำนวณหาค่า IOC ครั้งนี้ ได้เท่ากับ 1.00

3.3 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-Out) กับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับประชากรและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยกลุ่มบุคคลที่ทดลองใช้แบบสอบถามครั้งนี้เป็นได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามในภาพรวมทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 ชุด กับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จาก 13 หน่วยงาน ประกอบด้วย ชั้นสัญญาบัตร จำนวน 434 คน และชั้นประทวน จำนวน 182 คน รวมทั้งสิ้น 616 คน (โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ข้อมูล ณ วันที่ 13 มกราคม 2564) และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จากเอกสารหนังสือ ตำราทางวิชาการต่าง ๆ สถิติ หรือทะเบียนของหน่วยงาน แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยการศึกษาจาก

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ผลจากงานวิจัยและสิ่งตีพิมพ์ทั้งในและต่างประเทศ

4.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงาน และการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) สถานภาพสมรส (4) ระดับการศึกษา (5) ชั้นยศ (6) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ (7) รายได้ต่อเดือน กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ในการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และใช้สำหรับวิเคราะห์นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลการประยุกต์กับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) และทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน คือ Durbin-Watson ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1.5 \leq \text{Durbin-Watson} \leq 2.5$

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้้นนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน สรุปผลได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.30) มีอายุไม่เกิน 30 ปี (ร้อยละ 33.80) มีสถานภาพ โสด (ร้อยละ 58.50) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 64.60) มีชั้นยศ สัญญาบัตร (ร้อยละ 69.20) มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ 37.70) และมีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 36.20)

2. นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงานของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.75) ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.87) และด้านนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.91)

3. การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ในภาพรวมมีการประยุกต์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} = 3.63$, S.D.= 0.76) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีของการประยุกต์อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการให้ความสำคัญกับการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.81) ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.84) ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.82) ด้านความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.88) และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.83)

4. นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน พบว่า นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงาน ด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

ลักษณะส่วนบุคคล	การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน					
	ความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน	การมุ่งผลสัมฤทธิ์	การบริหารแบบมีอาชีพ	การให้ความสำคัญกับการแข่งขัน	การใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	ภาพรวม
เพศ	-	-	-	-	-	-
อายุ	-	0.007**	0.000***	0.001***	-	0.002**
สถานภาพสมรส	-	-	0.044*	-	-	-
ระดับการศึกษา	-	-	-	-	-	-
ชั้นยศ	-	-	0.006**	-	-	-
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	-	-	0.027*	-	-	-
รายได้ต่อเดือน	-	-	0.040*	-	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวม ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ ด้านการให้ความสำคัญกับการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนอายุ มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และชั้นยศ มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงาน	การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน				
	B	S.E.	สปส. Beta	t	Sig.
(ค่าคงที่)	0.634	0.155	-	4.079***	0.000
นวัตกรรม	0.124	0.075	0.148	1.654	0.101
เทคโนโลยี	0.568	0.080	0.647	7.146***	0.000
ความคิดสร้างสรรค์	0.144	0.064	0.141	2.260*	0.026

หมายเหตุ	*	$p \leq 0.05$	R	= 0.893
	**	$p \leq 0.01$	R ²	= 0.798
	***	$p \leq 0.001$	R ² ปรับ	= 0.793
			F	= 165.429
			ระดับนัยสำคัญ	= 0.000
			Durbin-Watson	= 1.684

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน โดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (R) อยู่ในระดับสูง 0.893 และพิจารณาจากการปรับมาตรฐานของตัวแปร (Standardized variables) ร้อยละ 79.30-79.80 ซึ่งการทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน (Durbin-Watson) ในครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 1.684 คือ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย (1) นวัตกรรม (2) เทคโนโลยี (3) ความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงอิสระในตัวเอง ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และค่า สปส. Beta เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านเทคโนโลยี ($\beta_{\text{เทคโนโลยี}} = 0.647$, Sig. = 0.000) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\beta_{\text{ความคิดสร้างสรรค์}} = 0.141$, Sig. = 0.026) และด้านนวัตกรรม ($\beta_{\text{นวัตกรรม}} = 0.148$, Sig. = 0.101) โดยมีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี และด้านความคิดสร้างสรรค์

จากตาราง 2 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = b_0 + b_2x_2 + b_3x_3$$

$$= 0.634 + 0.568 (\text{เทคโนโลยี}) + 0.144 (\text{ความคิดสร้างสรรค์})$$

$\hat{Y}$ หมายถึง การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ซึ่งมีความเหมาะสมกับค่า R² (Coefficient of determination) ในระดับสูงซึ่งมีค่าเท่ากับ = 0.798

อภิปรายผล

การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน พบว่า การประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ในภาพรวม มีการประยุกต์อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการนำหลักความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การแบ่งแยกหน่วยงาน การให้ความสำคัญกับการแข่งขัน และการใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีของฮูด (Hood, 1991: 4-5) ได้กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่มีดังนี้ (1) การให้ผู้จัดการมีอาชีพเป็นผู้ดำเนินงาน กล่าวคือ มีการระบุบุคคลที่จะทำหน้าที่ตัดสินใจในองค์การอย่างชัดเจน ประกอบกับให้ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม หรือเรียกได้ว่า ให้ผู้จัดการมีอาชีพเป็นผู้ดำเนินงานในภาครัฐ เพื่อสามารถหาผู้รับผิดชอบที่แท้จริงเมื่อเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงาน หรือเกิดผลของงานในลักษณะใด ลักษณะหนึ่งขึ้น (2) ความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ให้ความสำคัญกับ การนิยามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดของความสำเร็จที่ชัดเจน เพื่อมีทิศทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ซึ่งมักจะกำหนดเป็นเชิงปริมาณ (3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ กล่าวคือ ให้ความสำคัญกับผลสำเร็จของภารกิจมากกว่าการเน้น ที่กระบวนการ ทั้งนี้ การจัดสรรทรัพยากรและการให้รางวัลสัมพันธ์กับการวัดผลการปฏิบัติงาน (4) การแบ่งแยกหน่วยงาน หมายถึง การแบ่งหน่วยงานของรัฐให้เป็นหน่วยย่อยในลักษณะบริษัทตามประเภทของการผลิต เพื่อแบ่งแยกหน่วยผลิตและหน่วยบริการออกจากกัน และเน้นการกระจายอำนาจในเรื่องงบประมาณ รวมถึงดำเนินงานแบบเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน แทนที่รูปแบบเดิมที่เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาในแนวดิ่ง ตลอดจนมีการจ้างเหมาหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาช่วยดำเนินการ (5) การให้ความสำคัญกับการแข่งขัน โดยดำเนินการในลักษณะการทำสัญญา การประมูล เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน (6) การใช้รูปแบบการจัดการจากภาคเอกชน กล่าวคือ การนำรูปแบบการจัดการของภาคเอกชนมาปรับใช้ในภาครัฐ และเปลี่ยนมุมมองใหม่จากการให้บริการภาครัฐในลักษณะกองทัพ มาเป็นการจัดการที่อาศัยความยืดหยุ่นในการจ้างงาน ประกอบกับบ่งชี้ด้วยการให้รางวัล และมีการประชาสัมพันธ์โฆษณามากขึ้น และ (7) การใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หมายถึง ความประหยัด และควมมีวินัยในการใช้ทรัพยากร รวมถึงมีการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่น้อยลง แต่ได้ผลงานมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ พิพิธกุล ภูวนิดา คุณผลิน และกนกอร บุญมี (2562: 193-194) วิจัยเรื่องการจัดการภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับบัพปัจจัยด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ อยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านประสิทธิผลการบริหารงาน ได้แก่ ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ การสร้างค่านิยมการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชยากร สาริรัตน์ (2562: 176-182) วิจัยเรื่องการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านมีนโยบายการบริหารองค์กรโดยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก ด้านมีการกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก ด้านผู้บริหารมีกระบวนการการบริหารแบบมีอาชีพ อยู่ในระดับมาก ด้านมีกระบวนการดำเนินงานมุ่งเน้นการประหยัด คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภชัย คล่องขยัน สนธยา ชมภู และพงษ์เมธิ ไชยศรีหา (2560: 1, 219) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการภาครัฐแนวใหม่ของเทศบาล

จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ ด้านการวัดผล การปฏิบัติงาน ด้านการแข่งขัน อยู่ในระดับปานกลาง

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงานของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน พบว่า นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงานของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเทคโนโลยี และด้านนวัตกรรม แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานมีการปรับใช้หรือนำ นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการ ในการปฏิบัติราชการให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ สอดคล้องกับทฤษฎีของชาปิโร (Shapiro, 2006: 42) กล่าวว่า นวัตกรรมเกี่ยวข้องกับความสามารถขององค์กร ซึ่งถ้าหากองค์กรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามารถขององค์กรแล้ว ก็จะสามารถสร้างนวัตกรรมได้มากขึ้น โดยนวัตกรรมในองค์กรสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (1) นวัตกรรมระดับกิจกรรม (Event Idea) นวัตกรรมเป็นเพียงกิจกรรมในการรวบรวมความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้ง ๆ เช่น การระดมความคิด การประกวดความคิดใหม่ ซึ่งหลายครั้งที่แนวความคิดดี ๆ สามารถสร้างคุณค่ามหาศาลให้แก่องค์กร แต่ในปัจจุบันการนำแนวคิดปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมยังมีอยู่ค่อนข้างน้อย (2) นวัตกรรมระดับกระบวนการ (Process deliverable) นวัตกรรมระดับนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานมากขึ้น องค์กรมีกระบวนการในการระบุปัญหาและเลือกแนวความคิดเพื่อมาช่วยแก้ปัญหา โดยจัดทำแผนดำเนินการเพื่อให้นำแนวความคิดมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นช่วง ๆ ไม่มีความต่อเนื่อง (3) นวัตกรรมระดับองค์การ (Capability environment) นวัตกรรมในระดับนี้เป็นความสามารถหลักขององค์กร พนักงานจะดำเนินการสร้างนวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหารูปรับเปลี่ยนแปลง บริการ และกระบวนการทำงานอยู่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยระดับของนวัตกรรมจะมีการพัฒนาเป็นลำดับขึ้นจากระดับกิจกรรมไปสู่ระดับกระบวนการและระดับองค์การ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีของฮีนริช, โมเลندا และรัสเซลล์ (Heinich, Molenda & Russell, 1993: 449) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (1) เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นกระบวนการ (Process) หมายถึง วิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือการจัดระบบของความรู้อื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่เชื่อถือได้และนำไปสู่การแก้ปัญหา (2) เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นผลผลิต (Product) หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นผลผลิตของกระบวนการทางเทคโนโลยี เช่น หนังสือเป็นผลผลิตของเทคโนโลยีทางการพิมพ์ หรือฟิล์มภาพยนตร์ และเครื่องฉายภาพยนตร์เป็นผลผลิตของเทคโนโลยีทางภาพถ่าย เป็นต้น และ (3) เทคโนโลยีในฐานะของการผสมระหว่างกระบวนการและผลผลิต เช่น เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม ช่วยให้การส่งข่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งนี้เป็นผลจากความก้าวหน้าของเทคนิควิธีดำเนินการ และความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือเป็นกระบวนการที่ไม่สามารถแยกจากผลผลิตได้ เช่น คอมพิวเตอร์เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และการทำงานของคอมพิวเตอร์เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์โปรแกรม รวมทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีของเทลเลอร์ (Taylor, 1964: 241-245) ได้กล่าวว่า ผลงานของความคิดสร้างสรรค์ของคนนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นขั้นสูงสุดเสมอไป คือ ไม่จำเป็นต้องคิดประดิษฐ์ของแปลกใหม่ที่ไม่มีใครคิดมาก่อนเลย หรือสร้างทฤษฎีที่ต้องใช้การคิดค้นด้านนามธรรมอย่างสูงยิ่ง แต่ความคิดสร้างสรรค์อาจจะเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งใน 6 ขั้นต่อไปนี้ (1) ขั้นที่ 1 เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นต้นสุด เป็นสิ่งธรรมดาสามัญ เป็นพฤติกรรม หรือการแสดงออกของตัวอย่างอิสระ ซึ่งพฤติกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องอาศัยความคิดริเริ่มและทักษะแต่อย่างใดคือเป็นแต่เพียงให้กล้าแสดงออกอย่างอิสระเท่านั้น (2) ขั้นที่ 2 เป็นงานที่ผลิตออกมาโดยที่ผลงานนั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะบางประการแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ (3) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์เป็นขั้นที่แสดงถึงความคิดใหม่ของบุคคลไม่ได้ลอกเลียนแบบมาจากใครแม้ว่างานนั้นจะมีคนอื่นคิดไว้แล้วก็ตาม (4) ขั้นที่ 4 เป็นขั้นความคิดสร้างสรรค์ขั้นประดิษฐ์

สิ่งใหม่ๆ โดยไม่ซ้ำแบบใครเป็นขั้นที่ผู้กระทำได้แสดงให้เห็นความสามารถที่แตกต่างไปจากผู้อื่น (5) ขั้นที่ 5 เป็นขั้นการพัฒนา ปรับปรุงผลงานในขั้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (6) ขั้นที่ 6 เป็นขั้นความคิดสร้างสรรค์สุดยอดสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุดได้ เช่น ชาร์ล ดาร์วิน คิดตั้งทฤษฎีวิวัฒนาการ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชยากร สารรัตน์ (2562: 176-182) วิจัยเรื่องการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านผู้บริหารสามารถนำนวัตกรรมมาขับเคลื่อนในสถานการณ์ที่ทำทนายกรณีเร่งด่วน ด้านการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีคุณภาพ ด้านส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ด้านส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร มีความรู้ ความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม ด้านส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า ริเริ่ม สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ มาใช้พัฒนางานในวิชาชีพ และด้านส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการสู่ Thailand 4.0 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ พิพิธกุล ภูวนิดา คุณผลิน และกนกกร บุญมี (2562: 193-194) วิจัยเรื่องการจัดการภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับบัพปัจจัยด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ อยู่ในระดับสูง ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงาน รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา แยมนิล (2562: 241-245) วิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กรภายใต้ นโยบาย Thailand 4.0 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า นโยบาย Thailand 4.0 ในการบริหารองค์กร ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านเทคโนโลยี ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านนวัตกรรม

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล กับการปฏิบัติการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน พบว่า นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการ และปฏิบัติราชการให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ส่งผลให้การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ พิพิธกุล ภูวนิดา คุณผลิน และกนกกร บุญมี (2562: 193-194) วิจัยเรื่องการจัดการภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตัวแบบของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีประสิทธิผลต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (Direct Path Coefficient = 0.571) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา แยมนิล (2562: 241-245) วิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กรภายใต้ นโยบาย Thailand 4.0 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน นโยบาย Thailand 4.0 ในการบริหารองค์กร ด้านนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยี และด้านการสนับสนุนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และนโยบาย Thailand 4.0 ในการบริหารองค์กร ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยได้ข้อค้นพบจากการวิจัยนำมาสู่การวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อเสนอแนะการประยุกต์การจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการบริหารงานภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อนำมาประยุกต์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 หน่วยงานควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักการการจัดการภาครัฐแนวใหม่ และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ภายในหน่วยงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และความเข้าใจแล้วสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ตรงตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1.1 ความชัดเจนของตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน หน่วยงานควรสนับสนุนให้มีการสร้างตัวชี้วัดการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร และควรสนับสนุนให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการปฏิบัติงาน รวมทั้งควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีไปประยุกต์ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.2 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานควรสนับสนุนให้มีการเน้นการรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานมากกว่ากฎระเบียบต่าง ๆ และควรสนับสนุนให้มีการให้รางวัลที่สัมพันธ์กับการวัดผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.3 การบริหารแบบมืออาชีพ หน่วยงานควรสนับสนุนให้มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ทำงานที่มีความท้าทาย และควรสนับสนุนให้มีการให้ความเป็นอิสระในการดำเนินงานแก่ผู้ที่รับผิดชอบเมื่อเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.4 การให้ความสำคัญกับการแข่งขัน หน่วยงานควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการในลักษณะการทำสัญญา เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน และควรสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้วิธีการจัดจ้างและการแข่งขันประมูลงานเพื่อลดต้นทุน รวมทั้งควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการนำเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ไปประยุกต์ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.5 การใช้ทรัพยากรอย่างก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หน่วยงานควรสนับสนุนให้บุคลากรมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ลดการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลือง และควรสนับสนุนให้มีการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่น้อยลง แต่ได้ผลงานมากขึ้น รวมทั้งควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน เช่น วัฒนธรรมองค์กร องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น

3.2 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน เพื่อสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก แล้วสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ พิพิธกุล ภูวนิดา คุณผลิน และกนกกร บุญมี. (2562). การจัดการภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิชาการธรรมศาสตร์, 19(4): 189-198.
- จอมบัญชา ทิพรัตน์. (2558). ความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้หลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณี เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 2 “งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”, ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, หน้า 936-940.
- ขยายกร สารรัตน์. (2562). การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2564). ผบ.ตร. สั่งกำลังพลทุกหน่วยเข้มมาตรการรับมือโควิด-19 ปรับการทำงานออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565, จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/2136031>.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2565). "แก๊งคอลเซ็นเตอร์" ก้าวไปอีกขั้น ใช้ "deepfake" ใส่ชุดตำรวจขยับแค่ปาก หลอกเหยื่อ. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/online/section/detail/9650000023797>.
- โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. (2562). แผนพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562). นครปฐม: ฝ่ายแผนและงบประมาณ กองบังคับการอำนวยการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- _____. (2564). จำนวนบุคลากร ปี พ.ศ. 2564. นครปฐม: ผู้แต่ง.
- ศุภชัย คล่องขยัน สนธยา ชมภู และพงษ์เมธิ์ ไชยศรีหา. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, วันที่ 20 มกราคม 2560, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, หน้า 1214-1223.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- อังคณา แยมนิล. (2562). การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กรภายใต้ นโยบาย Thailand 4.0 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.

Green, S. B. (1991). How many subjects dose it take to do a regression analysis?. **Multivariate Behavioral Research**, 26(3): 499-510.

Heinich. R., Molenda. M., & Russell. J. (1993). **Instructional media and the new technologies of instruction** (3rd ed.). New York: Macmillan Publishing.

Hood, C. (1991). A public management for all seasons?. **Public Administration**, 69(1): 3-19.

Shapiro, S. M. (2006). **24/7 innovation a blueprint for surviving and thriving in an age of change**. New York: McGraw-Hill.

Tayler, A.I. (1964). **Perspective in creativity**. Chicago: Aldine.

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี Guidelines for Developing Infrastructure Public Services of Phetchaburi Provincial Administrative Organization

ขวัญฤทัย สินธุรส¹ / นิตยา สินเธาว์²
Khwanruthai Sinturos¹ / Nittaya Sintao²

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

¹Student Master of Public Administration, Stamford International University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ที่ปรึกษาหลักหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

² Asst. Prof. Dr., Master of Public Administration, Stamford International University

Corresponding author: E-mail: khwanjailate@gmail.com

(Received: March 19, 2022; Revised: April 20, 2022; Accepted: November 7, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ 2) ศึกษาปัจจัยในการให้บริการสาธารณะ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ และ 3) ศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อยู่ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า 1) ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค และด้านการให้บริการอย่างเพียงพอมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ พบว่า ควรพัฒนาคู่มือสำหรับประชาชน พัฒนาบุคลากรให้มีใจบริการ ให้บริการด้วยความความเสมอภาค เป็นระบบ โปร่งใส เพิ่มช่องทางการให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต ดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ลดขั้นตอนการดำเนินงาน บริหารงานแบบเบ็ดเสร็จ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ และใช้เงินงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การให้บริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน

Abstract

This mixed methods research aimed to study: 1) the efficiency level of infrastructure public services of Phetchaburi Provincial Administrative Organization, 2) casual relationships between factors related to infrastructure public services and the infrastructure public services, and 3) guidelines for developing infrastructure public services. The samples used in this study were 400 Phetchaburi residents, aged 18 years and over, and 8 key informants. The descriptive and Inferential Statistics methods used in for the data analysis were frequency percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, and Multiple Regression. The research results were as the followings: 1) the efficiency level of infrastructure public services was rated at a high level, 2) the factors related to infrastructure public services; in terms of continuous service and progressive service, and equitable service and ample service had causal relationships with the efficiency level of infrastructure public service at the statistic significant levels of 0.001 and 0.01 respectively, and 3) guidelines for developing infrastructure public services in the areas of: public guide book, quality of services, equitable service with systematically and transparency, internet service, fast track service, complex process reduction service, one-stop service, cost reduction, and budgetary management should be improved.

Keywords: Efficiency, Public Services, Infrastructure Services

บทนำ

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการบริการหรือกิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อตอบสนองความต้องการของส่วนรวมโดยเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนและสร้างการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาประเทศชาติในภาพรวมโดยมีหลักการที่ เป็นประเด็นสำคัญในการจัดบริการสาธารณะคือ การจัดบริการสาธารณะต้องดำเนินการเพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น มีความเสมอภาค ความต่อเนื่อง และความโปร่งใสในการให้บริการ (นราธิป ศรีราม, 2557: 1 - 6)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีขนาดใหญ่มีภาระหน้าที่สำคัญในการดูแลและจัดให้บริการสาธารณะ ตามนัยมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2542 ประกอบกับตามมาตรา 17 แห่งพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องที่ จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561 – 2565) เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในระยะยาว โดยมีวิสัยทัศน์ที่แสดงถึงเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนดว่าในอีก 5 ปี ข้างหน้าการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี จะไปสู่วิสัยทัศน์ที่วางไว้ให้ได้ ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นแผนที่แสดงประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และงบประมาณที่จะดำเนินการ ซึ่งความสำเร็จของแผนฯ และจะเป็นสิ่งสะท้อนให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาบรรลุเป้าหมายไปด้วย ดังนั้น โครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ใน

แต่ละยุทธศาสตร์ตามแผนยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และมีเป้าหมายเพื่อให้การบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานสามารถป้องกันและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เส้นทางคมนาคมได้มาตรฐาน ประชาชนสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย รวมถึงมีการกำหนดกลยุทธ์ตัวชี้วัดเพื่อติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์โดยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลเป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ผ่านมาการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีโดยสรุปในภาพรวมจะพบว่าโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้จริงทั้งหมดอาจเป็นเพราะทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคลในการดำเนินการจัดระบบบริการสาธารณะมีน้อยไม่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้มีโครงการพัฒนาจำนวนมากและไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้อย่างถูกต้อง หรืออาจเป็นข้อจำกัดอื่น ซึ่งทำให้การปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทำให้ผลการประเมินประสิทธิภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยจะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปวางแผนและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีให้ดียิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประชาชนให้ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

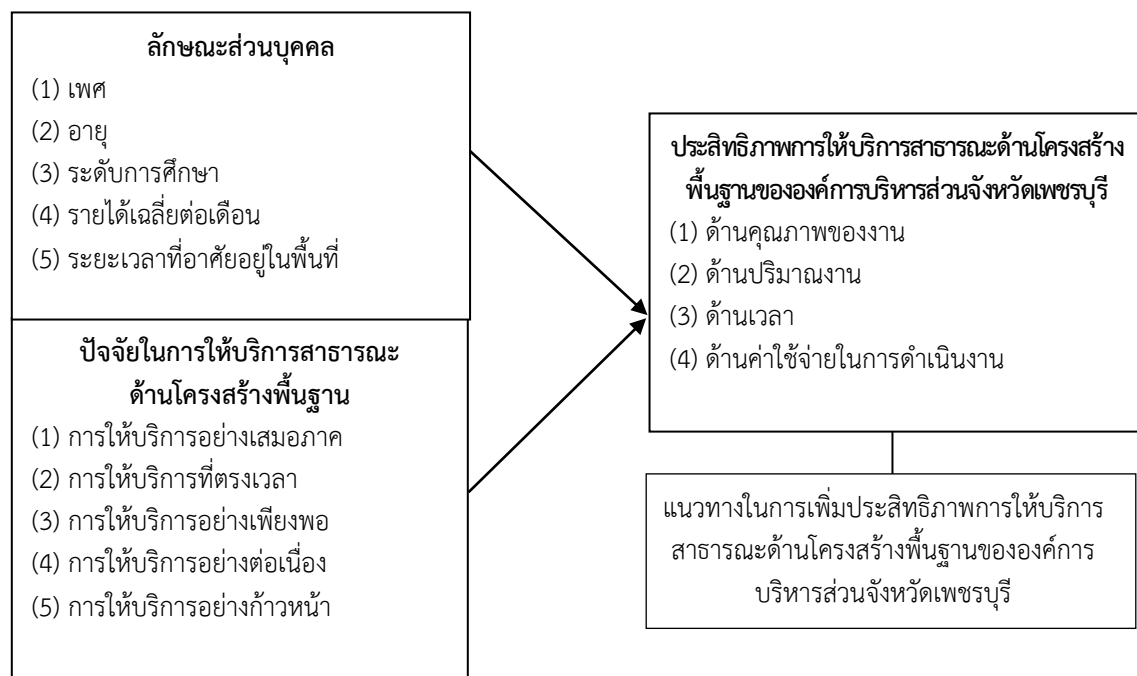
ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาเรื่อง แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ 5) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การให้บริการอย่างเสมอภาค 2) การให้บริการที่ตรงเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง 5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า และตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพของงาน 2) ด้านปริมาณงาน 3) ด้านเวลา 4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จาก 8 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 384,930 คน และกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จาก 8 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้สูตรในการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970: 725) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 400 ราย โครงสร้างแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ (5) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย (1) การให้บริการอย่างเสมอภาค (2) การให้บริการที่ตรงเวลา (3) การให้บริการอย่างเพียงพอ (4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ (5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดมีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ ด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย (1) ด้านคุณภาพของงาน (2) ด้านปริมาณงาน (3) ด้านเวลา (4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีจำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็น ข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบความถูกต้อง (Correctively) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง (Correctively) ทางด้านเชิงเนื้อหา รวมถึงภาษา และสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จำนวน 3 ท่าน โดยนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ (Index of item Objective Congruence : IOC) ครั้งนี้ มีค่าเท่ากับ 1.00

3.3 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-Out) กับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับประชากรและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยกลุ่มบุคคลที่ทดลองใช้แบบสอบถามครั้งนี้เป็น ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.978

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลโดยใช้การเก็บข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด กับประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จาก 8 อำเภอ และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จากเอกสารหนังสือ ตำราทางวิชาการต่าง ๆ สถิติ หรือทะเบียนของหน่วยงาน แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยทำการศึกษาจากทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผลจากงานวิจัย และสิ่งตีพิมพ์ ทั้งในและต่างประเทศ

4.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการแสดงถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ (5) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์คำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย (1) การให้บริการอย่างเสมอภาค (2) การให้บริการที่ตรงเวลา (3) การให้บริการอย่างเพียงพอ (4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ (5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการอธิบายค่าเฉลี่ยด้วยค่า Mean ($\bar{X}$)

5.3 การวิเคราะห์ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย (1) ด้านคุณภาพของงาน (2) ด้านปริมาณงาน (3) ด้านเวลา (4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการอธิบายค่าเฉลี่ยด้วยค่า Mean ($\bar{X}$)

5.4 การวิเคราะห์ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงและเรียบเรียงให้เห็นถึงประเด็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

การทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบ ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคล กับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้สถิติไคสแควร์ในการทดสอบ (Chi-square test) สถิติไร้พารามิเตอร์ (Nonparametric statistics)

2. การทดสอบ ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multi linear regression analysis) สถิติพารามิเตอร์ (Parametric statistics) และทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน คือ Durbin-Watson ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1.5 \leq \text{Durbin-Watson} \leq 2.5$

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) มีลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ สามารถให้ข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรงมีคุณภาพ และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งเป็นคณะผู้บริหาร สมาชิก ผู้นำชุมชนและข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นการใช้คำถามปลายเปิด ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเปิดกว้าง โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามคำถามที่ถูกเตรียมไว้ล่วงหน้า แต่จะเรียงคำถามใหม่ได้ หรือเปลี่ยนแปลงคำพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้ให้ข้อมูล อันจะส่งผลต่อความยืดหยุ่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์จะประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ประเด็น: ความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย (1) ด้านคุณภาพของงาน (2) ด้านปริมาณงาน (3) ด้านเวลา (4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 8 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและสามารถตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ สำหรับการจัดการข้อมูลได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาถอดคำสัมภาษณ์ เรียบเรียงข้อมูลเพื่อจะได้นำไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนทำการวิเคราะห์เพื่อให้ผลการวิจัยมีความแม่นยำตรงและมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลมีการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูล จากนั้นใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อมูลที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล ด้วยการแยกประเภทและการลดทอนข้อมูลเพื่อจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาตีความและสร้างข้อสรุปโดยนำผล การสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงจนเกิดเป็นโครงสร้างของข้อสรุป ที่สามารถตอบปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.30) มีอายุ 31.40 ปี (ร้อยละ 31.50) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 52.00) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาท (ร้อยละ 43.80) และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 57.50)

2. ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีในภาพรวม มีการให้บริการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย = 3.73) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการให้บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค (ค่าเฉลี่ย = 3.79) ด้านการให้บริการที่ตรงเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.73) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.72) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า (ค่าเฉลี่ย = 3.71) และด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 3.70)

3. ประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย = 3.74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านคุณภาพของงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.76) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.75) ด้านปริมาณงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.72) และด้านเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.72)

4. แนวทางประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี พบว่า บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กร และพัฒนาบริการให้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนาฝีมือสำหรับประชาชนให้ดีขึ้นด้วย และเผยแพร่ทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนวิธีการปฏิบัติของหน่วยงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีใจบริการ แนะนำแนวทางในการบริการ ให้มีความเสมอภาค และเป็นระบบ มีการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นส่วนหนึ่ง หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ความต้องการของประชาชน ควรมีการวางแผน กำหนดขั้นตอน ในแต่ละงานให้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ปัญหา แก้ไขปัญหาให้ตรงจุด และต้องบริหารจัดการในการดำเนินงานให้ได้ตรงตามแผนงานที่กำหนดไว้ พัฒนาบุคลากรทุกระดับในสายงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน และเมื่อบุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญมากขึ้น ก็จะสามารถปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพรวมถึงการบริการประชาชนได้รวดเร็วขึ้น เพิ่มช่องทางการให้บริการให้ทั่วถึง เช่น ให้ผู้รับบริการสามารถใช้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ ควรดำเนินการด้วยความรวดเร็ว หรือใช้วิธีการลดขั้นตอนการดำเนินงาน โดยการนำวิธีการบริหารงานแบบเบ็ดเสร็จ หรือ One Stop Service มาเป็นแนวทางการทำงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว สำหรับหากเกิดกรณีฉุกเฉิน ควรจะดำเนินการแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วที่สุด ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริการในทุกระดับ พร้อมทั้งพัฒนาและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ มีสมรรถนะเพิ่มขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีศักยภาพในการบริหารงานในเวลา/ระยะเวลาที่กำหนด ควรมีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานภาคสนาม โดยการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินการให้เหมาะสมกับพื้นที่และความรวดเร็ว กำหนดขั้นตอนให้เป็นระบบ มีการวางแผนงาน งบประมาณ ทรัพยากร และบุคคล เพื่อให้มีความเหมาะสมกับงานบนหลักของความพอเพียง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่างๆ และเป็นการใช้เงินงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะส่วนบุคคล	ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี				
	ด้านคุณภาพ ของงาน	ด้านปริมาณงาน	ด้านเวลา	ด้านค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงาน	ภาพรวม
1. เพศ	-	-	-	-	-
2. อายุ	-	-	-	0.046*	-
3. ระดับการศึกษา	-	-	-	-	-
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-	-	-	-	-
5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการให้บริการ สาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p > 0.05$ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับ ประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 2 ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพใน การให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี				
	B	S.E.	สปส. Beta	t	Sig.
(ค่าคงที่)	0.315	0.087	-	3.642***	0.000
1. การให้บริการอย่างเสมอภาค	0.123	0.040	0.131	3.095**	0.002
2. การให้บริการที่ตรงเวลา	0.078	0.044	0.085	1.780	0.076
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ	0.135	0.048	0.134	2.794**	0.005
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง	0.257	0.048	0.272	5.388***	0.000
5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า	0.328	0.043	0.347	7.628***	0.000

หมายเหตุ * $p \leq 0.05$ R = 0.900
 ** $p \leq 0.01$ R^2 = 0.809
 *** $p \leq 0.001$ R^2 ปรับ = 0.807
 F = 334.469
 ระดับนัยสำคัญ = 0.000
 Durbin-Watson = 1.540

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน มี ความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพชรบุรี จากการทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน (Durbin-Watson) ในครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 1.540 คือ ตัวแปรอิสระประกอบด้วย (1) การให้บริการอย่างเสมอภาค (2) การให้บริการที่ตรงเวลา (3) การให้บริการอย่าง เพียงพอ (4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ (5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า มีความสัมพันธ์เชิงอิสระในตัวเอง โดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (R) อยู่ในระดับสูง 0.900 และพิจารณาจากการปรับ มาตรฐานของตัวแปร (Standardized variables) ร้อยละ 80.90-80.70 ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และค่า สปส. Beta เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ($\beta_{ก้าวหน้า} = 0.347$, Sig. = 0.000) ด้านการให้บริการ อย่างต่อเนื่อง ($\beta_{ต่อเนื่อง} = 0.272$, Sig. = 0.000) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ($\beta_{เพียงพอ} = 0.134$, Sig. = 0.005) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ($\beta_{เสมอภาค} = 0.131$, Sig. = 0.002) และด้านการให้บริการที่ตรงเวลา ($\beta_{ตรงเวลา} = 0.085$, Sig. = 0.076) โดยมีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้าง พื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า และด้านการให้บริการอย่าง

ต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ และด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นผลมาจาก ปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ และด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค

จากตารางที่ 2 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Y &= b_0 + b_1X_1 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 \\ &= 0.315 + 0.123 (\text{การให้บริการอย่างเสมอภาค}) + 0.135 (\text{การให้บริการอย่างเพียงพอ}) + \\ &\quad 0.257 (\text{การให้บริการอย่างต่อเนื่อง}) + 0.328 (\text{การให้บริการอย่างก้าวหน้า}) \end{aligned}$$

Y หมายถึง ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพชรบุรี ซึ่งมีความเหมาะสมกับค่า R^2 (Coefficient of Determination) ในระดับสูงซึ่งมีค่าเท่ากับ = 0.809

อภิปรายผล

ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค และด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย การให้บริการอย่างเสมอภาค การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การบริหารงานในการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีความโปร่งใสของการดำเนินงาน ให้บรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ตีมัน (2560: 94-97) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค สามารถพยากรณ์การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทราได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิณี เจริญเครือ (2556: 314-317) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักการให้บริการของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณกับความต้องการรับบริการสาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักการให้บริการของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ ในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค

ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการที่ตรงเวลา และด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับบริการสาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เอกสารอ้างอิง

- นราธิป ศรีรวม. (2557). แนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ
จัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุธินี เจริญเครือ. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(1): 307-318.
- เสาวลักษณ์ คิมัน. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี. (2560). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) องค์การบริหารส่วน
จังหวัดเพชรบุรี. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2565, จาก <http://www.phetchaburipao.go.th/>.

ภาพแทนพญาจำเมือง ในวรรณกรรมยอพระเกียรติ เรื่อง “ลิลิตพญาจำเมือง”

The Representations of Phaya Ngam Mueang in the Panegyric Literature “Lilit Phaya Ngam Mueang”

ก่อกองศ์ นามวัฒน์
Korpong Namwat

อาจารย์ ดร. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Lecturer, Dr., The Demonstration School of Ramkhamhaeng University Faculty of Education
Ramkhamhaeng University

*Corresponding author E-Mail: korpong.n@ru.ac.th

(Received: March 1, 2022; Revised: April 26, 2022; Accepted: November 1, 2022)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพแทนพญาจำเมือง ในวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่อง “ลิลิตพญาจำเมือง” โดยใช้แนวคิดภาพแทน ผลการศึกษาพบว่า กวีคัดเลือกเหตุการณ์ในพระราชประวัติพญาจำเมืองจากหลายแหล่ง โดยเลือกสรรเหตุการณ์ด้านบวกที่ช่วยส่งเสริมภาพแทนพญาจำเมืองให้โดดเด่นขึ้น ทั้งการเปลี่ยนแปลงข้อมูลและเหตุการณ์ที่ลดทอนพระเกียรติ ผสมกับเหตุการณ์ในตำนานท้องถิ่น ส่งผลให้พญาจำเมืองมีภาพแทนหลัก 5 ประการ คือ 1) ภาพแทนกษัตริย์วีรบุรุษ 2) ภาพแทนกษัตริย์ผู้ทรงธรรม 3) ภาพแทนกษัตริย์ผู้มากด้วยบารมี 4) ภาพแทนกษัตริย์นักปกครอง และ 5) ภาพแทนกษัตริย์นักรัก ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าภาพแทนที่ปรากฏต่างจากเดิม มีนัยของการตีความกษัตริย์ในอดีต ให้เลื่อนไหลตามอุดมการณ์กษัตริย์ผู้ทรงธรรมและวาทกรรมพ่อของแผ่นดินในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: พญาจำเมือง ลิลิตพญาจำเมือง ภาพแทน

Abstract

This article studies the representations of Phaya Ngam Mueang in the panegyric poem “Lilit Phaya Ngam Mueang”. The findings revealed that the poet adopted the biographical elements from various sources and deliberately chose to include or exclude certain details of Phaya Ngam Mueang's life in the poem. The humiliating situations were ameliorated while the triumphant ones were highlighted and were combined with local legends as to promote favorable representations of Phaya Ngam Mueang. This strategy ultimately generates five key representations of Phaya Ngam Mueang, as a warrior king, a virtuous king, a majestic king, a ruler king,

and lastly as a lover. These particular representations of the past king are possibly a reflection of the current ideology and discourse of a virtuous king and the king as the Father of the Land.

Key words: Phaya Ngam Mueang, Lilit Phaya Ngam Mueang, Representation

บทนำ

วรรณกรรมยอพระเกียรติมีเนื้อหาเคารพเทิดทูนหรือยกย่องสถาบันกษัตริย์ที่ทรงสร้างคุณงามความดี มีพระมหากรุณาธิคุณต่อเหล่าปวงชน ทรงปกครองบ้านเมืองให้ร่มเย็นด้วยทศพิธราชธรรม และทรงมีวีรกรรม การรบปกป้องบ้านเมือง กวีจึงสร้างสรรค์วรรณกรรมประเภทนี้ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องประดับพระบารมี เสาวณดี วิงวอน (2530: 549) กล่าวถึงการนำเสนอเนื้อหาของวรรณกรรมประเภทนี้ว่า มีการเสนอภาพพระมหากษัตริย์ ตามอุดมคติที่สังคมไทยต้องการ การพัฒนาพระคุณสมบัติ พระปรีชาสามารถ และพระราชกรณียกิจ โดยมีฐาน จากความจริงผ่านการเลือกสรรและปรับแต่งแล้วช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกผู้อ่านได้ ทำให้เกิดความศรัทธา เคารพต่อองค์พระมหากษัตริย์

วรรณกรรมยอพระเกียรติส่วนมากมักประพันธ์ขึ้นในขณะที่ยังดำรงพระชนม์อยู่หรืออยู่ ในช่วงเวลาที่ไม่ห่างมากนัก แต่ก็พบกวีบางท่านกล่าวยกย่องกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ในอดีตโดยดำเนินเรื่องตาม พงศาวดาร อาทิ ลิลิตตะเลงพ่าย พระนิพนธ์ในสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส กวีในสมัย รัตนโกสินทร์ กล่าวสดุดีวีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ในสมัยอยุธยา ในโอกาสฉลอง ตีกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วรรณคดีดังกล่าวเป็นแบบอย่างให้กวีรุ่นหลังเขียนวรรณกรรมยอพระเกียรติ เพื่อยกย่องกษัตริย์พระองค์สำคัญในอดีตเนื่องในวาระพิเศษด้วย

ลิลิตพญาเจ้าเมืองประพันธ์โดย เอื้อ มณีรัตน์ ท่านเป็นชาวเชียงรายโดยกำเนิดแต่เข้ารับราชการครูที่ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอพะเยา และโรงเรียนเชียงคำวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย ซึ่งใน ขณะนั้นพะเยายังมีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงราย แล้วย้ายไปทำราชการอีกหลายแห่ง (ปาริชาติ โปธิ วรวรรธน์ ศรีรักษ์ และหวง เชิง เต๋อ, 2564: 57-58) ทำให้ผู้ประพันธ์มีความผูกพันกับจังหวัดพะเยาเป็นพิเศษ และย่อมรู้สึกเทิดทูนพญาเจ้าเมืองด้วย ช่วงที่เขียนเรื่องนี้ในปี 2538 เป็นช่วงเวลาที่มีการเฉลิมฉลองพิเศษใน วโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงครองสิริราช สมบัติครบห้าสิบปี ผู้ประพันธ์จึงใช้วาระพิเศษนี้เขียนลิลิตยกย่องพญาเจ้าเมือง วีรกษัตริย์ของรัฐพะเยา

ผู้วิจัยพบว่า ภาพแทนพญาเจ้าเมืองของเอื้อ มณีรัตน์ มีการประกอบสร้างให้แตกต่างจากเรื่องเล่าใน พงศาวดาร ตำนาน และประวัติศาสตร์ ที่พญาเจ้าเมืองไม่โดดเด่นเท่าพญามังรายและพญาร่วงผู้เป็นพระสหาย ดังเช่น ในพงศาวดารโยนกกล่าวว่าพญาร่วงลอบเป็นชู้กับนางอ้าวแก้วผู้เป็นมเหสีพญาเจ้าเมือง ความว่า “...สมเด็จพระร่วงเจ้าเสด็จมาสู่หาพระยาเจ้าเมือง ณ เมืองพะเยา...จึงลอบลักสม์ครสังวาสกัน...” (พระยาประชาภิจักรจักร, 2557: 271) อันทำให้พระเกียรติยศของพญาเจ้าเมืองและพญาร่วงมัวหมอง แต่กลับยกย่องพญามังราย ให้เป็น กษัตริย์ผู้ทรงธรรมและมีสถานะเหนือกว่าเพราะทรงเข้ามาไกล่เกลี่ยตัดสินคดีความให้ หรือการยอมเสียดินแดน ให้พญาเจ้าเมืองที่แม้จะเป็นวีโรบายทางการเมืองเพื่อต่อต้านการรุกรานอย่างชาญฉลาด แต่ก็สะท้อนให้เห็น ความอ่อนด้อยกำลังรบที่เป็นรองรัฐเชียงราย เป็นต้น การที่ผู้ประพันธ์แสดงเนื้อหาต่างจากเดิม จึงอาจเป็น เพราะเลือกสะท้อนผ่านมุมมองของคนในยุคปัจจุบัน ดังที่ปัทมา ทิมประเสริฐกุล (2559: 58) กล่าวว่า วรรณกรรมยอพระเกียรติพระมหากษัตริย์เป็นงานเขียนที่ประกอบสร้างภาพแบบฉบับ (Stereotyping) ของ พระมหากษัตริย์ตามอุดมคติและอุดมการณ์ของสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งเป็นการปลุกฝังความคิดอุดมคติ

เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ให้แก่คนในสังคมอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังอาจนำเสนอภาพผู้นำในอุดมคติดังที่ วัชรชัย วิวัฒน์คุณากร พบว่า พระรามในรามเกียรติ์ที่ถูกประกอบสร้างให้เป็นผู้นำในอุดมคติ 6 ประการ คือ มีสติปัญญา เป็นเลิศ ทรงคุณธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบการกระทำและผู้อื่นดีแก้ไขปัญหามาเป็นมหาบุรุษที่มีชาติกำเนิดสูงส่ง และเป็นคนดี ซึ่งกล่าวสรุปได้ว่า “การประกอบสร้างพระรามจึงกลายเป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคุมสังคมอย่างแนบเนียนโดยเฉพาะในสังคมไทยที่พยายามแสวงหาคนดีที่สังคมต้องการคนดีมาปกป้องประชาชน คนดีมาดูแลประชาชนรวมไปถึงความหลงใหลในวาทกรรม คนดี” (วัชรชัย วิวัฒน์คุณากร, 2556: 69-72) อันเป็นวาทกรรมที่เอื้อประโยชน์ในการปกครอง

ภาพแทนของพญางำเมืองในเรื่องนี้ จึงเป็นภาพที่เอื้อ มณีนรรัตน์ประกอบสร้างขึ้นใหม่ โดยภาพที่สร้างขึ้นเป็นการนำ “ความจริง” หรือภาพต้นแบบมานำเสนออีกครั้ง โดยการนำเสนอครั้งใหม่ไม่ใช่ภาพจริงดั้งเดิม แต่เป็น “ตัวแทน” หรือ “ภาพลักษณ์” ที่ “คล้ายคลึง” กับภาพต้นแบบ (วันชนะ ทองคำภา, 2554: 14)

จากเหตุผลข้างต้น ภาพแทนจึงเป็นการประกอบสร้างความหมายขึ้นใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดภายในใจแล้วนำเสนอผ่านภาษา เพื่อสร้างความจริงชุดหนึ่งโดยเชื่อมโยงอุดมการณ์ ความคิดความเชื่อ สังคม การเมือง และภาษา เพื่อเชื่อมต่อระหว่างความจริงกับโลกแห่งจินตนาการในวรรณกรรม การศึกษานี้จึงเน้นพิจารณาว่าเอื้อ มณีนรรัตน์ มีการนำเสนอภาพแทนพญางำเมืองอย่างไร มีลักษณะพิเศษต่างจากวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่องอื่นหรือไม่

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาภาพแทนพญางำเมืองในวรรณกรรมยอพระเกียรติ “ลิลิตพญางำเมือง”

ขอบเขตการศึกษา

ด้านข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่อง “ลิลิตพญางำเมือง” ประพันธ์เมื่อ พ.ศ.2538 โดยเอื้อ มณีนรรัตน์ กวีชาวเชียงใหม่ที่รักและภูมิใจและใช้ชีวิตในจังหวัดพะเยา เป็นลิลิตสุภาพจำนวน 263 บท แบ่งเป็นร้อยสุภาพ 47 บท โคลงสองสุภาพ 62 บท โคลงสามสุภาพ 63 บท และโคลงสี่สุภาพ 91 บท จัดเป็นบทประพันธ์ที่มีเนื้อหาดีและมีความงามทางด้านวรรณศิลป์ (ปาริชาติ โปธิ วรรณรัตน์ ศรียาภัย และหวง เจริญ เต๋อ, 2564: 56, 61)

ด้านแนวคิด

ผู้วิจัยใช้แนวคิดภาพแทนของสจิวต ฮอลล์ (Stuart hall, 1997: 15, 17-19 อ้างถึงใน สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2560: 112) กล่าวว่า Representation เป็นการผลิตหรือสร้างความหมายโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ พยายามเชื่อมโยงแนวคิด (Concepts) กับระบบสัญลักษณ์เข้าด้วยกัน โดยเกิดได้ 2 ระดับ คือ 1) การนำเสนอภาพแทนในใจ (Mental representation) ซึ่งพยายามตีความความจริงรอบตัวมนุษย์ โดยกลั่นกรองสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวให้เป็นความรู้หรือความคิดหนึ่ง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ และ 2) การนำเสนอภาพแทนภายนอก สื่อสารความคิดหรือความรู้ที่อยู่ในสมองมาให้ผู้อื่นรับทราบ โดยผ่านระบบสัญลักษณ์หนึ่ง ๆ เช่น ภาษา

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวิธีวิจัย 4 ขั้นตอนคือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพญางำเมือง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพแทน
2. อ่านวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่องลิลิตพญางำเมืองอย่างละเอียด
3. วิเคราะห์การประกอบสร้างภาพแทน
4. สรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบภาพแทนพญางำเมือง ในวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่อง “ลิลิตพญางำเมือง” และลักษณะเฉพาะในการนำเสนอภาพแทนพญางำเมือง ของเอื้อ มณีรัตน์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประพันธ์มีกลวิธีในการสร้างภาพแทน 5 ประการ คือ ภาพแทนกษัตริย์วีรบุรุษ ภาพแทนกษัตริย์ผู้ทรงธรรม ภาพแทนกษัตริย์ผู้มีบารมี ภาพแทนกษัตริย์นักปกครอง และภาพแทนกษัตริย์นักรัก มีรายละเอียดดังนี้

1. ภาพแทนกษัตริย์วีรบุรุษ

ภาพแทนพญางำเมืองด้านการเป็นกษัตริย์วีรบุรุษมี 3 ด้าน คือ กษัตริย์นักรบ กษัตริย์ผู้รู้ผิดและรู้ชอบภัยในความผิด และกษัตริย์ผู้มีความจริงใจกับสหาย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 กษัตริย์นักรบ

ผู้ประพันธ์เล่าเรื่องเพิ่มเติมนอกเหนือจากประวัติศาสตร์ว่า ลัวะชื่อกวางมอยได้ข่าวความงามของนางอ้วแก้วเชียงแสนก็รีบเข้าขุนลัวะผู้เป็นบิดาให้มาสู่ขอ แต่ถูกปฏิเสธเพราะหมั้นกับพญางำเมืองแล้ว ขุนลัวะจึงจัดกองทัพเตรียมเข้าแย่งชิงกลางทาง หลังจากพญางำเมืองอภิเษกนางอ้วแก้วที่เชียงแสนอย่างใหญ่โตแล้วก็นำขบวนกลับพะเยา แต่สายสืปรายงานว่าจะเกิดเหตุร้าย จึงทรงระวังพระองค์มากขึ้น แล้ววางแผนลอบฆ่าศัตรูให้เข้ามาติดกับพญางำเมืองแสดงฝีมือรบอย่างห้าวหาญใช้ดาบฟันคอขุนลัวะผู้พ่อจนขาดกระเด็น ความว่า

“ต่างห้าวหาญบินบ้า	ไปกริ่งเกรงแกร่งกล้า
เร่งเร้ารณรงค์	กันนา
ทรงสบชัยช่องแล้ว	เหวี่ยงวัดดาบสะแห้ว
ตัดต้นคอขุน	ขาดนา”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 22-23)

การเพิ่มการสู้รบระหว่างพญางำเมืองกับขุนลัวะและกวางมอย ทำให้พญางำเมืองในเรื่องนี้เป็นนักรบฝีมือดีที่เชี่ยวชาญกลอุบาย และพิชัยสงคราม สังเกตว่าเอื้อ มณีรัตน์ ไม่ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่พญามังรายรุกรานพะเยา จนพญางำเมืองต้องถอยย่นดินแดนบางส่วนก่อนได้เป็นพันธมิตรกัน เนื่องจากอาจเห็นว่าเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้พระเกียรติพญางำเมืองด้อยกว่าพญามังราย และไม่ได้เล่าการยกทัพไปรบชนะเมืองบัวของรัฐบาลในช่วงปลายพระชนม์ชีพด้วย

1.2 กษัตริย์ผู้รู้ผิดและรู้ขอภัยในความผิด

พญาเจ้าเมืองมีความเป็นลูกผู้ชายที่เมื่อพระองค์ทำผิด ก็ยอมกล้ำรับผิดและแก้ไขความผิดพลาด เช่น เหตุการณ์ที่พญาเจ้าเมืองเข้าใจผิดว่าพญาร่วงเป็นซุกกับนางอ้ว แต่เมื่อทราบความจริงว่าเจ้าพระทัยผิดก็ทรงปล่อยตัวพญาร่วงแล้วจัดพิธีขอขมา ความว่า “...ท้าวไทจึงสอบถาม งามราชเล่าเรื่องราว ไขฉาวชั่วโฉด ธกัโปรด เพิกทัศน์ แล้วแต่งขันข้าวตอก ดอกไม้ขอขมา ให้รามลาลดโทษ พระก็โปรดอภัย ด้วยน้ำใจสูงโสด ถอนไถโทษ ทานให้...” (เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 34)

1.3 กษัตริย์ผู้มีความจริงใจกับสหาย

พญาเจ้าเมืองและพญาร่วงมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันและสนิทสนมกัน เป็นดั่งเพื่อนแท้ และยังมี ความแนบแน่นราวกับเป็นพี่น้องที่เกิดร่วมอุทรเดียวกัน ดังตัวบทว่า

“ไปเคยเคืองขัดข้อง	เป็นดั่งพี่กับน้อง
ร่วมท้องเดียวกัน	ฉะนั้นแล”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 12)

2. ภาพแทนกษัตริย์ผู้ทรงธรรม

พญาเจ้าเมืองเป็นกษัตริย์ผู้ทรงธรรม ทรงครองแผ่นดินด้วยทศพิธราชธรรม บ้านเมืองจึงสงบร่มเย็น ประชาชนมีความสุข เพราะทรงมีคุณลักษณะเด่น 4 ประการ คือ กษัตริย์นักปราชญ์ กษัตริย์ผู้ทรงธรรม กษัตริย์ผู้ทรงท่วงไวยากรร และกษัตริย์ผู้ทรงพระเมตตา รายละเอียดดังนี้

2.1 กษัตริย์นักปราชญ์

พญาเจ้าเมืองเป็นกษัตริย์นักปราชญ์เชี่ยวชาญศาสตร์ศิลป์แขนงต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปกครอง บ้านเมือง ทรงเชี่ยวชาญการอ่านเขียน การประพันธ์ร้อยกรอง กฎจารีตและวัฒนธรรมประเพณี ความว่า

“บุญเรืองเติบโตใหญ่ขึ้น	ตามปี ล่วงแล
ฝึกฝนอักษรศรี	ลิปป์ไซรั
ทั้งโคลงกาพย์กวี	วรรณพฤติ
จารีตจารึกไว้	รอบรู้เรียนฉมัง”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 2)

เมื่อพระชนมายุได้สิบสี่ขวบ พระบิดาส่งไปเรียนพระเวทย์ ไสยศาสตร์ วิชาอยู่ยงคงกระพัน และ พิชัยสงครามกับอัสตินเทพฤษี ที่ดอยด้วน อันเป็นดอยศักดิ์สิทธิ์ที่ทอดตัวยาวจากเขตอำเภอแม่ลาวและอำเภอยาง พาน จังหวัดเชียงรายจนถึงอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในปัจจุบัน

เมื่อสำเร็จการศึกษาได้สามเดือน พญามิ่งเมืองก็ส่งไปเรียนวิชากับสุกทันตฤษีที่รัฐละโว้ ดัง ความในพงศาวดารโยนก ว่า “...ครั้นชนมายุได้ 16 ปี ไปเรียนศิลปะในสำนักพระสุกทันตฤษี ณ กรุงละโว้ อาจารย์เดียวกันกับสมเด็จพระร่วงเจ้ากรุงสุโขทัยจึงได้เป็นสหายกัน...” (พระยาประชาภิจักรจักร, 2557: 270) ครั้นนี้ทรงพบกับพญาร่วงซึ่งมีอายุเท่ากันและร่วมสำนักเรียนเดียวกันจึงได้กลายเป็นสหายสนิทกัน สุกทันตฤษีได้ สอนวิชาความรู้ในตำราพิชัยยุทธ ศาสตร์และจริยธรรมการปกครองเพื่อให้ทรงเป็นนักปกครองที่สมบูรณ์ ความว่า

“ทุกวันเวียนฝึกซ้อม	อาวุธ
อ่านตำราพิชัยยุทธ	ศาสตร์ไซรั
ทศพิธราชธรรมอุต-	ดมพร้า จำแฮ
รู้จักรวรรดิวัตรไว้	ปกป้องครองประชา”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 12)

พญาจำเมืองยังมีความสามารถในการพิจารณาภูมิประเทศ และสัณฐานของดินที่เป็นมงคล สำหรับการสร้างเมือง เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง ในคราวที่พญามังรายมีพระราชประสงค์สร้างเมืองใหม่จึง เชิญพญาจำเมืองและพญาร่วงไปร่วมกันพิจารณา ความว่า “...จอมราชันมั่งราย ขยายแสนยานุภาพ ปราบหริภุญชัย ...ดำริสร้างเมืองใหม่ ใครจักเชิญสองพญา ไปปรึกษาสร้างเมือง ให้รุ่งเรืองนิรันดร์...” (เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 37-38)

2.2 กษัตริย์ผู้ทรงธรรม

พญาจำเมืองมีความเลื่อมใสในบรรพบุรุษศาสนาอย่างแรงกล้า ทรงเป็นผู้รู้ทางพุทธศาสนา แม้ ช่วงเดินทางก็ให้ข้าราชการบริวารขับคาวชอล้านทานชาดกถวาย ความว่า

“ฟังนิทานชาดก สารกถธรรมร่ำถ้อย
ซึ่งเสนาะเพราะพร้อง กล่อมให้นันทรา”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 8)

พญาจำเมืองยังนำพญาร่วงเที่ยวบำเพ็ญกุศลตามวัดวาอารามและที่ศักดิ์สิทธิ์ในพะเยา แล้วทรง ออกเยี่ยมเยือนประชาชนเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ราษฎรทั่วนครรัฐด้วย

2.3 กษัตริย์ผู้ทรงห่วงใยราษฎร

ช่วงที่พญาจำเมืองนำพญาร่วงเดินทางบำเพ็ญกุศลตามวัด และสถานศักดิ์สิทธิ์ในพะเยา ก็ทรง ออกเยี่ยมเยือนราษฎรเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขทั่วทั้งอาณาจักร ดังตัวบทว่า

“...ทุกทิวาสองกษัตริย์ เทียวท่องทัศนถิ่นฐาน...ลำดับแต่นั้นมา เวียนทิวาประพาस เยี่ยมเยือน ราษฎรหลายตำบล หนจำบอนตาดม่าน ผ่านทางปางศรีคำ...ทุกหัวแคว้น หัวแขวง สอดแสวงประเวศ จนสิ้นเขต ขอบขันท์ หลายวันสองเพื่อนได้ เล็ดจหนือออกตกได้ เสร็จสิ้นสมประสงค์...”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 30-31)

แม้ว่าการเดินทางของสองกษัตริย์จะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อชมเมือง แต่เอื้อ มณีรัตน์ ก็แทรก บทบาทของกษัตริย์ที่ห่วงใยราษฎร จึงออกเยี่ยมเยือนประชาชนอันเป็นบทบาทของกษัตริย์ ที่อาจได้รับแรงบันดาลใจจากการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงเสด็จเยี่ยมเยือนชาวไทยเพื่อช่วยเหลือให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ดังที่ผู้เขียนกล่าวถึงจุดประสงค์การ แต่งว่าเพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสที่ทรงครองราชสมบัติครบห้าสิบปี เมื่อ พ.ศ. 2538

2.4 กษัตริย์ผู้ทรงพระเมตตา

พญาจำเมืองเป็นผู้ที่มีความเมตตากับบุคคลทุกคนแม้เป็นศัตรูก็ให้อภัย และทรงปล่อยให้รอด ชีวิต เช่น ในคราวที่กวางมอยขอให้ขุนลัวะผู้บิดาช่วยแย่งชิงนางอ้วแก้วให้ตน พญาจำเมืองพินทุณลัวะคอยชดช้อย กวางมอยกลัวจึงรีบหลบหนี พญาจำเมืองทรงให้อภัยและละเว้นไม่เอาชีวิต เพราะเห็นว่าคงเข็ดหลาบไม่กล้าก่อ เรื่องวุ่นวายอีก ความว่า

“ท้าวไทบ่อยากซ้ำ ปล่อยลัวะลูกเล่นล้ำ
เตลิดเข้าในพง ไพรนา
มันคงเข็ดหลาบแล้ว ต่อแต่นี้ฤเกล้า
กลั่นกล้ามากวน”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 23)

3. ภาพแทนกษัตริย์ผู้มากบารมี

ผู้ประพันธ์เสนอภาพแทนพญาจำเมืองเป็นกษัตริย์ผู้มากบารมี 2 ด้าน คือ กษัตริย์ผู้มีบารมี และการไม่เคยเสื่อมเสียพระเกียรติยศจากเหตุการณ์มเหสีลอบเป็นชู้ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 กษัตริย์ผู้มีบารมี

พญาจำเมืองเป็นกษัตริย์ที่มีบุญญาธิการยิ่งใหญ่ทัดเทียมกับพญาร่วงและพญามังราย โดยขณะมีประสูติกาลพระอาทิตย์ที่สว่างเจิดจ้ากลับมีเมฆรูปลักษณะคล้ายฉัตรมาทาบกันเหนือราชวัง เกิดความร่มรื่นเย็นสบาย ศุภนิมิตนี้ทำให้พระบิดามอบพระนามว่า “จำเมือง”

“คราเมื่อเฮอร์สเจ้า	จอมไทย
จักประสูติมาใน	โลกหล้า
สุริยศรีที่ส่องใส	แสงสลด สลัวแล
เวหาศมว์มืดฟ้า	เมฆเบื้องบนบัง
เหนือวังนิเวศน์แมน	มีฉัตร กันแฮ
เย็นทั่วเวียงจังหวัด	ร่มชื้อ
เป็นศุภนิมิตอัศ-	จรรยยิ่ง นกนอ
จึงประทานนามชื้อ	ว่าเจ้าจำเมือง”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 2)

แม้ว่าเอื้อ มณีรัตน์ กล่าวถึงเหตุอัศจรรย์นี้สอดคล้องกับความในเอกสารที่ใช้แต่เนื้อความในเอกสารดังกล่าวสามารถตีความได้ว่าน่าจะเกิดเหตุอัศจรรย์ในช่วงที่เจริญชันษาเป็นผู้ใหญ่แล้ว ดังความว่า “...ขุนจำเมือง เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งอิทธิฤทธิ์มากเช่นกับพระร่วงเจ้า จะเห็นได้ว่าเมื่อพระองค์เสด็จไปไหน ‘แต่ดก็บ่อฮ้อน ฝนก็บ่อฮำ’ บังคับจะให้แดดก็แดดจัด ครั้นจะให้บดก็บด คือ ทำให้อากาศปิดบังได้ ถ้าจะให้ฝนตกก็ตกลงมาทันที เป็นต้น...” (พระราชวิสุทธิโสภณ, ศรีศักร วัลลิโภดม และพิเศษ เจียจันทรพงษ์, 2527: 109) เห็นได้ว่าผู้ประพันธ์สลับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวัยที่เจริญชันษามากแล้ว ให้เกิดในช่วงมีพระประสูติกาล เพื่อแสดงความเป็นผู้มีบุญบารมีโดยกำเนิด เช่นเดียวกับกษัตริย์ในตำนานและวีรบุรุษในวัฒนธรรม

3.2 การไม่เคยเสื่อมพระเกียรติยศจากเหตุการณ์มหาลอบเป็นขู้

ตามพระราชประวัติพญาจำเมืองที่เรียบเรียงโดย พระราชวิสุทธิโสภณ กล่าวถึงการลอบเป็นขู้ระหว่างพญาร่วงกับนางอ้วเชียงแสน มีใจความว่าพญาร่วงมาเยี่ยมพญาจำเมืองที่พะเยาแล้วเกิดจิตปฏิพัทธ์รักใคร่ นางอ้ว ว่า “...คืนวันหนึ่งพระร่วงเจ้าปลอมพระองค์ให้เหมือนกับพระยาจำเมือง ฝ่ายพระยาจำเมืองจึงเกิดความสงสัยในพระทัยขึ้น จึงเสด็จเข้าสู่ห้องบรรทม ทันใดนั้นพระร่วงเจ้าก็เสด็จสวนทางออกมา...พระยาจำเมืองทรงกริ้วมาก ขณะนั้นเองก็รับสั่งให้อามาตย์ ข้าราชการไพร่พลทหารตามจับพระร่วงเจ้าทันที...” (พระราชวิสุทธิโสภณ, ศรีศักร วัลลิโภดม และพิเศษ เจียจันทรพงษ์, 2527: 110-111) พญาจำเมืองทรงขอให้พญามังรายช่วยตัดสินคดีความ พญามังรายจึงตัดสินปรับสินไหมเป็นทองคำแล้วให้คืนดีกัน

ผู้ประพันธ์ปฏิเสธข้อมูลดังกล่าว แล้วเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ช่วงที่พญาร่วงมาเยี่ยมพระสหาย แต่หยุดยั้งขบวนเสด็จที่ตอกคำได้ มีก้านชื้อขุนสุวรรณถวาย ริดาชื้อเจ้าขอตแก้ว ให้ปรนนิบัติรับใช้ เมื่อพญาร่วงเข้าวังของพญาจำเมืองเมื่อเป็นช่วงที่ลี้ภัยความมอยลอบลักพาตัวนางอ้วแก้วพอดี พญาร่วงเห็นดังนั้นจึงรีบเข้าช่วยเหลือ สंहารความมอยตายแล้วอุ้มนางอ้วแก้วที่สลบอยู่ไปวางไว้ที่แท่นบรรจรณ์ เมื่อพญาจำเมืองมาพบเห็นเข้าก็กริ้วโกรธด้วยความเหิงหวง ทรงสั่งให้ทหารจับพญาร่วงไปขังไว้เพื่อรอการตัดสินโทษ ความว่า

“...พระประคองเทวี อุ้มนารีไปวางตรงกลางแท่นไสยาสน์ แล้วก้าวบาทจากห้อง พลันพบพ้องพระจำเมือง ท้าวขุนเคืองพระสหาย หาเป็นชายขู้ขั่ว กับนางอ้วมเหสี สั่งเสนีบจับพระองค์ ตรึงตรากกรงแน่นหนาด้วยไมทพุนหัน แล้วผลุนผลันกลับห้อง มีพระทัยขุนข้อง ขัดแค้นเคืองครั้น...”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 33)

ครั้นรุ่งเช้าปรากฏหลักฐานว่าความมอยถูกฆ่าตายที่ข้างกำแพงเมืองจริง ๆ พญางำเมืองจึงสอบความกับพญาร่วงจนทราบความจริง พญางำเมืองก็ทูลขอโทษพระสหาย

เห็นได้ว่าผู้ประพันธ์เปลี่ยนแปลงเหตุการณ์การลักลอบเป็นชู้ระหว่างพญาร่วงกับนางอ้วแก้ว เนื่องจากเห็นว่าเหตุการณ์นี้ทำให้พญางำเมืองเสื่อมเสียพระเกียรติยศ ดังที่พระมหาศรีบวรตร ภิรมโม (2548: 74) กล่าวว่า “...เนื้อหาในตอนนี้นักศนฝ่ายเมืองพะเยามองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ให้เกียรติกับฝ่ายสตรีล้านนาโดยเฉพาะชาวพะเยาเป็นอย่างมาก...” และแสดงว่าผู้ประพันธ์เห็นพ้องกับเหตุผลของศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร ที่กล่าวว่า “...ฝ่ายเชียงใหม่มีจุดประสงค์ยกย่องและเสริมบารมีให้กับพ่อขุนมั่งราย เป็นผู้มีความดีเหนือกว่ากษัตริย์ทั้งสองพระองค์และที่สำคัญเป็นเรื่องของราชวงศ์ฝ่ายเมืองน่านชั้นหลานที่มีสายสัมพันธ์กับสุโขทัย...” (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2539 อ้างถึงใน พระมหาศรีบวรตร ภิรมโม, 2548: 74) และศาสตราจารย์ประเสริฐ ยังกล่าวอีกว่า “...เรื่องนี้ในพงศาวดารน่านประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 10...ผู้ที่เป็นชู้กับนางอ้วแก้วเป็นกษัตริย์น่านไม่ใช่พระยาร่วง...” (ประเสริฐ ณ นคร, 2541: 451)

ผู้ประพันธ์อาจเคารพศรัทธาพญางำเมืองในฐานะวีรบุรุษ จึงเลือกเล่าเรื่องตอนใหม่ ให้พญางำเมือง พญาร่วง และนางอ้วแก้ว ไม่เคยเสื่อมเสียเกียรติดังที่ปรากฏในเอกสารอื่น

4. ภาพแทนกษัตริย์นักปกครอง

ผู้ประพันธ์ นำเสนอภาพแทนการเป็นกษัตริย์นักปกครอง 2 ประการคือ การเป็นนักปกครองที่ดี และกษัตริย์ผู้มีวิสัยทัศน์ด้านปกครองและมีบารมีเสมอกันกับพระสหาย ดังนี้

4.1 การเป็นนักปกครองที่ดี

พญางำเมืองเป็นกษัตริย์นักปกครองที่ดี เนื่องจากสามารถปกครองบ้านเมืองให้สงบร่มเย็นอยู่ร่วมกันเป็นปกติสุข ทั้งยังปราศจากโจรผู้ร้าย การเกษตรและการค้าขายเจริญรุ่งเรือง ราษฎรต่างเคารพในบรรพบุรุษศาสนาจึงมีงานปอย งานบุญที่มีแต่ความสนุกครึกครื้นอยู่เสมอ ความว่า

“...พระปราบเชิญปลดเปลื้อง	เปลี่ยนร้อนนิกรเกษม
บริดีเปรมปวงประชา	ในอาณาเขตค้าย
โปร่งปลอดปราศโจรร้าย	ทั่วทั้งมณฑล...”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 24)

4.2 กษัตริย์ผู้มีวิสัยทัศน์ด้านปกครองและมีบารมีเสมอกันกับพระสหาย

ผู้ประพันธ์ประกอบสร้างให้พญางำเมืองเป็นต้นคิดการกระทำปณิธานสัมพันธ์ไมตรีและร่วมมือกันปกป้องนครรัฐทั้งสามนคร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพญางำเมืองมีวิสัยทัศน์ด้านการปกครอง ด้านวิเทศব্য และมีความดีตลอดจนคุณธรรมเสมอกันกับพระสหายอีกสองพระองค์ เห็นได้จากทรงส่งสาส์นเชิญพญามังรายให้เสด็จมาทำปณิธานเป็นพันธมิตรที่รัฐพะเยา ณ ริมฝั่งแม่น้ำสายตาหรือแม่น้ำภู ความว่า กษัตริย์ทั้งสาม “...ทรงปณิธานเป็นพันธมิตรร่วมกันที่ฝั่งแม่น้ำภู (คือแม่น้ำอิง)...” (สงวน โชติสุรัตน์, 2508: 224) ซึ่งต่อมาแม่น้ำสายตาสายนี้ได้ชื่อใหม่ว่า “แม่น้ำอิง” เพราะกษัตริย์สามพระองค์จึงพระปณิธานว่าทำปณิธานกัน ผู้ประพันธ์เน้นคำว่าสามกษัตริย์เพื่อแสดงว่าทั้งสามพระองค์มีสถานะเท่าเทียมกัน ความว่า

“ฝ่ายภูบาลเจ้าเมือง หมายถึงเพื่องทวยราษฎร์ ทำนุศาสน์สืบสันตติ เป็นสัมพันธ์ไมตรี มิให้มีสงคราม ระหว่างสามนคร ให้นิกรอยู่เย็น...สามกษัตริย์เรื่องเคหา ต่างก็มาร่วมพิธี ริมวาริสายตา...ราชวัติรายล้อมรอบเป็นเขตขอบจำเพาะ ให้เหมาะสมศักดิ์สิทธิ์ แต่บพิตรสามพระองค์ ครั้นได้มงคลฤกษ์ เบิกบายศรีสู่ขวัญ สวดขยันโตตาม สามราชาประณมมัตถ์ กล่าวคำสัตย์ปณิธาน ณ ฝั่งธารที่นั่น ขอเทพไททุกชั้น ช่วยพร้อมพรชัย เทอญนา

เอาน้ำในแม่น้ำ	สายตา
สรงโสรจรดเกศา	เศกไท้
ประกาศิตสัตยา	ยืนยั้ง
อิงปฤษฎางค์สามไสร้	สั่งฟ้าเป็นพยาน”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 34)

ประพันธ์ข้างต้น เน้นย้ำบทบาทนักปกครองที่ชาญฉลาดและมีวิสัยทัศน์ มีวิเทศบายเพื่อความสงบ และสามารถโน้มน้าวใจให้พระสหายยอมทำปฏิญญาร่วมกันได้

นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดพิธีกรรม จากประวัติพญางำเมืองของพระราชวิสุทธิโสภณ ที่เล่าว่าทั้งสามพระองค์หยดพระโลหิตรวมกันผสมน้ำดื่ม เป็นพิธีกรรมถือน้ำสาบาน แสดงว่าทรงให้ความสำคัญมากจึงจัดพิธีกรรมถือน้ำทำสัตย์ปฏิญาณอย่างยิ่งใหญ่

5. ภาพแทนกษัตริย์นักรัก

ผู้ประพันธ์เสนอภาพแทนกษัตริย์นักรัก ซึ่งมีประเด็นย่อย 2 ประเด็น คือ พระสวามีที่รักมเหสีเอก และการได้ขึ้นฐานพญามังรายเป็นพระชายารอง มีรายละเอียดดังนี้

5.1 พระสวามีที่รักมเหสีเอก

ผู้ประพันธ์สอดแทรกการแสดงความรักระหว่างพญางำเมืองและนางอ้วแก้วเชียงแสนไว้หลายตอน แสดงให้เห็นว่าทรงเป็นพระสวามีที่รักและหลงมเหสีเอกอย่างยิ่ง เช่น คราวที่กวานมอยยกทัพลัวะมาชิงนางอ้วแก้ว เมื่อปราบลัวะได้แล้วทรงเข้าไปประคองรับขวัญนางอ้วแก้วด้วยความเป็นห่วงเสนาหา ดังความในวรรณกรรมว่า

“...สุดห่วงพระสวามี	มิ่งสุด แพงเอย
พระกลับคืนสู่อ้อม	อกให้หรรษา
ขวัญมาขวัญอย่าลี้	หลบหาย
ขวัญกลับคืนทรงสาย	สวาทข้า
เชยปรางจูบปรางภิปราย	เปรยปลอบ ขวัญแสร
ไปเห็นดเห็น้อยเมื่อล้ำ	ลูบเกล้าโลมสมร”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 23)

เมื่อครั้งพระเจ้าเชียงแสน พระราชบิดาของนางอ้วแก้วสิ้นพระชนม์ พญางำเมืองคอยปลอบประโลมนางด้วยความห่วงใย แล้วจึงส่งนางเดินทางไปบำเพ็ญกุศลพระบิดาด้วย

5.2 การได้ขึ้นฐานของพญามังรายเป็นพระชายารอง

ผู้ประพันธ์เล่าเหตุการณ์ที่พญางำเมืองพบรักกับเจ้าบัวทองชนิษฐาพญามังราย ขณะเสด็จไปร่วมให้คำปรึกษาการสร้างเมืองเชียงใหม่ จึงทูลขอพระชนิษฐาเป็นพระชายารองแล้วประทับเสวยสุขอยู่ในนครเชียงใหม่เป็นเวลาหลายเดือน ความว่า

“พญางำเมืองมีจิต	พิศวาสต่อน้อง
พระเชษฐาไปข้อง	ขัดเอื้ออวยประทาน”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 38)

เหตุการณ์ข้างต้นผู้ประพันธ์ดำเนินเรื่องตามประวัติพญางำเมืองที่เรียบเรียงโดยพระราชวิสุทธิโสภณ ว่า “...ฝ่ายพญางำเมืองก็ประทับอยู่กับพระยามังรายนานประมาณ 1 เดือน...พญามังรายซาบซึ้งในพระทัยจึงพระราชทานเจ้าหญิงองค์หนึ่งให้เป็นพระชายาของกำเมือง...” (พระราชวิสุทธิโสภณ ศรีศักร วัลลิโภดม และพิเศษ

เจียจันทรพงษ์, 2527: 161-162) พญามังรายยังมอบลูกแก้วสมบัติเก่าของลาวจั่งคราช 1 ลูก และคืนเมืองแช่พราน และเมืองเชียงเคี่ยนด้วย

เห็นได้ว่าผู้ประพันธ์ไม่ได้หลีกเลี่ยงการเล่าเหตุการณ์การได้รับมอบเจ้าหญิงมาเป็นพระชายาอีก 1 พระองค์ เนื่องจากการได้รับมอบเจ้าหญิงให้อภิเษกเป็นเครื่องหมายผูกพันทางการเมืองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถเล่าเรื่องตามตำนานดอยนางแก้ว ว่า นางอ้วแก้วค้นใจที่พญางำเมืองมีคนรักใหม่จึงขึ้นม้าเดินทางจากเชียงรายมายังเชียงใหม่ แต่ด้วยความค้นใจและเสียใจจึงได้ไขและเจ็บหนักแถบบริเวณแม่เจดีย์ แล้วสิ้นพระชนม์บริเวณนั้น ก่อนสิ้นลมนางอธิษฐานอ้อนความจงรักภักดีในความรักที่มีต่อพญางำเมืองขอให้ดอยที่นางสิ้นชีวิต ชื่อดอยนางแก้ว พญางำเมืองเดินทางกลับมาบำเพ็ญกุศลพระศพนางอ้วแก้ว แล้วให้ดอยนั้นชื่อ “ดอยนางแก้ว” เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความรักและความภักดีของนางอ้วแก้วสืบไป ความว่า

“พระทัยท้าวสุดศรั๋	สังเวช
ปลงพระศพซาเยศ	ยิ่งแล้ว
ให้ตั้งตามชื่อเจด-	นานุช
เรียกว่าดอยนางแก้ว	เกียรติก้องสบบสมัย”

(เอื้อ มณีรัตน์, 2538: 43)

สรุป

เอื้อ มณีรัตน์ ประกอบสร้างภาพแทนพญางำเมือง โดยใช้ข้อมูลหลักจากการเรียบเรียงพระราชประวัติ พญางำเมืองของพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ปวง ธัมมปัญโญ) พระมหาเถระนักปราชญ์ชาวพะเยา เมื่อครั้งยังเป็นพระราชวิสุทธิโสภณ พิมพ์รวมเล่มในหนังสือ เมืองพะเยา มีสุจิตต์ วงษ์เทศ เป็นบรรณาธิการ พงศาวดารโยนกของพระยาประชาภิจักรจักร ประวัติพญางำเมือง ของศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร และตำนานสถานที่ในเมืองพะเยา โดยคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่ช่วยส่งเสริมพระเกียรติยศของพญางำเมืองมาเรียบเรียงใหม่ พระราชประวัติพญางำเมืองในวรรณกรรมนี้จึงแตกต่างจากที่พบทั่วไป แต่ก็ช่วยส่งเสริมภาพแทนพญางำเมืองให้โดดเด่นขึ้น 5 ประการ คือ ภาพแทนกษัตริย์วีรบุรุษ ภาพแทนกษัตริย์ผู้ทรงธรรม ภาพแทนกษัตริย์ผู้มากด้วยบารมี ภาพแทนกษัตริย์นักปกครอง และภาพแทนกษัตริย์นักรัก

อภิปรายผล

พระราชประวัติพญางำเมืองในวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่องลิลิตพญางำเมือง เน้นแสดงภาพแทนวีรบุรุษในประวัติศาสตร์ที่มีหลักฐานว่าทรงมีพระชนม์ชีพอยู่จริง หากแต่ก็มีภาพซ้อนของวีรบุรุษในวัฒนธรรมประเพณีด้วย เช่น การที่กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนที่ประสูติกาลว่าเกิดเหตุอัศจรรย์ คือ มีเมฆสั่นฐานคล้ายมีฉัตรมาดบังพระอาทิตย์บริเวณเหนือราชวัง ซึ่งแสดงถึงการเป็นผู้มีบุญญาธิการโดยกำเนิด จึงมีบุญบารมีมากพอแก่การเฉลิมราชย์เป็นกษัตริย์

ผู้ประพันธ์ให้พญางำเมืองแสดงภาพแทนกษัตริย์วีรบุรุษที่มีภาพด้านบวกมากกว่าด้านลบ ดังนั้นภาพแทนของพญางำเมืองจึงไม่ใช่ภาพสะท้อนจากเอกสารทางประวัติศาสตร์โดยตรง แต่เป็นการประกอบสร้างภาพแทนที่แปลกไปจากข้อมูลต้นฉบับ สอดคล้องกับการศึกษาของวันชนะ ทองคำเภา (2551: 428) ที่พบว่า “วรรณกรรมแต่ละเรื่องที่เสนอภาพตัวแทนของสมเด็จพระมหาธรรมราชา ได้ดัดแปลงภาพแทนของสมเด็จพระมหาธรรมราชาให้แปลกไปจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในลักษณะที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ภาพแทนของ

สมเด็จพระมหาธรรมราชาในวรรณกรรมปรากฏอย่างหลากหลาย เป็นได้ทั้งภาพในด้านบวกและภาพในด้านลบ” โดยภาพด้านบวกที่เอื้อ มณिरัตน์ นำเสนอ เช่น ภาพแทนกษัตริย์ผู้มากด้วยบารมี ภาพแทนกษัตริย์ผู้ทรงธรรม ภาพแทนกษัตริย์นักรบ ซึ่งบทบาทการเป็นนักรบที่กล้าหาญเห็นได้จาก พระองค์สามารถช่วยเหลือนางอ้วนจากการแย่งชิงของขุนลัวะและกวางมอย เพราะทรงมีฝีมือดาบที่เหนือชั้นกว่า ทั้งยังรู้พิชัยสงครามสามารถวางแผน ล่อขุนลัวะและกองทัพมาติดกับดักแล้วปราบได้อย่างง่ายดาย แม้ผู้ประพันธ์จะไม่กล่าวถึงการรุกรานเมืองบัวใน บั้นปลายพระชนม์ชีพ แต่ก็เพียงพอต่อการสร้างภาพแทนวีรบุรุษนักรบให้เด่นชัดขึ้นแล้ว ทำให้พญาเงาเมือง กลายเป็นกษัตริย์วีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดของรัฐพะเยาอีกพระองค์หนึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของมารศรี สอทิพย์ ที่พบว่าเรื่องเล่าพระนเรศวรมหาราชถูกสร้างความหมายให้เป็นวีรบุรุษของชาติไทย...นวนิยายเรื่องมหาราชโสด นำเสนอความยิ่งใหญ่ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในฐานะผู้เสียสละแผ่นดิน นวนิยายอิทธิราชเสนอภาพ กษัตริย์ที่รักชาติบ้านเมือง เป็นมนุษย์ปุถุชนที่มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนคนทั่วไป และมีภาพแทนเช่นเดียวกับ นวนิยายเรื่องมหาราชโสดที่มีภาพลักษณะการเป็นผู้เสียสละที่ยิ่งใหญ่ (มารศรี สอทิพย์, 2551: 152) สอดคล้องกับ การศึกษาของ ปัทมา ทิมประเสริฐกุล ที่พบว่าพระบรมไตรโลกนาถ มีภาพแทนการเป็นวีรบุรุษผู้ทรงธรรม... มีพระปรีชาสามารถในการรบ ปกครองบ้านเมืองโดยธรรม และมีพระเมตตาช่วยเหลือชาวเมืองเชียงขึ้น (ปัทมา ทิมประเสริฐกุล, 2559: 68) ทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาภาพแทนผู้นำของพระรามในรามเกียรติ์ที่พบว่า พระรามในรามเกียรติ์ที่ถูกประกอบสร้างให้เป็นผู้นำในอุดมคติ คือ มีสติปัญญาเป็นเลิศ ทรงคุณธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบการกระทำและผู้อื่นดีแก้ไขปัญา เป็นมหาบุรุษที่มีชาติกำเนิดสูงส่ง และเป็นคนดี (วัชรชัย วิวัฒน์คุณากร, 2556: 69-71)

ผู้วิจัยพบว่าเอื้อ มณिरัตน์ ตัดทอนพระราชประวัติพญาเงาเมืองในเอกสารหลัก เช่น การตัดทอน เหตุการณ์พญาเงาเมืองช่วยพระยาแล้วพญาเงาเมืองทรงสละเมืองหน้าด่านเพื่อแสดงความเป็นไมตรี เนื่องจาก แสดงให้เห็นว่าทรงอยู่ในสถานะเสียเปรียบพญาเงาเมือง การเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ให้พญาเงาเมืองมาเยี่ยมที่พะเยา แต่ทรงหยุดอยู่ที่ตอคำได้เนื่องจากก้านันได้ถวายบุตรสาวเป็นบาทบริจาริกา ต่อมาพญาเงาเมืองได้ช่วยนางอ้วนแก้ว จากการลักพาตัวของกวางมอย เมื่อพญาเงาเมืองเห็นพญาเงาเมืองอ้วนแก้วมาไว้ที่พระแท่นบรรทมก็โกรธ แต่เมื่อสอบสวนเรื่องราวก็รู้ว่าพระสหายไม่ได้ลอบเป็นซุ่มบ่มเสี้ยนที่ปรากฏในเอกสารกฎหมายมั่งรายศาสตร์และ พงศาวดารโยนก ทำให้พระเกียรติยศของพญาเงาเมืองและพญาเงาเมืองไม่เสื่อมเสีย เช่นที่ปรากฏในเอกสารทาง ประวัติศาสตร์ การเพิ่มเติมการทาสัตย์ปฏิญาณว่าเป็นความคิดของพญาเงาเมือง มีพิธีกรรมที่ยิ่งใหญ่ทำให้ ภาพแทนนักรบปกครองที่ชาญฉลาดและมีบารมีทัดเทียมกับพระสหายทั้งสองเด่นชัดขึ้น สอดคล้องกับการศึกษา ของก่อพงศ์ นามวัฒน์ (2565: 932) ที่พบว่า “นวนิยายเจงกิสข่าน ของ ‘สุริยา’ ต้องการเชิดชูยกย่องสถาบัน กษัตริย์จึงมีการปรับแต่ง ตัดทอน เพิ่มเติม หรือขบขันข้อมูลที่เป็ภาพเชิงบวกให้เด่นชัดขึ้น” ทั้งนี้เพื่อเน้นเสนอ แก่นเรื่องเชิดชูสถาบันกษัตริย์ให้สูงส่งยิ่งขึ้น

ยังพบว่าพญาเงาเมืองไม่ได้มีภาพแทนพระพุทธเจ้าเช่นเดียวกับที่ปัทมา ทิมประเสริฐกุล (2559: 68) พบว่า พระบรมไตรโลกนาถมีภาพแทนพระพุทเจ้า เนื่องจากไม่ได้สืบทอดขนบนิยมของพระเกียรติกษัตริย์ และ อุดมการณ์การเมืองตลอดจนวาทกรรมศาสนาเช่นเดียวกับสมัยอยุธยา

เห็นได้ว่าภาพแทนของพญาเงาเมืองมีการเปลี่ยนแปลงไปจากภาพในประวัติศาสตร์ มีการปรับเปลี่ยนให้เป็นภาพเชิงบวกมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์พยายามสร้างให้พญาเงาเมืองเป็นกษัตริย์ที่มีคุณสมบัติตาม ภาพแทนแบบฉบับของกษัตริย์ในอุดมคติตามกรอบสังคมไทย อันแสดงถึงความเคารพ ความจงรักภักดี และ จินตนาการเชิงอุดมการณ์ที่ผู้เขียนมีต่อกษัตริย์วีรบุรุษในอดีต โดยนัยของการตีความกษัตริย์ในอดีตที่ปรากฏใน วรรณกรรมเรื่องนี้ได้เลื่อนไหลตามอุดมการณ์กษัตริย์ผู้ทรงธรรมและวาทกรรมพ่อของแผ่นดินในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประเด็นภาพแทนพญางำเมืองเป็นหลัก จึงเห็นว่า ควรมีการศึกษาการใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในวรรณกรรมเรื่องนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ก่อพงศ์ นามวัฒน์. (2565). เจงกิสข่าน: การศึกษาประพันธ์วิธีในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์วีรบุรุษแห่งโลกตะวันออกของนักเขียนไทยร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ประเสริฐ ฐ นคร. (2541). สารนิพนธ์ ประเสริฐ ฐ นคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัทมา จิตประเสริฐกุล. (2559). ภาพแทนของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถในนวนิยายโคลงฉันท์ ใน **รวมบทความวิจัยการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 6: อัตลักษณ์แห่งเอเชีย 2016**, วันที่ 17 มิถุนายน 2559, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, หน้า 58-69.
- ปาริชาติ โปธิ วรวรรธน์ ศรียาภัย และหวง เชิง เต๋อ. (2564). ลิลิตพญางำเมือง: การวิเคราะห์คุณค่าและวรรณศิลป์ของวรรณคดียอพระเกียรติ. **วชิรวรรณสาร**, 5(2): 55-89.
- พระมหาศรีบวรตร ภิธมโม. (2548). **สังคมทางการเมืองการปกครองในอาณาจักรสุโขทัย (รัฐพะเยาในอดีต)**. พะเยา: กอบคำการพิมพ์.
- พระยาประชาภิจักรจักร. (2557). **พงศาวดารโยนก**. นนทบุรี: ศรีปัญญา.
- พระราชวิสุทธิโสภณ ศรีศักร วัลลิโภดม และพิเศษ เจียจันทร์พงษ์. (2527). **เมืองพะเยา**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- มารศรี สอทิพย์. (2551). **เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช: กลวิธีการเล่าเรื่องกับการสร้างภาพลักษณ์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรชัย วิวัฒน์คุณากร. (2565). มุมมองพระรามใหม่กับภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมือง. **วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ**, (3)1: 66-74.
- วันชนะ ทองคำเกา. (2554). **ภาพตัวแทนของสมเด็จพระมหาธรรมราชาในวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน โชติสุรัตน์. (2508). **ตำนานเมืองเหนือ**. พระนคร: โอเดียนสโตร์.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2560). **ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์ตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 20** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณิต วิงวอน. (2530). **การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมยอพระเกียรติ**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอื้อ มณีรัตน์. (2538). **ลิลิตพญางำเมือง**. ขอนแก่น: มูลนิธิสำเนียง-สมบุญ เวียงสมุทร.

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน

The Development of Activity Based Learning Management Model Integrated with Technology to Promote Students' Innovativeness and Creative Products

ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน^{1/} สุวิมล สพฤกษ์ศรี^{2/} สราญจิต อ้นพา^{3/} บุญรอด ชาตียนนท์^{4/}
เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ^{5/} เอกชัย ภูมิระริน^{6/} เสกสรร สุขเสนา⁷
Chanasith Sithsungnoen^{1/} Suwimon Saphuksri^{2/} Saranjit Aonpa^{3/}
Boonrod Chatiyanon^{4/} Akesit Chanintarapum^{5/} Akkachai Poomrarueng^{6/}
Seksan Sooksena⁷

^{1, 2}อาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1, 2}Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

^{3, 4, 5, 6, 7}อาจารย์ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{3, 4, 5, 6, 7}Demonstration School, Faculty of Education, Silpakorn University^{1*} Corresponding

*Corresponding author Email: sithchon@hotmail.com

(Received: January 21, 2022; Revised: July 27, 2022; Accepted: November 7, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน 2) เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมจำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ 3) ประเด็นสนทนากลุ่ม และ 4) แบบสอบถาม และ 5) แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู ผู้เชี่ยวชาญ และนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือ ปฏิบัติจริงโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีการใช้เทคโนโลยี บูรณาการสื่อสารสังคมออนไลน์ ด้วย Application ต่างๆ สร้างชิ้นงานภาระงานที่สร้างสรรค์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจากผลงาน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นและให้ประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ให้

ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 จัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 นำเสนอผลงาน ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 6 ปรับปรุงและนำไปใช้ 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยความสำเร็จ และมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16$, $S.D. = 0.36$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี นวัตกรรม ผลงานสร้างสรรค์

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the need for the development of an Activity- based Learning Management model in combination with technology to promote innovators and creativity for students and 2) to develop and find out the quality of the learning management model in learning management. The research method was conducted in the form of research and development. The target groups were experts, administrators, teachers, and students in demonstration schools, Silpakorn University which consisted of 89 people. The research instruments were 1) a document analysis form 2) an interview form 3) a group discussion question 4) a questionnaire and 5) an assessment form. The statistics used in the research were Percentage, Mean, Standard Deviation, and Content Analysis. The results of the research were described as follows: 1) based on the analysis of the fundamental data and the needs regarding the development of an activity- based learning management model in combination with technology to promote innovators and creativity for students, it was found that the school administrators, head of learning department, teachers, experts and students of the Silpakorn University demonstration school need practical learning management activities using activities as a base technology with the Integration with social media and various applications to produce creative workloads. The measurement and evaluation was based on the actual conditions of the work and students involved with the assessment 2) there were 5 components for the activity-based learning management model combined with technology to promote innovators and creativity for students: 1) Principle 2) Objective 3) The Six-steps Process for organizing learning activities which included: step 1 : providing experiences and encouragement and, step 2: providing new knowledge, step 3: organizing activities, step 4: work presentation, step 5: exchanging knowledge, and step 6: improvement and implementation and 4) Measurement and Evaluation and 5) Success Factors. The quality of the learning model is at a high level ($M = 4.16$, $S.D. = 0.36$).

Keyword: Activity Based Learning Integrated with Technology, Innovator, Creative Products

บทนำ

ความท้าทายด้านการศึกษาศตวรรษที่ 21 เพื่อการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ซึ่งเรียกว่า การเรียนรู้ 3R 8Cs โดย 3R ได้แก่ การอ่านออกเสียง

(Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic's) 8C ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) ทักษะด้าน ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และ รู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะทางด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา พ.ศ.2561 (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562: 4-6) ที่กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ ก้าวทันโลกดิจิทัล เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนานวัตกรรม อีกทั้งจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2564 (2562) ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยครูผู้สอนจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning จากการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ทางด้านดิจิทัล และทักษะชีวิต

ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยแปลจากมาตรฐานครูในมลรัฐฟลอริดา (Florida education standards commission) สรุปได้ว่า ครูต้องมีสมรรถนะใช้ยุทธศาสตร์การประเมินอย่างหลากหลาย ใช้เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เทคนิคและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้นักเรียนคิด ใช้ยุทธศาสตร์การเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ วางแผนการสอนและดำเนินการตามแผนได้อย่างหลากหลาย และสามารถใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2558)

จากสภากรรมการการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2559/2560 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561: 33-39) ได้รายงานเรื่องคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับนานาชาติ โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) มีการประเมินทุก 3 ปี เพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ข้อมูลในระดับนโยบาย การประเมินแต่ละครั้งจะครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งผลการประเมิน PISA 2015 พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านวิทยาศาสตร์ 421 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 493 คะแนน) เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนในภาพรวมตั้งแต่การประเมินรอบแรกจนถึงปัจจุบัน พบว่า ผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านของไทย มีแนวโน้มผลการประเมินต่ำลงทุกวิชาเมื่อเทียบกับการประเมินครั้งแรก และการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (Trends in International Mathematics and Science Study; TIMSS: 2015) (กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: 40-47) ประเทศไทยได้คะแนนต่ำกว่า 500 ผลการประเมินวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศไทยกับกลุ่มประเทศเอเชีย-แปซิฟิก ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 431 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 26 ของประเทศที่เข้าร่วมการประเมินจากทั้งหมด 39 ประเทศ โดยสรุป นักเรียนไทยยังมีความสามารถทางวิชาการทั้งเรื่องการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนในการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำไปใช้ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่เป็นวิชาหลักสำหรับการคิดสร้างสรรค์และสร้าง

นวัตกรรม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: จ)

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไว้ว่า เป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยมซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist) อย่างหนึ่ง โดยเนื้อหาสำคัญคือ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมในอดีตกับความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ในปัจจุบันได้ ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้ตลอดเวลาและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้อย่างจริงจัง ผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) มีบทบาทเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างสถานการณ์ปัญหาในโลกความจริงแก่ผู้เรียนเป็นสิ่งแรกไม่ใช่เป็นผู้ชี้แนะวิธีการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนโดยตรง การบูรณาการองค์ประกอบต่างๆ ของทฤษฎีการเรียนรู้ที่ยึดกิจกรรมเป็นฐานนั้นเป็นวิธีการที่น่าสนใจในการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน (Stöblein, 2009: 4) อีกทั้งวิโรจน์ ลักษณะอดิสร (2552) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้เด็กซึมซับความรู้ความเข้าใจ ผ่านการเล่นเกม กิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเน้นการกระตุ้นให้เด็กได้เข้าใจ และได้ฝึกคิดเองในเนื้อหาสาระระหว่างทำกิจกรรม และเล่นเกม เพื่อให้เด็ก ๆ สามารถพัฒนาแนวคิดความรู้เฉพาะตนขึ้นมาเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมกลุ่มด้วยแล้ว ก็จะสามารถทำให้เด็กพัฒนาภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเข้าสังคมต่าง ๆ ได้อีกด้วย อีกทั้งในยุคปัจจุบันเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีจะช่วยให้ข้อมูลและเรียนรู้ที่จะค้นคว้าสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ดังที่ Stubbs (2011: 11) ได้กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective use of technology) จะทำให้นักเรียนรู้สารสนเทศ (Information literacy) มีกลยุทธ์การเข้าถึงข้อมูล การประเมินผล และการบริหารจัดการข้อมูล การรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) สามารถเข้าถึงวิเคราะห์ประเมินและสร้างสรรค์ สื่อหลาย ๆ รูปแบบ นอกจากนั้นยังกล่าวถึงการเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสื่อในสังคม รวมทั้งทักษะที่สำคัญในการสอบถามหาข้อมูลและแสดงออกของความคิดเห็นต่าง ๆ และรู้ เข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information, communications and technology: ICT literacy) นักเรียนต้องสามารถเลือกและใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์

จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่า รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการที่การศึกษา จึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทย ได้เข้าก้าวสู่ Thailand 4.0 อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาความเป็นนวัตกรรม และสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ไร้ขีดจำกัด การแข่งขันทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ ต้องพึ่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งการดำเนินชีวิตของมนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นนวัตกรรม และสร้างผลงานสร้างสรรค์ ความสามารถในการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะกลายเป็นลักษณะนิสัยของผู้เรียนที่จบการศึกษาแล้วจะเป็น “บุคคลที่คิดเป็น รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต” จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษากลยุทธ์การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
2. เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning; ABL) ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน

2. ขอบเขตด้านเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็น ฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ และนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร รวม 756 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา: หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 คน ครูผู้สอน 27 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษา ชั้นปีที่ 4 คน จำนวน 73 คน รวม 111 คน

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 4 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นปีที่ 2 จำนวน 118 คน รวม 123 คน

3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: หัวหน้ากลุ่มสาระ 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 560 คน รวม 572 คน

ขั้นที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research & Development : R&D) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed methods research) ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative methods) และวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) เพื่อตอบคำถามการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็น (Need Assessment Analysis; NA) ได้แก่

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 Thailand 4.0 หลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560

1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ตามการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน การเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3 ศึกษาความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน โดยการสัมภาษณ์ (Depth interview) ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร และสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน

1.4 ทำการสัมภาษณ์ (Depth interview) ความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เกี่ยวกับความสำคัญ รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี วิธีการวัดและประเมินผล ผลงานและนวัตกรรมของนักเรียน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมจำนวน 46 คน ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

1.5 สอบถามความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกับนักเรียน ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ในระดับประถมศึกษา รวมจำนวน 751 คน ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถาม โดยใช้ Google form ให้แก่นักเรียนทางระบบ Online

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร กำหนดประเด็นการวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ ประเภทของเอกสาร ชื่อเอกสาร ชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ วันที่ศึกษา ประเด็นที่ศึกษา และสรุปประเด็นสำคัญ นำแบบวิเคราะห์เอกสารเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) โดยผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของทุกประเด็น คือ 1.00 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความสอดคล้องเหมาะสมมากทุกประเด็น สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

2. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured interview) สร้างแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ โดยถามในประเด็นดังนี้ 1) ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ 2) เพศ 3) ประสบการณ์ในการทำงาน 4) วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความสำคัญ รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี วิธีการวัดและประเมินผล ผลงานและนวัตกรรมของนักเรียน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ นำแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured interview) ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) โดยผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของทุกประเด็น คือ 1.00 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความสอดคล้องเหมาะสมมากทุกประเด็น

3. แบบสอบถาม (Questionnaires) ศึกษาแนวทางและวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) ชื่อ 2) เพศ 3) ระดับชั้น 4) อายุ ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เป็นแบบคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ นำแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของทุกประเด็น คือ 1.00 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีควมสอดคล้องเหมาะสมมากทุกประเด็น และให้ข้อเสนอแนะข้อคำถามบางคนที่ใช้ข้อความยาวเกินไปและบางข้อใช้ภาษายากเกินไป โดยได้ปรับภาษาให้กระชับและเข้าใจง่ายมากขึ้นเหมาะสำหรับนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยตนเอง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง จากหัวหน้ากลุ่มสาระ ครู และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ตามประเด็นที่ต้องการศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลอุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ กล้องบันทึกภาพ เครื่องบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนจากนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถาม โดยใช้ Google form ให้แก่นักเรียนทางระบบ Online วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ (%) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 2 การพัฒนา (Design & Development; D)

2.1 นำแนวคิด ทฤษฎี จากการศึกษาในขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็น (Analysis: A) มาสรุปเพื่อร่างองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน

2.2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ โดยทำการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion; FGD) ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน เกี่ยวกับองค์ประกอบ หลักการ แนวคิด ขั้นตอนวิธีการ การวัดประเมินผล ปัจจัย เงื่อนไข ของรูปแบบฯ

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดกรอบแนวคิด ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) ปัจจัยความสำเร็จ

2. จัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion; FGD) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน วิพากษ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ดำเนินการสนทนากลุ่ม ทั้งแบบ Onsite และ Online โดยใช้ Application Zoom ในวันที่ 7 สิงหาคม 2563 ณ ห้องประชุมศูนย์วิจัย อาคาร 3

คณะศึกษาศาสตร์ ในระหว่างการทำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญบันทึกการสนทนากลุ่มลงในระบบ

3. หลังการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลที่ในแต่ละประเด็น

4. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การสนทนากลุ่มรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯโดยผู้เชี่ยวชาญ อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ กล้องบันทึกภาพ เครื่องบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึกใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 3 การประเมิน (Evaluation; E)

ประเมินคุณภาพของรูปแบบพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน โดยการประเมินความเหมาะสม 5 ระดับ (Rating scale) โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ

โดยมีประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นและให้ประสบการณ์ (Stimulation and Experience) ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ใหม่ (New knowledge provision) ขั้นที่ 3 จัดกิจกรรม (Activity organization) ขั้นที่ 4 นำเสนอผลงาน (Presentation) ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ขั้นที่ 6 ปรับปรุงและนำไปใช้ (Improvement and Implementation) 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยความสำเร็จ

1.1 นำแบบประเมินคุณภาพ ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและความสอดคล้องโดยใช้การหาค่า IOC โดยผลจากการหาค่าความสอดคล้องของทุกประเด็น คือ 1.00 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือมีความคิดเห็นว่ามี ความสอดคล้องเหมาะสมมากทุกประเด็น สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

1.2 ส่งแบบประเมินคุณภาพ ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้แก่ผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ

1.3 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูล ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ฉบับสมบูรณ์

2. การพัฒนาเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนาเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากรและข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ออกแบบหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่เหมาะสม ที่เมื่อนำไปจัดการเรียนการสอนแล้วจะนำไปสู่การส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม และสร้างสรรค์ผลงานได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกหน่วยการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2.3 ทำจัดแผนการเรียนรู้ประกอบด้วย ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ เวลาเรียน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ภาระงาน/ชิ้นงาน การวัดและการประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale)

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน (ร่วมกับเทคโนโลยี โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน พบว่า

1.1 ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเอกสารต่าง ๆ พบว่า ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ มีวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ภายใต้ยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning) โดยเน้นใช้ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing & ICT literacy) มีการสอดแทรกความรู้เชิงบูรณาการเข้าไปในสาระเนื้อหาของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เตรียมคนไทยสู่โลกที่หนึ่งเปลี่ยนจากคนไทยที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำกัดเป็นคนไทยที่มีความรู้ และทักษะสูง มีความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม “การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้” บ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ หลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน คิดเป็นระบบ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และมีความสามารถในการใช้ ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ บทบาทของผู้สอนออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยมซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist) อย่างหนึ่ง โดยเนื้อหาสำคัญคือ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมในอดีตกับความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ในปัจจุบันได้ ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้ตลอดเวลาและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้อย่างจริงจัง ผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) โดยใช้เทคโนโลยีการศึกษาคอมพิวเตอร์บนเว็บและ Application ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพการสอนและช่วยให้การสื่อสารกับผู้เรียนกระฉับกระเฉงยิ่งขึ้น

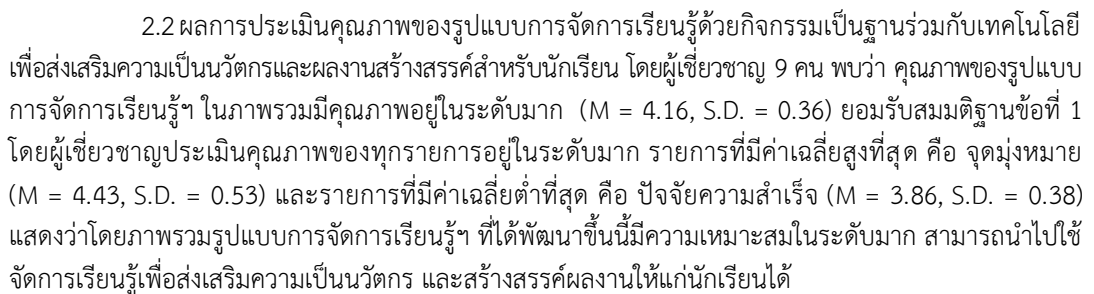
1.2 ผลการสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู

และผู้เชี่ยวชาญในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 สร้างความเป็นนวัตกรรมในตัวของผู้เรียน ลักษณะกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยนำรูปแบบการสอนที่เป็นการพัฒนานวัตกรรมในห้องเรียน สร้างสรรค์ผ่านการลงมือ ปฏิบัติจริง ครูมีหน้าที่ในการวางแผนและนำบทเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำในการวางแผนการสอน มีการใช้เทคโนโลยี สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้โดยครูการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ Google workspace Application ต่างๆ การใช้คิวอาร์โค้ดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชิ้นงานภาระงานที่มอบหมายให้กับผู้เรียนควรเป็นชิ้นงานที่บูรณาการทั้งในและนอกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถสะท้อนความคิด ทักษะของผู้เรียน ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การวัดและประเมินผลประเมินผลตามสภาพจริงโดยการประเมินผลงานและกระบวนการของผู้เรียนตลอดจนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง

1.3 ผลการสอบถามความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน เล่นเกม การศึกษา และกิจกรรมเป็นกลุ่ม ด้านเทคโนโลยี สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ เน้นการเรียนรู้ผ่านโปรแกรม สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ วิดีทัศน์ คลิปวิดีโอ อินโฟกราฟิก แบบจำลอง ด้านชิ้นงาน/ภาระงาน ได้แก่ แบบจำลองสามมิติ หนังสือเล่มเล็ก บอร์ดเกม คลิปวิดีโอ ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ ประเมินจากชิ้นงาน ภาระงาน

2. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน พบว่า

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 1 มาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning: ABL) ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นและให้ประสบการณ์ (Stimulation and Experience) ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ใหม่ (New knowledge provision) ขั้นที่ 3 จัดกิจกรรม (Activity organization) ขั้นที่ 4 นำเสนอผลงาน (Presentation) ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ขั้นที่ 6 ปรับปรุงและนำไปใช้ (Improvement and Implementation) 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยความสำเร็จ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	M	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมของความเป็นมาและความสำคัญ			
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	4.29	0.49	มาก
2. ความเหมาะสมของแนวคิด หลักการ และทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง			
2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	4.00	0.00	มาก
3. ความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้			
3.1 หลักการ	4.14	0.38	มาก
3.2 จุดมุ่งหมาย	4.43	0.53	มาก
3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน	4.14	0.38	มาก
3.4 การวัดและประเมินผล	4.14	0.69	มาก
3.5 ปัจจัยความสำเร็จ	3.86	0.38	มาก
4. ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ไปใช้			
4.1 ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ไปใช้จัดการเรียนรู้	4.14	0.38	มาก
เฉลี่ย	4.16	0.36	มาก

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู ผู้เชี่ยวชาญ และนักเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สร้างสรรค์ผ่านการลงมือ ปฏิบัติจริง โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีการใช้เทคโนโลยี สื่อ และแหล่งเรียนรู้บูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ Google workspace application ต่าง ๆ ชิ้นงานภาระงานที่สร้างสรรค์ การวัดและประเมินผล ประเมินผลตามสภาพจริงโดยการประเมินผลงานให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นและให้ประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 จัดกิจกรรม ขั้นที่ 4 นำเสนอผลงาน ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 6 ปรับปรุงและนำไปใช้ 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยความสำเร็จ และมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16$, $S.D. = 0.36$)

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่า รูปแบบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก ($M = 4.16$, $S.D. = 0.36$) สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน

ทั้งชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายได้นั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีการดำเนินการตามขั้นตอนเชิงระบบ โดยนำผลจากการหาความต้องการจำเป็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน) ทั้งได้จากการสัมภาษณ์และทำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เกี่ยวกับสภาพความคาดหวังของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงทำให้การพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ รวมถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานได้ส่งเสริมทักษะดังกล่าวของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ระบุว่าการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นแนวการสอนแบบใหม่ที่ไม่นับให้เด็กท่องจำ แต่เน้นการคิดวิเคราะห์และเรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำจริง (Learning by doing) ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดีกว่าการท่องจำ อีกทั้งยังฝึกการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง (High-order thinking skill) นอกจากนี้ Sithsungnoen & Chanintarapum (2021) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ไม่เน้นการท่องจำ แต่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการที่ได้ลงมือทำจริงและจากการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัมจิต สร้อยสมุทร (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียนโดยใช้บริบทท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($M = 2.40$, $S.D. = 0.45$) 2) พัฒนาการด้านความสามารถในการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนระหว่างการใช้รูปแบบการสอนสูงขึ้น 3) การใช้กลวิธีการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ นักเรียนใช้การหลีกเลี่ยงการสนทนามากที่สุด รองลงมาคือ การสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด และการใช้ภาษาแม่ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Aslem, Ahmed & Mazherm (2015) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน แบบสอบถามนักเรียน และแบบสังเกตนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 90 ของจำนวนครูและนักเรียนทั้งหมดรู้สึกประทับใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ครูผู้สอนมีความสนใจที่จะจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น นักเรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน เน้นการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้ Application ที่หลากหลายมาช่วยในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน ดังนั้นในการนำรูปแบบไปใช้ควรเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ไปใช้กับนักเรียนทุกระดับจริง

2.2 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี ในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น Digital literacy, Future Skills หรือทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). **การเรียนรู้แบบ Activity-Based Learning**. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=16207&Key=news15>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: 2562.
- จรัมจิต สร้อยสมุทร. (2564). **การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียนโดยใช้บริบทท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิโรจน์ ลักขณาอดิศร. (2552). **สร้างลูกให้เก่งด้วย BBL**. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2564, จาก <http://www.igetweb.com/www/sureesri/index.php?mo=3&art=377603>.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2558). **โครงการพัฒนาสมรรถนะของครูตามระบบการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Aslem, M., Ahmed, M., and Mazherm, M. (2015). Enhancing communication skills of ESL primary students through activity based learning. *European Journal of Language Studies*, 2(1), 1-11.
- Sithsungnoen, C., and Chanintaraphum, A. (2021). The development of learning activities using activity-based learning to enhance creative learning management ability of pre-service teachers, Faculty of Education, Silpakorn. *Academic journal Phetchaburi Rajabhat University*, 11(2): 38 - 48.
- Stubbs, S. (2011). **What is inclusive education? concept sheet**. save the children (UK). Retrieved September 9, 2021, from http://www.eenet.org.uk/theory_practice/whatisit.shtml.
- Stößlein, M. (2009). **Activity-based learning experiences in quantitative research methodology for (time-constrained) young scholars - course design and effectiveness**. Changchun: School of Management, Jilin University.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Reviewer) ประจำฉบับ

ศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนธ์ชัย อธิเกียรติ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียาภัย	มหาวิทยาลัยพะเยา
รองศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ รอดเหตุภัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จิตวิตร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.ธณูวรรณ กำคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกนถน บางท่าไม้	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น	มหาวิทยาลัยทักษิณ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ ชีระมณี	ผู้ประเมินอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ รักชาติเจริญ	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิกร สุมาลี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริศนา มัชฌิมา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ปิตินบตี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ขาตตระกูล	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาดา ประสานทรัพย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมธจิต แป้นศรี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดาร์ณ พรหมณ์แก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชานูช พิชิตธนรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัฐ ขวนชม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตกาญจ ตั้งภากรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กานดาวัลย์ คุณานันทวิทยา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณัฐวุฒิ สุวรรณช่าง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ดร.กรกมล ธนะโรจน์รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ดร.ชนิชา คิตประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร.ปาริชาติ โปธิ	มหาวิทยาลัยพะเยา

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน (Duties of Authors)

1. ผู้เขียนต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งมานั้นเป็นผลงานใหม่ ไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการเสนอเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น
2. ผู้เขียนต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย ไม่ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
3. หากมีการนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในผลงานตัวเอง ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานเหล่านั้น รวมทั้งจัดทำรายการอ้างอิงท้ายบทความ
4. ผู้เขียนต้องเขียนบทความวิจัยให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้ใน “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
5. ผู้เขียนที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคน ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในผลงานวิชานั้นจริง
6. ผู้เขียนต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัยนี้ (ถ้ามี)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการวารสารมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความตามหลักวิชาการเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร
2. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการต้องตัดสินใจคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความสำคัญ ความใหม่ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ
4. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว
5. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ ผู้ประเมิน และทีมผู้บริหาร
6. บรรณาธิการต้องมีการตรวจสอบบทความในด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) เพื่อให้แน่ใจว่าบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น
7. หากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นในกระบวนการประเมินบทความ บรรณาธิการต้องหยุดกระบวนการประเมิน และปฏิเสธการตีพิมพ์บทความนั้นๆ พร้อมชี้แจงเหตุผลต่อผู้เขียน

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เปิดเผยข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ทรงคุณวุฒิมีความตระหนักว่า ไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ ผู้ทรงคุณวุฒิควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ
3. ผู้ทรงคุณวุฒิควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาที่อยู่บนหลักวิชาการ ไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ
4. หากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าบทความที่ประเมินมีส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีความเหมือนหรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ
5. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากผลงานทางวิชาการที่ตนเองได้ทำการประเมิน

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ต้องเป็นบทความด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาที่เกี่ยวข้องกับภาษา วรรณกรรม คติชนวิทยา โบราณคดี ศิลปะ วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การโรงแรม สังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การพัฒนาชุมชน การปกครอง การศึกษาและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นบทความประเภทบทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์หรือบทวิจารณ์หนังสือ
2. ต้นฉบับบทความให้เขียนด้วยภาษาไทย โดยระบุชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงาน
3. ทุกบทความต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
4. บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองและประเมินคุณภาพจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน
5. บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น
6. เนื้อหาและความคิดเห็นในบทความเป็นของผู้เขียนบทความ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย จึงถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนเท่านั้น

การจัดเตรียมต้นฉบับ

1. พิมพ์บทความความยาวประมาณ 20-25 หน้า บนกระดาษขนาด B5 (JIS) เว้นระยะขอบ 2 X 2 เซนติเมตร ใส่เลขกำกับมุมบนขวาทุกหน้า (ยกเว้นหน้าแรก) เนื้อหาใช้แบบอักษร TH SarabunPSK ขนาดตัวอักษร 14
2. ชื่อบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษพิมพ์ให้อยู่กึ่งกลาง ใช้ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา ส่วนชื่อผู้เขียนพิมพ์กึ่งกลาง ใช้ขนาดตัวอักษร 14 ตัวหนา เขียนชื่อผู้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้เครื่องหมายขีดทับคั่น หากมีผู้เขียนหลายคนให้ใส่ตัวเลขยกท้ายชื่อ และใส่ข้อมูลวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) สถานที่ทำงานที่เชิงอรรถโดยใช้ตัวอักษรขนาด 12 สำหรับหัวข้อใหญ่ในเนื้อเรื่องใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา
3. บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ละบทคัดย่อมีความยาวไม่เกินหนึ่งหน้ากระดาษขนาด B5(JIS) กำหนดคำสำคัญ (Keyword) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ คำสำคัญภาษาไทยใช้วิธีการเว้นวรรคระหว่างคำ คำสำคัญภาษาอังกฤษใช้จุลภาค (comma) คั่นระหว่างคำ
4. เนื้อหาของบทความวิชาการ ประกอบด้วย 1) บทนำ (Introduction) 2) เนื้อหา (Content) 3) บทสรุป (Conclusion) และ 4) การอ้างอิง (Reference) ส่วนเนื้อหาของบทความวิจัย ประกอบด้วย 1) บทนำ (Introduction) ครอบคลุมความสำคัญ ที่มาของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล 3) สรุปผลการวิจัย (Conclusion) และการอภิปรายผล (Discussion) 4) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) 5) กิตติกรรมประกาศ (Acknowledge) (ถ้ามี) และ 6) เอกสารอ้างอิง (Reference)
5. เอกสารอ้างอิง ใช้การอ้างอิงตามแนวเอพีเอ (APA: American Psychological Association) มีแหล่งการตีพิมพ์ที่ชัดเจน อาจเป็นหนังสือ วารสาร หรือแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตก็ได้
6. ถ้ามีแผนภูมิ ภาพประกอบหรือกราฟที่ใส่ประกอบไว้ในเนื้อหา ต้องมีชื่อ ที่มา และเลขกำกับชัดเจนด้านล่าง สำหรับตารางให้ใส่ชื่อตารางชัดเจนด้านบนของตาราง

7. ผู้เขียนต้องส่ง ข้อมูลต้นฉบับ ผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบ Word และ PDF มายัง <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/hspbruacthjournal>

การอ้างอิงเอกสาร

1. รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อหา

ประอรนุช/โปรงมณีกุล/(2557: 9) กล่าวว่า.....หรือ.....
(ประอรนุช/โปรงมณีกุล, 2552: 9)
ฟิลเลย์/(Filley, 1975: 125) กล่าวว่า.....หรือ.....
(Filley, 1975: 125)

2. รูปแบบบรรณานุกรม/เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์).//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.// (2545).//การคิดเชิงกลยุทธ์/(พิมพ์ครั้งที่ 3).//กรุงเทพฯ://///////ซีเอสเอ็มเดีย.
Austin, J.// (1962).//How to do things with words.//London:Oxford //////////University Press.

บทความ

ชื่อผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร, ปีที่พิมพ์(ฉบับที่), เลขหน้า.
ธารณี/เขาว์ศิลป์.// (2541).//ห้องสมุดกับคนพิการ.//วารสารสะบันงา, 11(2), 17- 18.
Van Dijk, T.A.// (1979).//Pragmatics connectives.//Journal of //////////Pragmatics, 3(5), 447-456.

สิ่งพิมพ์จากฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง//สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี, //จาก URL.
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ.// (ม.ป.ป.).//โรงแรมของประเทศจีน.//สืบค้นเมื่อ //////////24 เมษายน 2552, จาก www.thaifita.com/thaifita/Portals/0/.
Collection Development Training for Arizona Libraries. // (2007).// //////////Acquisition.
//Retrieved/August 3, 2007, /from //////////http://www.dlapr.lib.az. us/cdt.acquis.htm.

วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อวิทยานิพนธ์.//วิทยานิพนธ์ปริญญา/สาขาวิชา/คณะ/สถาบัน.
ประอรนุช โปรงมณีกุล.// (2543).//การใช้อินเทอร์เน็ตกับงานพัฒนาทรัพยากร //////////สารนิเทศใน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย.//วิทยานิพนธ์ //////////ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต/สาขา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ //////////คณะศิลปศาสตร์/มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
Wattana, Piyaat.// (2004).//Precipitation and characterization of //////////petroleum
asphaltenes.//Thesis of Doctor of Philosophy.// //////////University of Michigan.

การสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ //(ปี, เดือน วันที่ให้สัมภาษณ์) //ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์ //หน่วยงานของ //ผู้ให้
สัมภาษณ์ //สัมภาษณ์.

เสนอ กลิ่นงาม //(2560, กรกฎาคม 14) //อธิการบดี //มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. //สัมภาษณ์.
Page, O. //(1991, March 5) //President //Austin Peay State University. //Interview.

หมายเหตุ 1. กรณีที่ผู้เขียนมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อ 3 คนแรก แล้วตามด้วย “และคณะ” หรือ “et al.”
2. / หมายถึง ระยะเวณวรรค 1 ครั้ง
// หมายถึง ระยะเวณวรรค 2 ครั้ง